

Budsjett-innst. S. nr. 15

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

St.prp nr. 1 (2008–2009)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7)

Innhold

	Side
1. Innledning	5
2. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	6
2.1 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	10
3. Komiteens generelle merknader	10
3.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	10
3.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	12
3.3 Generelle merknader fra Høyre	13
3.4 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti	15
3.5 Generelle merknader fra Venstre	16
3.6 Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7	17
4. Merknader til de enkelte kapitler rammeområde 7	20
4.1 Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	21
4.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	21
4.3 Kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform	23
4.4 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	24
4.5 Kap. 606 Trygderetten	28
4.6 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	28
4.7 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	33
4.8 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn	38
4.9 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet	38
4.10 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet	41
4.11 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt	43
4.12 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	43
4.13 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.	43
4.14 Kap. 660 Krigspensjon	43
4.15 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn	44
4.16 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	44
4.17 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	46
4.18 Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	46
4.19 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	49
4.20 Kap. 2541 Dagpenger	49
4.21 Kap. 2542 og kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	51
4.22 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	51
4.23 Kap. 2650 Sykepenger	52
4.24 Kap. 2652 Medisinsk rehabilitering mv.	55
4.25 Kap. 2653 Ytelser til yrkesrettet attføring	56
4.26 Kap. 2655 Uførhet	56
4.27 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	58
4.28 Kap. 2670 Alderdom	61
4.29 Kap. 2680 Etterlatte	64
4.30 Kap. 2686 Gravferdsstønad	64
4.31 Kap. 2690 Diverse utgifter	65
4.32 Kap. 5701 Diverse inntekter	65
4.33 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	65
5. Forslag fra mindretall	65
6. Komiteens tilråding	75
Vedlegg	83

Budsjett-innst. S. nr. 15

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

St.prp. nr. 1 (2008–2009)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Anita Orlund, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønaas Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til at St.meld. nr. 1 (2008–2009) Nasjonalbudsjettet

for 2009 og St.prp. nr. 1 (2008–2009) Statsbudsjettet medregnet folketrygden ble lagt frem av Regjeringen 7. oktober 2008. I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble rammeområde 7 økt med 14 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møter 23. oktober 2008, jf. Innst. S. nr. 4 (2008–2009).

Stortinget har i møte 27. november 2008 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområde.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

2. OVERSIKT OVER KAPITLER OG POSTER – RAMMEOMRÅDE 7

Nedenfor følger en oversikt over Regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>			
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet	222 236 000
	1	Driftsutgifter	219 113 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 123 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	225 880 000
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422 000
	50	Norges forskningsråd	105 479 000
	70	Tilskudd	30 330 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	10 649 000
604		NAV-reform og pensjonsreform	1 956 593 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	889 257 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 067 336 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	8 633 883 000
	1	Driftsutgifter	8 164 974 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	219 797 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	216 550 000
606		Trygderetten	60 228 000
	1	Driftsutgifter	60 228 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	808 553 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 936 000
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i>	559 700 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	170 485 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	36 140 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	6 228 970 000
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	66 750 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 162 220 000
635		Ventelønn	230 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	230 000 000
640		Arbeidstilsynet	413 200 000
	1	Driftsutgifter	409 200 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000
642		Petroleumstilsynet	190 400 000
	1	Driftsutgifter	168 300 000
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	91 500 000
	50	Statstilskudd	91 500 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	13 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 800 000
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.	19 800 000
	1	Driftsutgifter	14 200 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 700 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling	3 900 000
660		Krigspensjon	675 600 000
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	190 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	485 600 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn	638 000 000
	70	Tilskudd	638 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	1 230 000 000
	70	Tilskudd	1 230 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	300 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000
<i>Barne- og likestillingsdepartementet</i>			
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	203 492 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 249 000
	50	Forskning	6 920 000
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	150 753 000
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 570 000
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	30 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000
2541		Dagpenger	5 103 000 000
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 103 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000 000
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	320 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	3 797 300 000
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 310 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000
	73	Utdanningsstønad	57 000 000
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	970 000 000
2650		Sykepenger	32 614 928 000
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	28 630 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> ..	450 000 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	264 928 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000
2652		Medisinsk rehabilitering mv.	9 040 000 000
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 770 000 000
	71	Legeerklæringer	270 000 000
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring	10 565 000 000
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 072 000 000
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	493 000 000
2655		Uførhet	59 267 000 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	18 775 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	29 160 000 000
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 000 000
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	8 960 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	8 823 600 000
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	115 660 000
	74	Tilskudd til biler	930 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 967 400 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	120 540 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	830 000 000
	78	Høreapparater	500 000 000
2670		Alderdøm	109 753 000 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	40 701 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 354 000 000
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000
	73	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 654 000 000
2680		Etterlatte	2 467 350 000
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 271 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 085 000 000
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
	74	Utdanningsstønad	1 350 000
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000
2686		Gravferdsstønad	130 000 000
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000
2690		Diverse utgifter	260 000 000
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000 000
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	105 000 000
		Sum utgifter rammeområde 7	264 312 513 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3605		Arbeids- og velferdsetaten	152 000 000
	1	Administrasjonsvederlag	30 000 000
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak	1 000 000
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	1 000 000
3635		Ventelønn	53 200 000
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	3 200 000
3640		Arbeidstilsynet	25 000 000
	1	Diverse inntekter	1 000 000
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 200 000
	5	Tvangsmulkt	1 900 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	16 900 000
3642		Petroleumstilsynet	80 000 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	700 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	76 700 000
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 600 000
<i>Folketrygden</i>			
5701		Diverse inntekter	1 821 900 000
	2	Diverse inntekter	175 000 000
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000
	71	Refusjon ved yrkesskade	1 035 000 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000 000
	74	Refusjon medisinsk behandling	2 800 000
	80	Renter	10 000 000
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	55 000 000
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	100 000 000
	2	Dividende	100 000 000
5705		Refusjon av dagpenger	18 400 000
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000 000
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	3 400 000
		Sum inntekter rammeområde 7	2 251 500 000
		Netto rammeområde 7	262 061 013 000

2.1 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 27. november 2008 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til kr 262 075 013 000 for rammeområde 7, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009). Dette er en økning på 14 mill. kroner i forhold til St.prp. nr 1 (2008–2009). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. S. nr. 4 (2008–2009) skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle:

- Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne under Barne- og likestillingsdepartementet.
- Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn under Fiskeri- og kystdepartementet.

Videre skal kommunal- og forvaltningskomiteen behandle følgende resultatområder under Arbeids- og inkluderingsdepartementet: Resultatområde 8 programkategori 09.70 Nasjonale minoriteter, resultatområde 9 Samene, samt resultatområde 10 programkategori 09.90 Beskyttelse og innvandring.

3. KOMITEENS GENERELLE MERKNADER

3.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringens politikk bygger på rettferdighet og fellesskap. Den enkeltes personlige trygghet skal ivaretas gjennom sterke felles velferdsordninger og rettferdig omfordeling. Ingen skal forskjellsbehandles på grunn av kjønn, sosial bakgrunn, religion, etnisk tilhørighet, hudfarge, funksjonsnivå eller seksuell orientering. Alle skal ha like muligheter til å utvikle seg og utnytte sine evner, også de som trenger ekstra hjelp fra fellesskapet for å ha samme muligheter som andre.

Flertallet understreker at grunnlaget for et inkluderende velferdssamfunn med gode sosiale velferdsordninger er de verdiene som skapes gjennom arbeid. Kamp mot arbeidsledighet har derfor et todelt siktemål. Mangel på arbeid er den viktigste årsaken til fattigdom. Arbeidsmarkedspolitikken skal derfor bidra til at alle får mulighet til å benytte sin arbeidsevne. Det er viktig for å sikre den enkeltes velferd. Samtidig er det nødvendig å sikre vår framtidige verdiskapning gjennom et omstillingsdyktig næringsliv

med tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Det krever en aktiv politikk på tvers av flere politikkområder, der arbeidsmarkedspolitikken er ett av flere virkemidler. Kamp mot arbeidsledighet vil på denne måten også bidra til at Norge står bedre rustet til å sikre velferdsstatens bærekraft i møte med framtidige utfordringer, knyttet til utflating av petroleumsinntektene, en aldrende befolkning, klimaendringer og globalisering.

Flertallet viser til at deltakelsen i arbeidslivet i Norge er svært høy og at statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at sysselsettingen økte med 83 000 personer fra 3. kvartal 2007 til 3. kvartal 2008 og at antall heltidsarbeidende kvinner økte med 27 000 fra 3. kvartal 2007 til 3. kvartal 2008. Blant de sysselsatte jobbet 60 pst. av kvinnene og 87 pst. av mennene heltid. Flertallet påpeker det positive i at det var en vekst i heltidsarbeidende på 55 000, og at om lag halvparten av disse var kvinner. Andelen kvinner på heltid gikk opp fra 3. kvartal 2007 til 3. kvartal 2008, mens den gikk ned for menn. For menn var gjennomsnittlig avtalt arbeidstid 37,3 timer per uke, mot 31,5 timer for kvinner. I 3. kvartal 2008 var det 221 000 midlertidig ansatte, en reduksjon med 17 000 fra samme kvartal året før.

Flertallet viser også til at det har vært en nedgang i andelen undersysselsatte med 6 000 fra samme kvartal i fjor. Som andel av alle deltidsysselsatte gikk undersysselsettingen ned fra 10,4 pst. i 3. kvartal i 2007 til 9,0 pst. i år.

Flertallet viser til at hovedprioriteringene i budsjettforslaget fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet for 2009 er:

- Gjennomføring av NAV-reformen og pensjonsreformen.
- Målrettet og aktiv arbeidsmarkeds- og inkluderingspolitikk.
- Tiltak for å bekjempe sosial dumping.
- Tiltak mot fattigdom og for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen.
- Økning av minstepensjoner, minsteytelser i folketrygden og den garanterte tilleggspensjonen for unge uføre.
- Oppheving av inntektsprøvningsreglene for personer mellom 68 og 69 år.

Flertallet mener det må føres en politikk for å redusere forskjellene i samfunnet ved å ta i bruk og utvikle de virkemidler en samlet sosialpolitikk, arbeidsmarkedspolitikk, arbeidsmiljø- og sikkerhetspolitikk, boligpolitikk og innvandrings- og integreringspolitikk gir.

Flertallet viser til at Regjeringen legger samfunnsmessig likestilling og universell utforming til grunn for sitt arbeid. Flertallet understreker at

Regjeringen vil bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne ivareta sine rettigheter og plikter som samfunnsborgere. Personer som lever med funksjonsnedsettelse, må sikres levekår og livskvalitet på linje med den øvrige befolkningen, og flertallet viser til Regjeringens målsetting om at personer som midlertidig står utenfor arbeidslivet på grunn av nedsatt funksjonsevne eller aleneomsorg for små barn, skal sikres gode velferdsordninger med et rimelig inntektsnivå og få et opplegg som legger til rette for økt arbeidsinnsats.

Flertallet vil understreke at den økonomiske situasjonen er preget av uvanlig stor usikkerhet, både internasjonalt og i Norge. I situasjoner med uro og problemer er det viktig å vise politisk handlekraft. Det innebærer ikke å handle så raskt og så kraftig som mulig, men å sette inn de riktige tiltakene på riktig tidspunkt.

Forslaget til statsbudsjett er ekspansivt. Det inneholder en sterk satsing på investeringer og bygg, blant annet innen samferdsel, skolebygg, bassenger og universitets- og høyskolebygg. Etter at budsjettet ble lagt fram har det blitt tydeligere at den internasjonale finanskrisen er enda større og mer omfattende enn det som tidligere ble lagt til grunn. I Norge merkes finanskrisen nå ved høye utlånsrenter og at bedrifter og privatpersoner har problemer med å få lån.

Flertallet vil derfor be Regjeringen om å følge spesielt godt med på hvordan økonomien generelt, og situasjonen på arbeidsmarkedet spesielt, utvikler seg framover. I tillegg til en særlig høy beredskap vil flertallet understreke viktigheten av at det allerede nå arbeides med eventuelle nye tiltak, slik at disse kan iverksettes raskt om det skulle bli nødvendig.

Flertallet legger til grunn at Regjeringen holder tett kontakt med Stortinget om disse spørsmålene.

Flertallet støtter Regjeringens mål om å avskaffe fattigdom ved å styrke det offentlige sikkerhetsnettet og ved å gi ledige mulighet til å komme tilbake til aktivt arbeid. Kamp mot arbeidsledighet er en høyt prioritert oppgave. Arbeid er det viktigste virkemidlet for å redusere sosiale forskjeller. Regjeringen vil arbeide for et mer inkluderende arbeidsliv, med plass til ulike mennesker, og med en forventning om at alle kan arbeide etter evne. Flertallet understreker at bostøtten er et fundament i den sosiale boligpolitikken og legger vekt på at bostøtten er viktig i kampen mot fattigdom. Flertallet viser til Regjeringens betydelige økte satsing på bostøtte som fattigdomsbekjempelse.

For å forebygge langvarig ledighet og passivitet blant unge mennesker utvides ordningen med ungdomsgaranti. I tillegg til garantier om skole, arbeid

eller tiltak til unge under 20 år og oppfølgingsgarantien for 20–24-åringer, skal det innføres en tiltaks garanti som skal sikre tilbud om arbeidsmarkedstiltak for 20–24-åringer som har vært sammenhengende ledige i seks måneder eller mer.

Flertallet støtter målsettingen om å gjennomføre NAV-reformen som planlagt. Flertallet legger vekt på at reformen skal gjennomføres som et likeverdig samarbeid mellom kommunene og Arbeids- og velferdsetaten og at reformen skal gjennomføres uten at det går ut over den løpende tjenesteproduksjonen i forvaltningen. Gjennom 2008 har det vist seg at gjennomføring av reformen har vært mer krevende enn tidligere lagt til grunn, noe som nå har gitt seg utslag i form av økte køer i saksbehandlingen. For å oppnå bedre resultater støtter flertallet Regjeringens forslag om å tilføre Arbeids- og velferdsetaten ekstra ressurser midlertidig i 2009.

Flertallet har merket seg at Regjeringen har som mål å avskaffe fattigdom. Flertallet viser til at Regjeringen vil bedre livsbetingelsene og mulighetene for den delen av befolkningen som har de laveste inntektene og de dårligste levekårene. Flertallet støtter Regjeringen i å føre en politikk for å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i samfunnet.

Personer som midlertidig står utenfor arbeidslivet på grunn av nedsatt funksjonsevne eller aleneomsorg for små barn, skal sikres gode velferdsordninger med et rimelig inntektsnivå og som legger til rette for tilbakevending til arbeidslivet.

Flertallet mener at målet med arbeidsmiljø- og sikkerhetspolitikken er et arbeidsliv med plass for alle, som sikrer arbeidstakernes behov for vern og trygghet og som gir en hensiktsmessig tilpasning til utviklingen i næringslivet. Det er virksomhetene selv som har ansvar for å sikre et fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø. Hovedstrategien er å bidra til at virksomhetene selv, gjennom systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, forebygger ulykker og helse-skade. I petroleumsvirksomheten er det spesielt viktig å ha fokus på forebygging av storulykker. Flertallet viser til Regjeringens økte satsing på Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet og oppfølgingen av handlingsplanene mot sosial dumping. Flertallet viser til at Regjeringen legger stor vekt på å sikre framtidens pensjoner. Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem er den beste garantien for å sikre pensjonene for framtidens pensjonister. Det er en viktig målsetting at det nye pensjonssystemet skal ha oppslutning i befolkningen. Reformarbeidet er basert på brede forlik i Stortinget og skjer i forståelse med partene i arbeidslivet. Flertallet vil støtte Regjeringen i å bidra til å sikre en fortsatt forsvarlig iverksetting av pensjonsreformen med tilstrekkelig tid til å gjennomføre de nye løsningene.

Flertallet viser til at Regjeringen derfor foreslår at iverksettingen av fleksibelt uttak av ny alderspensjon og innføringen av ny regulering av løpende pensjoner forskyves til 2011.

Flertallet støtter Regjeringen i å legge til rette for at innvandrere kan bidra med sine ressurser i arbeidslivet og samfunnslivet for øvrig. Regjeringen vil forhindre at det utvikler seg et klassesdelt samfunn hvor personer med innvandrerbakgrunn har dårligere levekår og lavere samfunnsdeltakelse enn befolkningen for øvrig.

3.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet legger i sitt alternative budsjett for 2009 frem forslag og endringer av rammene som har som hovedmål å få større deler av befolkningen ut i arbeid. Dette gjelder den delen av befolkningen som står i kø for å få seg arbeid, men ikke minst de som i dag mottar en eller annen form for ytelse fra det offentlige. Det å ha en arbeidsplass å gå til, på hel- eller deltid, er en verdi i seg selv som gir selvillit, og en viktig sosial arena å delta i. Det betyr ikke at de som er syke eller de som ikke kan delta i arbeidslivet, skal det. For Fremskrittspartiet er det viktig at de som kan arbeide deltar i arbeidslivet med den arbeidskraft de kan bruke. Ved at flest mulig av de som kan det er ute i arbeid, legger man forholdene bedre til rette for at de som ikke kan arbeide, kan motta en trygd som det er mulig å leve av.

I sitt forslag til statsbudsjett for 2009 gjør Fremskrittspartiet flere grep for at dette skal kunne skje. Det viktigste grepet er å sørge for at det er arbeidsplasser nok i samfunnet. Gjennom å senke skatte- og avgiftsnivået økes etterspørselen av varer og tjenester, noe som vil føre til høyere aktivitet. Gjennom å øke bevilgningene til samferdselsformål vil flere fra bygg- og anleggsbransjen kunne få seg arbeid. Dette er en bransje hvor det er varslet, fra blant annet Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), at det vil bli en betydelig økning i arbeidsledigheten som en følge av finanskrisen. Et slikt tiltak vil i tillegg til den kortvarige gevinsten være med på å styrke norsk næringsliv på lang sikt, blant annet på grunn av nedgang i frakt-kostnadene. En opprusting av offentlige bygg, som det er et stort behov for, vil også gi både kortvarige og langvarige gevinster i arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer viser til at i en nedgangs-konjunktur vil en først merke dette ved at permitteringsene øker. I forbindelse med budsjettet for 2008 ble det mot Fremskrittspartiets stemmer vedtatt å redusere permitteringsordningen fra 34 til 30 uker. I en situasjon hvor en kan gå inn i en periode med økt arbeidsledighet og permitteringer, mener disse medlemmer at permitteringsreglene bør forbedres. Derfor fremmer disse medlemmer forslag i

sitt alternative statsbudsjett om å utvide permitteringsordningen til 42 uker.

Gjennom Fremskrittspartiets satsing på rask behandling av personer som er sykmeldt, både gjennom behandling i helsevesenet og gjennom rehabiliteringstiltak, vil en kunne spare store beløp på sykepengeutbetalinger. Fremskrittspartiet ser ingen grunn til at personer over lang tid skal gå sykmeldt fordi de må vente på behandling. Mange som i dag mottar uføretrygd har ingen mulighet til å gå tilbake til arbeidslivet, og skal heller ikke det. De som derimot har en restarbeidsevne, eller som har havnet på uføretrygd uten selv å ønske det, vil Fremskrittspartiet hjelpe tilbake til arbeidslivet. Dette skal skje gjennom opplæring, arbeidsutprøving og bruk av hjelpemidler. En stor gruppe som er utestengt fra arbeidslivet er de som har en eller annen form for funksjonshemming. Gjennom å fjerne egenandelen bedrifter må betale for kjøp av hjelpemidler, samt å etablere et fond som skal hjelpe til med å legge til rette for universell utforming, vil mange av denne gruppen kunne komme tilbake til arbeid. Derfor foreslår disse medlemmer i sitt forslag til alternativt statsbudsjett at det bevilges 25 mill. kroner for å tilrettelegge forholdene på arbeidsplassen for personer med en funksjonshemming. I tillegg ble det fremmet forslag om å fjerne egenandelen på 40 pst. som selvstendig næringsdrivende måtte betale for tilrettelegging på arbeidsplassen. Egenandelen har ført til at mange bedrifter har kviet seg for å ansette personer hvor en måtte tilpasse arbeidsplassen. I forbindelse med Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsett funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), jf. Innst. O. nr. 68 (2007–2008) la disse medlemmer sammen med Kristelig Folkeparti frem følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede alternative finansieringsordninger og nivå for finansiell støtte til universell utforming av eksisterende bygg/anlegg og uteområder rettet mot allmennheten. Det forutsettes at støtteordningen ikke skal fullfinansiere tiltak og at det ikke skal iverksettes utbetalinger før de aktuelle virksomhetene bruker egne midler på tiltakene. Det forutsettes at støtteordningene ikke skal dekke kostnader til ordinært vedlikehold eller oppussing."

Hvis dette forslaget hadde blitt vedtatt, ville det etter disse medlemmers syn ha ført til at arbeidet med universell utforming hadde kommet godt i gang, og at langt flere med en funksjonshemming hadde kunne ta seg ordinært arbeid.

En økning av disse budsjettpostene vil gi store besparelser på kap. 2655 Uførhet, samtidig som mange gjennom deltakelse i arbeidslivet vil få et bedre liv.

For Fremskrittspartiet er seniorpolitikk særdeles viktig. Derfor ønsker Fremskrittspartiet at de som velger å arbeide ut over pensjonsalderen, skal ha muligheter til det uten å få avkortet pensjonen. For Fremskrittspartiet er det uforståelig at pensjonister mellom 69 og 70 år skal få redusert pensjon hvis de tjener over 2 G.

Mange pensjonister, spesielt minstepensjonister, sliter med å betale sine daglige utgifter. Fremskrittspartiet ønsker derfor at minstepensjonen for gifte og enslige pensjonister settes til 2 G, og at grunnpensjonen ikke avkortes hvis en er gift eller samboer. For Fremskrittspartiet er det viktig at de som gjennom et langt liv har spart opp sin pensjon, får sin rettmessige utbetaling. Det er derfor uakseptabelt at økningen til minstepensjonister kun gis til enslige minstepensjonister, og at den finansieres med å gi de øvrige pensjonistene en lavere lønnsvekst enn arbeidstakere ellers i landet. Fremskrittspartiet ønsker at alle pensjonister skal ha minst samme lønnsvekst som arbeidstakere har ellers, og viser til sine merknader og forslag i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 65 (2007–2008) Om trygdeoppgjøret 2008, jf. Innst. S. nr. 305 (2007–2008) hvor disse medlemmer foreslo at økningen for minstepensjonistene skulle være lik for enslige og gifte/samboende, og at de skulle finansieres i sin helhet over statsbudsjettet.

Disse medlemmer viser til at store deler av Soria Moria-erklæringen mellom regjeringspartiene er viet til bekjempelse av fattigdom. Etter disse medlemmers syn har denne politikken feilet. Antall fattige har steget kraftig siden den rød-grønne regjeringen inntok regjeringskontorene. Det er etter disse medlemmers syn flere grunner til dette. Disse medlemmer vil hevde at rusmiddelmissbrukere er en av de store gruppene som havner i kategorien fattigdom. Dessverre er det ikke skjedd noen forbedring for denne gruppen, og mange som ønsker seg ut av rusavhengighet må stå i kø for å få behandling. Dette fører til at mange som ønsker seg ut av rusavhengighet mister inspirasjonen når de ikke får tilbudet på rett tidspunkt. Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiet ved flere anledninger har foreslått bevilgninger som ville eliminert ventelistene, noe som ville ha ført til at flere med et rusproblem ville kunne kommet seg tilbake til arbeid og ut av fattigdom. Disse medlemmer vil også vise til at avgifter rammer usosialt, og rammer hardest dem som har minst. Økningen av matmomsen og egenandeler på sykdom som denne regjeringen har foreslått, og fått vedtatt i Stortinget, er eksempler på vedtak som rammer fattige spesielt hardt.

3.3 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlem fra Høyre mener det overordnede målet i arbeids- og sosialpolitikken er å bidra til at alle mennesker kan få oppleve den trygghet det er å ha et inntektsgivende arbeid å gå til. Altfor mange mennesker i arbeidsfør alder står i dag utenfor arbeidslivet. For Høyre er det helt grunnleggende at alle som kan jobbe, skal ha muligheten til å få en ny sjanse og få oppleve den frihet det gir å være selvforsørgende. Videre mener dette medlem at de som befinner seg langt utenfor arbeidslivet og ikke har muligheter til å greie dette, må få sjansen til å delta i samfunnet og leve et verdig liv. Det må stilles individuelle krav til aktivitet, og det er ikke et velferdssamfunn verdig å gi opp mennesker. Velferdssystemet, skattesystemet og ansettelsesregelverket må omformes slik at aktivitet og deltakelse blir et hovedprinsipp.

Den grunnleggende filosofien i alle velferdsordningene må være at man skal legge aktivitet til grunn, og at det for alle parter er "bedre å være på jobb med den friske delen av seg, i stedet for å sitte passiv hjemme med den syke". Dette medlem konstaterer at det ved Stortingets behandling av Budsjett-innst. S. I (2008–2009) ikke ble flertall for Høyres helhetlige forslag til statsbudsjett, og at Regjeringens forslag til budsjett er vedtatt. Dette medlem konstaterer videre at Regjeringen foretar andre prioriteringer, blant annet igjen å øke skattene, noe som også påvirker de vedtatte rammene. På denne bakgrunn velger dette medlem å synliggjøre de prioriteringer på rammeområde 7 som fremgår av Høyres alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til at Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009 er ferdigstilt på et tidspunkt hvor den globale finanskrisen ennå ikke hadde inntruffet. Med dette forhold i betraktning er det derfor grunn til å tro at flere av de forutsetninger for utvikling i 2009 som Regjeringen legger til grunn i sitt budsjettforslag, bare i løpet av tiden som er gått etter budsjettframleggelsen, ikke lenger er dekkende for utviklingen i 2009. Blant annet gjelder dette utviklingen på arbeidsmarkedet, hvor Regjeringens anslag for arbeidsledighet i 2009 trolig ligger mye lavere enn det som ser ut til å bli tilfellet.

Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det legges opp til omprioriteringer i forhold til Regjeringens forslag, og hvor hovedprioriteringene er lagt opp for å møte den kommende økonomiske nedgangen, som vi nå kjenner til. Høyres alternative statsbudsjett legger til rette for trygghet og optimisme. Den globale finanskrisen og den varslede økonomiske nedgangen i Norge vil føre til økt arbeidsledighet og økte vansker for husholdningene til å klare sine økonomiske forpliktelser. Høyre prioriterer derfor satsinger som skaper trygghet for

jobb og hjem. I en tid med økonomisk nedgang gjøres dette i første omgang gjennom å endre Regjeringens profil innenfor skatte- og næringspolitikken. Regjeringens skjerpede skatter er ikke svaret som verken næringsliv eller husholdninger trenger i en tid hvor det bør tilrettelegges for økonomisk vekst, for sysselsetting og for å trygge husholdningene. Høyre prioriterer derfor i sitt alternative statsbudsjett å senke skatteregningen til husholdninger og bedrifter.

Dette medlem viser videre til de endrede prognosene for arbeidsledighet i 2009, som Regjeringen ikke har tatt høyde for i sitt budsjettforslag. Arbeidende menneskers største bekymring i nedgangstider er å miste jobben. Svaret på bekymringene må derfor være å føre en politikk som sørger for at de som mister jobben, fort vil ha en ny å kunne gå til. I Høyres alternative statsbudsjett prioriteres derfor endringer som skaper flere jobber – altså en politikk som sørger for flere mennesker i arbeid, ikke flere mennesker på tiltak. Videre legges det vekt på å styrke oppfølgingen rundt dem som står i fare for å miste jobben, ved å styrke tiltak for å øke basiskompetansen i arbeidslivet. Dette vil forhindre frafall fra arbeidslivet, samt øke muligheten for å få ny jobb ved arbeidsledighet.

Det er fremdeles behov for investeringer i morgendagens velferd gjennom vekstfremmende politikk, gjennom en forbedret tilgang på arbeidskraft, og gjennom en målrettet fattigdomspolitik. Dette medlem konstaterer derfor at Regjeringen gjennom sine tre første år har latt en historisk god økonomisk situasjon komme og forsvinne, uten at mange av de største utfordringene er tatt tak i. De store spørsmålene har fått ligge i ro i tre år med rød-grønt styre, og dette har vært tre tapte år for å hjelpe flere trygdede ut i arbeid, tre tapte år for å redusere sykefraværet og gjennom det nå målsettingene i IA-avtalen, tre tapte år for å styrke de målrettede tiltakene overfor fattige og tre tapte år for rusmiddelavhengige, som opplever at køene for behandling stadig blir lengre.

Det er i dag mer enn 700 000 mennesker i arbeidsfør alder som står utenfor arbeidslivet, på ulike inntektssikringsordninger. Noen av disse vil ikke komme tilbake til arbeidslivet, men mange som både vil og kan jobbe, opplever å møte stengsler i sin søken etter å leve av egen inntekt. Dette medlem mener det er en fallitterklæring i et velferdssamfunn dersom de velferdsordningene vi har for å skape trygghet om den enkeltes liv, i sum virker slik for enkelte grupper at det er økonomisk ulønnsomt å gå fra trygd til arbeid. Dette medlem mener videre det alltid må lønne seg å jobbe fremfor å være mottaker av stønad eller trygd. Dette innebærer at skattesystemet må omformes for å møte dette formålet, og at en må få på plass tiltak som skaper økonomiske insentiver for den som er på trygd og som vil ut i

arbeid. Dette medlem viser i den anledning til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås at mennesker som går fra trygd til arbeid kan beholde botilskudd i en overgangsfase (såkalt tax-credit), samt en generell heving av minstefradrag for lønnsinntekt.

Dette medlem konstaterer at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet melder at innfasingen av pensjonsreformen er utsatt med ett år. Dette medlem viser videre til at formålet med pensjonsreformen er å sørge for at mennesker står lenger i arbeid, gjennom å sørge for at alt arbeid skal få uttelling i pensjon. Den formelle pensjonsalderen i folketrygden er i dag 67 år, men den reelle, gjennomsnittlige avgangsalderen er langt lavere. Det er behov for å få en ny politikk på seniorfeltet, som sørger for at eldre arbeidstakere vil tjene på å stå lenger i arbeid, i stedet for å gå av med gunstige tidligpensjonsordninger. Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en særskilt skattelette for arbeidstakere over 62 år. Dette medlem konstaterer videre at Regjeringen i sitt budsjettforslag fjerner den urettferdige pensjonsavkortningen for nok et alderskull. Det er positivt at Regjeringen følger opp det fellesborgerlige forslag om å fjerne avkorting, men dette medlem finner det direkte oppsiktsvekkende at Regjeringen innenfor statsbudsjettets ramme ikke har funnet rom for å fjerne avkorting også for 69-åringer. Dette medlem viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett, hvor all avkorting i pensjon for både 68- og 69-åringer foreslås fjernet.

Dette medlem viser til at Høyres alternative statsbudsjett legger opp til en styrking av arbeidet med bekjempelse av fattigdom. I forhold til de forventninger dagens regjeringspartier selv skapte og de løfter som ble avgitt både før og etter stortingsvalget i 2005, konstaterer dette medlem at Regjeringen så langt ikke er i nærheten av å innfri. I en situasjon hvor arbeidsmarkedet har vært historisk godt og pengekkeligheten i samfunnet generelt er meget stor, er den politiske kapitulering som dagens regjeringspartier her viser, direkte oppsiktsvekkende. Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å styrke innsatsen mot fattigdomsbekjempelse med 305,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Foruten at dette viser en sterkere prioritering av bekjempelse av fattigdom, er tiltakene også mer målrettet, både overfor dem som ikke vil ha mulighet til å komme tilbake til arbeid og dem som med individuelle opplegg kan få en ny sjanse.

Et område som derimot har behov for ytterligere prioritering, er arbeidsmarkedstiltak som retter seg mot yrkeshemmede. I perioden 2005–2008 har antallet yrkeshemmede gått ned fra 90 000 til 83 000, mens antallet registrerte arbeidsledige er redusert fra 90 000 til under 50 000. Utviklingen for yrkeshem-

mede har med andre ord vært markert svakere enn hva tilfellet har vært for ordinære arbeidssøkere. Yrkeshemmede har større behov for omfattende og helhetlige tiltak for at de skal være i stand til å gå fra en stønadstilværelse og ut i arbeid. Dette medlem merker seg at Regjeringen velger å videreføre arbeidsmarkedstiltak med samme nivå i 2009, både når det gjelder ordinære arbeidssøkere og yrkeshemmede. Selv i en tid med økende usikkerhet om arbeidsmarkedet er det behov for å gjøre motbakken mindre for dem som har det vanskeligst. Derfor er det vanskelig for dette medlem å se hvordan Regjeringen velger å prioritere de vanskeligst stilte, slik flertallet hevder. Dette medlem oppfatter at prioritering nødvendigvis bør innebære at en velger å styrke noe på bekostning av noe annet. NAV har tidligere orientert arbeids- og sosialkomiteen om vanskeligheter med å benytte de midler som Stortinget bevilger til ordinære arbeidsmarkedstiltak, av den enkle grunn at de aller fleste finner seg arbeid på egen hånd. Gjennom Høyres alternative statsbudsjett og med de prioriteringer som der legges inn for å skape flere arbeidsplasser, vil dette bidra til en fortsatt prioritering av yrkeshemmede innenfor arbeidsmarkedstiltakene.

3.4 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at målet for velferdspolitikken er å sikre trygghet for den enkelte, skape nye muligheter for dem som har falt utenfor, samt å legge til rette for selvforsørgelse, aktivitet og samfunnsdeltakelse. Deltakelse i arbeidslivet er viktig både for selvutvikling, for selvtilit, for sosial kontakt og for den enkeltes økonomi.

Dette medlem mener at en gjennomføring av NAV-reformen i tråd med intensjonene bak reformen må være i fokus for velferdspolitikken de kommende årene. Det er viktig at brukerne kan møte en effektiv, samordnet og brukerorientert arbeids- og velferdstjeneste. Gjennomføringen av reformen skaper store utfordringer både for Arbeids- og velferdsetaten og kommunene. Dette medlem registrerer mange bekymringsmeldinger fra hele landet, særlig når det gjelder i hvilken grad reformen så langt faktisk har ført til at målrettede, aktive tiltak blir iverksatt så tidlig som mulig, og om den enkelte bruker faktisk opplever en mer brukerorientert arbeids- og velferdstjeneste. Dette medlem støtter de tilleggsbevilgninger som er gitt til Arbeids- og velferdsetaten for å bedre saksbehandlingskapasiteten.

Dette medlem vil også understreke betydningen av at arbeidet med å gjennomføre pensjonsreformen fortsetter. Det synes som en riktig og helt nødvendig avgjørelse å utsette innføringen til 1. januar

2011, ikke minst sett i lys av at de nødvendige politiske avklaringene ikke er kommet så tidlig som forutsatt. Men dette medlem vil sterkt understreke at Regjeringens, departementets og Arbeids- og velferdsetatens ressursbruk på dette området må holdes på et høyt nivå.

Dette medlem viser til de betydelige forandringene som er skjedd på kort tid høsten 2008 når det gjelder fremtidsutsikter for arbeidsmarkedet. Fra å være i en situasjon hvor mangel på arbeidskraft har vært det største problemet, er det på kort tid nå oppstått betydelig ledig kapasitet i deler av arbeidsmarkedet, særlig i konjunkturutsatte bransjer som bygg og anlegg. Dette medlem vil peke på at enkelte grupper kan være særlig utsatt for høyere ledighet og fallende sysselsettingsvekst, som for eksempel unge som leter etter sin første heltidsjobb, og personer med ikke-vestlig etnisk bakgrunn. Dette medlem viser i den forbindelse til de målrettede tiltak mot ungdomsledighet som Kristelig Folkeparti har foreslått i sitt alternative statsbudsjett for 2009, som økt lærlingetilskudd og redusert arbeidsgiveravgift for lærlinger.

Dette medlem viser til forslag fra Kristelig Folkeparti på arbeids- og sosialkomiteens område i Budsjett-innst. S. I (2008–2009). Innenfor den ramme som flertallet på Stortinget har vedtatt for rammeområde 7, vil dette medlem gjenta flere av disse forslagene i denne innstilling.

Dette medlem går, i motsetning til regjeringspartiene, inn for å gi selvstendig næringsdrivende samme rett til sykepenger, omsorgspenger og pleie- og opplæringspenger i forbindelse med graviditet og fødsel som ordinære arbeidstakere har. Da Regjeringen foreslo en likestilling mellom disse gruppene hva gjelder rett til foreldrepenger i inneværende års budsjett, ble dette dekket gjennom å øke trygdepremien. Både i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) og i denne innstilling foreslår Kristelig Folkeparti å gjennomføre full likestilling også for trygderettigheter på arbeids- og sosialkomiteens felt, uten noen videre økning i trygdepremien.

Dette medlem støtter Regjeringens forslag om å avvikle avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt for 68–69-åringer. Men dette medlem ser ingen grunn til at slik avkorting skal opprettholdes for 69–70-åringer. I Budsjett-innst. S. I (2008–2009) foreslo Kristelig Folkeparti avvikling av slik avkorting fra 1. januar 2009. Innenfor de lavere rammer vedtatt av Stortingets flertall vil dette medlem foreslå at avkorting avskaffes fra og med 1. juni 2009.

Dette medlem er skuffet over at Regjeringen har avvist å gjøre noe med det problem at personer som er avhengig av pleie- og opplæringspenger og omsorgspenger i lengre tid for å ta seg av alvorlig

syke barn i egen familie, i dag blir stående på samme nominelle stønadsnivå i hele stønadsperioden. Dette medlem foreslår at pleie- og opplæringspenger og omsorgspenger indekseres med den årlige prosentvise G-regulering når en har mottatt slik stønad i mer enn 12 måneder, og setter av 7 mill. kroner til dette også i denne innstilling.

Dette medlem viser til at mange funksjonshemmede etterspør muligheten til å ha servicehunder, på samme vilkår som blinde i dag har førerhunder. Dette vil gi økt livskvalitet. Dette medlem foreslår i denne innstillingen å bevilge 11 mill. kroner til dette formålet i 2009, som samtidig er 8 mill. kroner høyere enn tilleggsbevilgningen som flertallet har foreslått til dette formålet i Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Dette medlem ønsker å satse sterkere på frivillige organisasjoners innsats for å rehabilitere tidligere rusmiddelavhengige, og gi disse arbeidstrening. Dette medlem vil derfor styrke bevilgningen til frivillige organisasjoners arbeid for sosial inkludering med ytterligere 6 mill. kroner. Dette kommer i tillegg til den økte bevilgningen på 11 mill. kroner som flertallet har lagt inn for å styrke frivillige organisasjoners mulighet til å gi lavterskeltilbud om botrening og fritidsaktiviteter til tidligere rusavhengige. Dette medlem foreslår videre at 3 mill. kroner av denne styrkingen gjøres som omdisponering fra bevilgningen til kvalifiseringsprogrammet, mens det resterende legges inn som en netto styrking av arbeidet for sosial inkludering.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) har gitt sin tilslutning til flertallets forslag om å styrke frivillige organisasjoners arbeid for å gi tidligere rusavhengige gode tilbud om oppfølging i botrening og fritidsaktiviteter med 10 mill. kroner ut over Regjeringens forslag. Kristelig Folkeparti har også støttet forslaget om 0,5 mill. kroner ekstra som støtte til både Gjeldsoffer-Alliansen og Aleneforeldreforeningen.

Dette medlem viser til at det er ekstremt usannsynlig at målet i IA-avtalen om 20 pst. reduksjon i sykefraværet fra 2001 til 2009 vil bli møtt. Regjeringens omtale av sykefraværet i St.prp. nr. 1 (2008–2009) viser at det er et betydelig problem at mange av de dialogmøtene som skulle vært holdt henholdsvis etter 12 uker og 6 måneder av sykefraværet, ikke avholdes. Dette er beklagelig, all den tid sykefraværet fortsatt er høyt, og dialogmøtene er ment å være et viktig redskap for å få sykefraværet ned. Som et tiltak for å få opp antallet dialogmøter ønsker dette medlem nå å innføre en betinget rett for arbeidsgivere til å fortsatt belaste folketrygden med 100 pst. av sykepengeansvaret i perioden 12 uker–6 måneder, men under forutsetning av at det

faktisk er avholdt dialogmøte med arbeidstaker. Tilsvarende ønsker dette medlem at retten til 100 pst. dekning av sykepenger fra folketrygden beholdes av arbeidstaker etter 6. måned, betinget av at Arbeids- og velferdsetaten faktisk har avholdt dialogmøtet, eller arbeidstaker har gjort etaten oppmerksom på at slik innkalling ikke er kommet innen rimelig frist. Dersom det er åpenbare grunner til at dialogmøtene ikke må avholdes, skal retten fortsatt være ubetinget for arbeidsgiver/arbeidstaker. Dersom betingelsene for fortsatt rett ikke er til stede, ønsker dette medlem å sette ned folketrygdens dekningsansvar til 90 pst., gjeldende overfor arbeidsgiver i perioden 12. uke–6. måned, og overfor arbeidstaker i perioden 6.–12. måned. Samtidig vil dette medlem styrke bevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten med 25 mill. kroner for å forbedre oppfølgingen av sykmeldte, herunder øke ressursbruken på dialogmøter etter 6. måned. I denne innstilling foreslår dette medlem en ytterligere bevilgning til Arbeids- og velferdsetaten på 3,7 mill. kroner for å styrke samme formål.

Dette medlem viser for øvrig til sine merknader under de enkelte kapitler og poster i denne innstillingen.

3.5 Generelle merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 262 014 713 000 kroner under rammeområde 7, som er kr 46,3 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Vi har alle et ansvar for mennesker rundt oss. Det offentlige kan aldri kompensere fullt ut for virkningene av omsorgssvikt, misbruk eller andre problemer, men må i større grad ta ansvar og sette inn tiltak der hvor foreldre eller andre pårørende ikke makter omsorgsoppgaver. Ingen velger sin barndom. Det offentlige skal gripe inn ved omsorgssvikt, mishandling eller overgrep mot barn, samt når det foreligger alvorlige atferdsvansker hos barn eller ungdom. Men det offentlige har også et forebyggende ansvar. I dag preges det forebyggende arbeidet for barn og unge av sektorisering, manglende helhetlig tenkning og svak ledelse, og lav politisk status. Mulighetene for at et forebyggende opplegg skal lykkes, avhenger ofte av forhold som fritidsmuligheter, utdanning og tilgang til en stabil arbeids- og boligsituasjon.

I de fleste norske kommuner er det ulike instanser som skal ta seg av det forebyggende arbeidet, uten noen koordinerende eller overordnet styring. Dette medlem ønsker derfor å styrke forebyggingsarbeid og samhandling på en rekke områder for å forhindre fattigdom og gi alle så like levekår som mulig.

Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår samlet over 1 mrd. kroner i målrettet fattigdomsbekjempelse, spesielt rettet mot barn og unge fordelt på ulike bevilgninger først og fremst på rammeområdene 8, 15 og 16 som det framgår av følgende tabell:

Diverse boligtiltak	110,0
Økte tilskudd til frivillige organisasjoner som arbeider med barn i lavinntektsfamilier/barnevern/integrering	35,0
Diverse tiltak i skolen for å hindre drop-out fra skolen (leksehjelp, hjem-skole, deltakelse for alle, skrive- og lesevansker)	117,5
Flere tiltaksplasser yrkeshemmede	30,8
Rusomsorg	205,0
Gratis tannhelse, fattige	150,0
Omsorgslønn til foreldre med funksjonshemmede barn	70,0
Styrking av helsesøstertjenesten	50,0
Rehabilitering	250,0
Støttekontakter	30,0
Ettervern, barnevernet til 23 år	25,0
Tilskudd til lokale tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom	50,0
Sum fattigdomstiltak	1 123,3

3.6 Oppsummering av fraksjonenes primærstandpunkt under rammeområde 7

Tabellen viser budsjettforslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet innenfor vedtatt ramme, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009) og primærbudsjettene til Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre slik de fremkommer i finansinnstillingen. Avvik i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Utgifter (i hele tusen kroner)								
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet	222 236	222 236	207 236	202 236	222 236	222 236
				(0)	(-15 000)	(-20 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	219 113	219 113	204 113	199 113	219 113	219 113
				(0)	(-15 000)	(-20 000)	(0)	(0)
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	225 880	225 880	216 880	225 880	225 880	225 880
				(0)	(-9 000)	(0)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422	79 422	75 422	79 422	79 422	79 422
				(0)	(-4 000)	(0)	(0)	(0)
	50	Norges forskningsråd	105 479	105 479	100 479	105 479	105 479	105 479
				(0)	(-5 000)	(0)	(0)	(0)
604		NAV-reform og pensjonsreform	1 956 593	1 956 593	1 956 593	1 936 593	1 956 593	1 956 593
				(0)	(0)	(-20 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	889 257	889 257	889 257	869 257	889 257	889 257
				(0)	(0)	(-20 000)	(0)	(0)
605		Arbeids- og velferds-etaten	8 633 883	8 633 883	9 341 631	8 638 883	8 658 883	8 610 783
				(0)	(+707 748)	(+5 000)	(+25 000)	(-23 100)
	1	Driftsutgifter	8 164 974	8 164 974	8 244 674	8 114 974	8 189 974	8 141 874
				(0)	(+79 700)	(-50 000)	(+25 000)	(-23 100)
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562	32 562	32 562	87 562	32 562	32 562
				(0)	(0)	(+55 000)	(0)	(0)
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte	216 550	216 550	844 598	216 550	216 550	216 550
				(0)	(+628 048)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	808 553	819 553	303 353	859 053	819 553	938 553
				(+11 000)	(-505 200)	(+50 500)	(+11 000)	(+130 000)
	62	Kvalifiseringsprogrammet	559 700	559 700	0	559 700	559 700	559 700
				(0)	(-559 700)	(0)	(0)	(0)
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	170 485	170 485	170 485	170 485	170 485	225 485
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+55 000)
	64	(NY POST) Støtte til lokale tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom	0	0	50 000	0	0	0
				(0)	(+50 000)	(0)	(0)	(0)
	64	Støtte til lokale tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom	0	0	0	50 000	0	0
				(0)	(0)	(+50 000)	(0)	(0)
	64	Tilskudd til lokale tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom (ny post)	0	0	0	0	0	50 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+50 000)
	70	Frivillig arbeid	36 140	47 140	40 140	36 640	47 140	61 140
				(+11 000)	(+4 000)	(+500)	(+11 000)	(+25 000)
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292	9 292	9 792	9 292	9 292	9 292
				(0)	(+500)	(0)	(0)	(0)
634		Arbeidsmarkedstiltak	6 228 970	6 228 970	6 358 970	6 098 970	6 228 970	6 090 370
				(0)	(+130 000)	(-130 000)	(0)	(-138 600)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	6 162 220	6 162 220	6 192 220	6 032 220	6 162 220	6 023 620
				(0)	(+30 000)	(-130 000)	(0)	(-138 600)
	77	(NY POST) Reaktivisering	0	0	100 000	0	0	0
				(0)	(+100 000)	(0)	(0)	(0)
635		Ventelønn	230 000	230 000	160 000	219 500	230 000	219 500
				(0)	(-70 000)	(-10 500)	(0)	(-10 500)
	1	Driftsutgifter	230 000	230 000	160 000	219 500	230 000	219 500
				(0)	(-70 000)	(-10 500)	(0)	(-10 500)
640		Arbeidstilsynet	413 200	413 200	363 200	418 200	413 200	413 200
				(0)	(-50 000)	(+5 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	409 200	409 200	359 200	414 200	409 200	409 200
				(0)	(-50 000)	(+5 000)	(0)	(0)
642		Petroleumstilsynet	190 400	190 400	182 400	190 400	190 400	190 400
				(0)	(-8 000)	(0)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	168 300	168 300	160 300	168 300	168 300	168 300
				(0)	(-8 000)	(0)	(0)	(0)
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	91 500	91 500	87 500	91 500	91 500	91 500
				(0)	(-4 000)	(0)	(0)	(0)
	50	Statstilskudd	91 500	91 500	87 500	91 500	91 500	91 500
				(0)	(-4 000)	(0)	(0)	(0)
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	1 230 000	1 230 000	1 230 000	1 158 000	1 224 000	1 206 000
				(0)	(0)	(-72 000)	(-6 000)	(-24 000)
	70	Tilskudd	1 230 000	1 230 000	1 230 000	1 158 000	1 224 000	1 206 000
				(0)	(0)	(-72 000)	(-6 000)	(-24 000)
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	300 000	300 000	0	300 000	300 000	300 000
				(0)	(-300 000)	(0)	(0)	(0)
	70	Tilskudd	300 000	300 000	0	300 000	300 000	300 000
				(0)	(-300 000)	(0)	(0)	(0)
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	203 492	203 492	233 492	203 492	203 492	203 492
				(0)	(+30 000)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
	70	Tilskudd til funksjons- hemmedes organisa- sjoner	150 753	150 753 (0)	155 753 (+5 000)	150 753 (0)	150 753 (0)	150 753 (0)
	71	Tiltak for økt tilgjenge- lighet og universell utforming	18 570	18 570 (0)	43 570 (+25 000)	18 570 (0)	18 570 (0)	18 570 (0)
2541		Dagpenger	5 103 000	5 103 000 (0)	5 109 400 (+6 400)	5 036 000 (-67 000)	5 103 000 (0)	5 103 000 (0)
	70	Dagpenger	5 103 000	5 103 000 (0)	5 109 400 (+6 400)	5 036 000 (-67 000)	5 103 000 (0)	5 103 000 (0)
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000	320 000 (0)	330 000 (+10 000)	285 000 (-35 000)	285 000 (-35 000)	285 000 (-35 000)
	70	Statsgaranti for lønns- krav ved konkurs mv.	320 000	320 000 (0)	330 000 (+10 000)	285 000 (-35 000)	285 000 (-35 000)	285 000 (-35 000)
2620		Stønad til enslig mor eller far	3 797 300	3 797 300 (0)	3 765 300 (-32 000)	3 797 300 (0)	3 797 300 (0)	3 797 300 (0)
	73	Utdanningsstønad	57 000	57 000 (0)	25 000 (-32 000)	57 000 (0)	57 000 (0)	57 000 (0)
2650		Sykepenger	32 614 928	32 614 928 (0)	31 104 928 (-1 510 000)	32 614 928 (-200 000)	32 511 028 (-103 900)	32 708 328 (+93 400)
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv.	28 630 000	28 630 000 (0)	27 200 000 (-1 430 000)	28 630 000 (0)	28 505 000 (-125 000)	28 630 000 (0)
	71	Sykepenger for selv- stendige	1 640 000	1 640 000 (0)	1 560 000 (-80 000)	1 640 000 (0)	1 653 400 (+13 400)	1 653 400 (+13 400)
	72	Omsorgs- og pleiepen- ger ved barns sykdom m.m.	450 000	450 000 (0)	450 000 (0)	450 000 (0)	457 700 (+7 700)	530 000 (+80 000)
2652		Medisinsk rehabilite- ring mv.	9 040 000	9 040 000 (0)	8 940 000 (-100 000)	9 040 000 (0)	9 040 000 (0)	9 040 000 (0)
	70	Rehabiliteringspenger	8 770 000	8 770 000 (0)	8 670 000 (-100 000)	8 770 000 (0)	8 770 000 (0)	8 770 000 (0)
2655		Uførhet	59 267 000	59 267 000 (0)	58 522 000 (-745 000)	59 067 000 (0)	59 267 000 (0)	59 267 000 (0)
	70	Grunnpensjon	18 775 000	18 775 000 (0)	17 725 000 (-1 050 000)	18 775 000 (0)	18 775 000 (0)	18 775 000 (0)
	72	Særtilllegg	2 042 000	2 042 000 (0)	2 347 000 (+305 000)	2 042 000 (0)	2 042 000 (0)	2 042 000 (0)
	74	Tidsbegrenset uføre- stønad	8 960 000	8 960 000 (0)	8 960 000 (0)	8 760 000 (0)	8 960 000 (0)	8 960 000 (0)
2661		Grunn- og hjelpestø- nad, hjelpemidler mv.	8 823 600	8 826 600 (+3 000)	8 927 600 (+104 000)	8 823 600 (0)	8 834 600 (+11 000)	8 553 600 (-270 000)
	70	Grunnstønad	1 640 000	1 640 000 (0)	1 645 000 (+5 000)	1 640 000 (0)	1 640 000 (0)	1 640 000 (0)
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdan- ning	115 660	115 660 (0)	165 660 (+50 000)	115 660 (0)	115 660 (0)	115 660 (0)
	74	Tilskudd til biler	930 000	930 000 (0)	975 000 (+45 000)	930 000 (0)	930 000 (0)	660 000 (-270 000)
	75	Bedring av funksjons- evnen, hjelpemidler	2 967 400	2 967 400 (0)	2 970 400 (+3 000)	2 967 400 (0)	2 978 400 (+11 000)	2 967 400 (0)
	76	Bedring av funksjons- evnen, hjelpemidler som tjenester	120 540	123 540 (+3 000)	121 540 (+1 000)	120 540 (0)	120 540 (0)	120 540 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
2670		Alderdøm	109 753 000	109 753 000	111 179 000	109 923 000	109 923 000	110 045 000
				(0)	(+1 426 000)	(+170 000)	(+170 000)	(+292 000)
	70	Grunnpensjon	40 701 000	40 701 000	40 751 000	40 751 000	40 751 000	40 751 000
				(0)	(+50 000)	(+50 000)	(+50 000)	(+50 000)
	71	Tilleggspensjon	63 354 000	63 354 000	63 474 000	63 474 000	63 474 000	63 596 000
				(0)	(+120 000)	(+120 000)	(+120 000)	(+242 000)
	73	Særtilllegg	5 654 000	5 654 000	6 910 000	5 654 000	5 654 000	5 654 000
				(0)	(+1 256 000)	(0)	(0)	(0)
2680		Etterlatte	2 467 350	2 467 350	2 478 350	2 467 350	2 467 350	2 467 350
				(0)	(+11 000)	(0)	(0)	(0)
	72	Særtilllegg	100 000	100 000	111 000	100 000	100 000	100 000
				(0)	(+11 000)	(0)	(0)	(0)
		Sum utgifter rammeområde 7	264 312 513	264 326 513	263 389 461	263 988 513	264 384 613	264 326 713
				(+14 000)	(-923 052)	(-324 000)	(+72 100)	(+14 200)
Inntekter (i hele tusen kroner)								
3635		Ventelønn	53 200	53 200	53 200	53 200	53 200	63 700
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+10 500)
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	60 500
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+10 500)
		Sum inntekter rammeområde 7	2 251 500	2 251 500	2 251 500	2 251 500	2 251 500	2 262 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+10 500)
		Sum netto rammeområde 7	262 061 013	262 075 013	261 137 961	261 737 013	262 133 113	262 064 713
				(+14 000)	(-923 052)	(-324 000)	(+72 100)	(+3 700)

4. MERKNADER TIL DE ENKELTE KAPITLER RAMMEOMRÅDE 7

Partienes forslag til disponering av rammeområde 7 samt Regjeringens forslag. Bare poster med avvik fra Regjeringens forslag er med. Avvikstall i parentes. Tall i 1 000 kroner:

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	KrF
Utgifter (i hele tusen kroner)					
605		Arbeids- og velferdsetaten	8 633 883	8 633 883	8 662 583
				(0)	(+28 700)
	1	Driftsutgifter	8 164 974	8 164 974	8 193 674
				(0)	(+28 700)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	808 553	819 553	822 553
				(+11 000)	(+14 000)
	62	Kvalifiseringsprogrammet	559 700	559 700	556 700
				(0)	(-3 000)
	70	Frivillig arbeid	36 140	47 140	53 140
				(+11 000)	(+17 000)
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000	320 000	285 000
				(0)	(-35 000)
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	320 000	320 000	285 000
				(0)	(-35 000)
2650		Sykepengar	32 614 928	32 614 928	32 511 028
				(0)	(-103 900)
	70	Sykepengar for arbeidstakere mv.	28 630 000	28 630 000	28 505 000
				(0)	(-125 000)
	71	Sykepengar for selvstendige	1 640 000	1 640 000	1 653 400
				(0)	(+13 400)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	KrF
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.	450 000	450 000 (0)	457 700 (+7 700)
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpe- midler mv.	8 823 600	8 826 600 (+3 000)	8 834 600 (+11 000)
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 967 400	2 967 400 (0)	2 978 400 (+11 000)
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	120 540	123 540 (+3 000)	120 540 (0)
2670		Alderdom	109 753 000	109 753 000 (0)	109 852 200 (+99 200)
	70	Grunnpensjon	40 701 000	40 701 000 (0)	40 730 200 (+29 200)
	71	Tilleggspensjon	63 354 000	63 354 000 (0)	63 424 000 (+70 000)
		Sum utgifter	264 312 513	264 326 513 (+14 000)	264 326 513 (+14 000)
Inntekter (i hele tusen kroner)					
		Sum inntekter	2 251 500	2 251 500 (0)	2 251 500 (0)
		Sum netto	262 061 013	262 075 013 (+14 000)	262 075 013 (+14 000)

4.1 Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Det foreslås bevilget 222,236 mill. kroner for 2009, mot 209,164 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det har vært en betydelig økning i Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett over de senere år, uten at dette er tilstrekkelig begrunnet. Disse medlemmer legger til grunn at det gjennom mange år ikke har vært det nødvendige fokus på effektiv drift, og at det derfor er et betydelig effektiviseringspotensial i departementet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2009 hvor kapitlet reduseres med 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Regjeringen Stoltenberg II har gitt tre tapte år for modernisering og effektivisering av offentlig sektor. Det har vært betydelig økning i bevilgningene til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, uten at en samtidig har sett på hvordan departementets arbeid kan effektiviseres, penger frigjøres og kompetanse stilles til disposisjon for et arbeidsmarked som også inn i 2009 vil ha behov for tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor post 1 videreføres på samme nominelle nivå som i 2008, hvilket innebærer en reduksjon på 20 mill. kroner.

4.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Det foreslås bevilget 225,88 mill. kroner for 2009 mot 373,552 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens hovedmål under resultatområde 1 og vil spesielt understreke betydningen av en effektiv forvaltning på et omfattende ansvarsområde med stor betydning for innbyggernes velferd. I den forbindelse er det særlig viktig å sikre god kunnskapsoppbygging, både gjennom generell forskning og utredning og løpende evaluering av virkemiddelbruk og måloppnåelse. Komiteen understreker betydningen av god formidling, slik at ny kunnskap blir tatt i bruk i hele forvaltningen til beste for brukerne. Komiteen gir videre sin tilslutning til Regjeringens forslag om omdisponeringer fra post 73 til ny forskning på det seniorpolitiske området. En god seniorpolitikk er viktig for den enkelte, samtidig som samfunnet blir stadig mer avhengig av seniorennes erfaring, blant annet innenfor verdiskapning og arbeidsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at en stor andel av den arbeidsføre befolkningen i Norge befinner seg på utsiden av arbeidsmarkedet. Det er en tverrpolitisk ambisjon at mange av de som i dag lever på ulike trygdeordninger, skal hjelpes tilbake til arbeidslivet. I alle statsbudsjetter settes det derfor av en stor bevilgning til arbeidsmarkedstiltak og andre utføringssopplegg.

Komiteens medlem fra Høyre viser til svar på budsjettspørsmål nr. 256 fra Høyres finansfraksjon, hvor Arbeids- og inkluderingsdepartementet skriver:

"Vi har få sikre effektmålinger av utføringstiltak som faller inn under kap. 634, post 76. Effektmålinger på dette området er metodisk utfordrende å gjennomføre bl.a. fordi det ikke er tilfeldig hvem som deltar på ulike tiltak. Pålitelige effektmålinger forutsetter at man greier å kontrollere for denne seleksjonseffekten eller skjevheten i rekrutteringen til ulike tiltak."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at for at Stortinget skal ha tilstrekkelig informasjon til å prioritere innenfor arbeidsmarkedstiltakene, er det nødvendig med gode effektmålinger. Disse medlemmer konstaterer at det fra Arbeids- og inkluderingsdepartementets side ikke finnes et tilstrekkelig godt informasjonsgrunnlag til å vite hvilke tiltak som virker på ulike grupper.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et forskningsprogram som studerer effekten av ulike utføringstiltak, for å gi svar på hvilke tiltak som bidrar til at ulike grupper arbeidssøkere føres tilbake til arbeid, og hvorvidt de samme grupper arbeidssøkere beholder arbeidet i et gitt antall år etter at tiltak er avsluttet."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i lang tid har hatt et samarbeid med Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning. I 2004 ble "Strategisk instituttprogram for arbeidsmarkeds- og trygdeforskning" videreført med et spesielt fokus på utføringstiltak. Den økonomiske rammen på om lag 10 mill. kroner ble finansiert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Finansdepartementet. Resultater foreligger i form av vitenskapelige artikler og viser at et bredt spekter av utføringstiltak har en positiv effekt på jobbsannsynlighet. Flertallet viser videre til at

resultatene fra denne forskningen kan være viktige premissleverandører for utviklingen av tiltak på området, og at programmet avsluttes i 2008.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at modernisering av offentlig sektor har stoppet opp med den rød-grønne regjeringen. Disse medlemmer mener det gjennom økt fokus på effektiv drift av departementene er grunnlag for å redusere bevilgningen med 4 mill. kroner, jf. Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett.

Post 50 Norges forskningsråd

Komiteen viser til oversikten over forskningsprogrammer på Arbeids- og inkluderingsdepartementets område og understreker betydningen av bedret kunnskap om årsaker til sykefravær, uførhet og utstøting for å nå målet om et inkluderende arbeidsliv. Store ressurser brukes til å forebygge sykefravær og uførhet. NAV-reformen og reformene av folketrygden og arbeidsmarkedstiltakene har som formål å bekjempe fattigdom og bidra til at alle skal få muligheter til å bruke sin (rest)arbeidsevne til beste for seg selv og samfunnet. Komiteen viser til at kunnskap om årsaker til sykefravær, uførhet og utstøting er en nødvendig forutsetning for å sette inn riktige virkemidler og oppnå ønskede resultater.

Komiteen viser også til det tverrfaglige forskningsprogrammet PETROMAKS, med hovedformål helhetlig styring av helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og kunnskap om risikohåndtering og risikoutvikling. Komiteen støtter også at helse, miljø og sikkerhet skal integreres i alle forskningsprogrammer der det er relevant, innen alle departementers ansvarsområder. Som eksempel nevnes intensivert forskning på karbon (fangst, transport, lagring) og fornybare energikilder.

Komiteen imøteser den varslede samordningen mellom program for velferdsforskning, arbeidslivsforskning og internasjonal migrasjon og etniske relasjoner. Alle programmene favner prosjekter av stor betydning for kunnskap om velferdssamfunnets virkemåte.

Komiteen viser til betydningen av grunnbevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene. God balanse mellom grunnbevilgninger og oppdragsforskning er det som sikrer optimale forskningsresultater på sikt. Komiteen viser til at dette feltet er overført til Kunnskapsdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknader om modernisering av offentlig sektor under post 21 og reduserer

denne posten med 5 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett.

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til det viktige arbeidet ulike institusjoner og organisasjoner driver for å nå viktige samfunns mål og støtter Regjeringens forslag til fordeling av midlene til ulike formål.

Post 72 Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til bevilgninger til Senter for seniorpolitikk og vil understreke den betydningen senterets aktivitet har for realisering av delmål 3 i avtalen om inkluderende arbeidsliv. Komiteen viser også til betydningen av holdningsskapende virksomhet for seniorer i arbeidslivet overfor arbeidsgivere og samfunnet for øvrig.

Komiteen viser til den verdi og kompetanse som seniorer besitter og verdien i at disse står lengst mulig i arbeid. Altfor mange opplever å bli presset ut av arbeidslivet etter fylte 62 år. Komiteen vil berømme den gode jobben disse organisasjonene gjør i forhold til å sette seniorpolitiske utfordringer på dagsordenen.

4.3 Kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform

Det foreslås bevilget 1 956,593 mill. kroner for 2009, mot 1 615,2 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at gjennomføringen av NAV-reformen og pensjonsreformen innebærer store krav til omorganisering og til utvikling av omfattende IKT-systemer. Komiteen viser til at hovedmålene for NAV-reformen er flere i arbeid og færre på stønad, enklere for brukerne og tjenester tilpasset brukernes behov, samt en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Komiteen viser til at det i 2007 ble etablert 121 NAV-kontorer og at det ved utgangen av 2007 samlet var etablert 146 kontorer. Videre viser komiteen til at det er planlagt 140 kontorer i 2008 og at det ved inngangen til 2009 vil gjenstå å etablere om lag 180 kontorer.

Komiteen viser til at parallelt med gjennomføringen av reformen var det forutsatt at tjenestenivået skulle opprettholdes på samme nivå som før reformen.

Komiteen viser til at etableringen av NAV-kontorer og forvaltningsenheter har vært mer krevende enn forventet og at dette har ført til et produksjonstap som blant annet har økt saksbehandlingstiden. Komiteen vil understreke at det er av stor viktighet at reformen gjennomføres slik at intensjonen og målene med den oppfylles.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det har vært store problemer rundt innfasingen av NAV-reformen. Dette har blant annet ført til lang saksbehandlingstid, og til at brukerne ikke har nådd frem til saksbehandleren. Dette har rammet brukerne på en uakseptabel måte, med mange klager på både vedtak og saksbehandlingstid.

De totale reformkostnadene har økt fra år til år. I St.prp. nr. 1 (2004–2005) ble de totale kostnadene anslått til å være om lag 3 mrd. kroner, i årets budsjettforslag fra Regjeringen er reformkostnadene anslått til om lag 4,5 mrd. kroner. Dette er en betydelig økning fra det opprinnelige anslaget. Disse medlemmer vil vise til at det er et betydelig behov for en streng kostnadskontroll, og en nær oppfølging av etablering av nye kontorer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at utfordringene i NAV i liten grad har latt seg løse med økte bevilgninger. Disse medlemmer etterlyser derfor hvilke metodiske tilnærminger og organisatoriske grep som gjøres på ledelsesnivå og nedover i etaten, for å nå den intensjon som ligger til grunn for NAV-reformen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at sammenslåingen av de forskjellige statlige kontorene til ett kontor i seg selv er vanskelig, med sammensmelting av to forskjellige kulturer. Denne sammensmeltingen vanskeligjøres betydelig ved at sosialkontorene forblir kommunale kontorer. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved flere anledninger har fremmet forslag i Stortinget om at sosialhjelpen skal gjøres statlig, og legges inn under NAV. Disse medlemmer mener at en slik sammenslåing ville ført til en langt smidigere overgang til et kontor for de tre etatene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om å gjøre den kommunale sosialhjelpen til et statlig ansvar under NAV."

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil fremheve betydningen av et godt og operativt pensjonssystem på plass

fra 2011. Dette fordrer utvikling av IKT-løsninger og tilrettelegging for implementering av løsningene. For 2009 krever dette en samlet bevilgning på 836,5 mill. kroner. Kostnadsanslaget som ligger til grunn for bevilgningsforslaget er grundig vurdert basert på kvalitetssystemet KS2. Redusert bevilgning vil øke risikoen for svakere framdrift i arbeidet med IKT-løsningene.

Komiteens medlem fra Høyre peker på at hovedvekten av problemer i tilknytning til NAV-reform og pensjonsreform tilskrives implementering av nye IKT-løsninger. Det er derfor vanskelig å forstå begrunnelsen for hvorfor en skal påregne behov for ytterligere bevilgningsøkning innenfor post 21, all den tid det er en egen bevilgning til "større utstyrsanskaffelser og vedlikehold." Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås at post 21 reduseres med 20 mill. kroner.

4.4 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten

Det foreslås bevilget 8 633,883 mill. kroner for 2009, mot 8 279,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 152 mill. kroner under kap. 3605 for 2009 mot 140 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at Arbeids- og velferdsetaten skal realisere hovedmålene i NAV-reformen og at den har ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarkeds-, trygde- og pensjonspolitikken. Komiteen viser til at Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for at flest mulig personer skal kunne delta i ordinært arbeid og bidra til å motvirke utstøting, hindre langtidsfravær, samt bidra til inkludering og tilbakeføring til arbeidslivet. Etaten skal videre bistå arbeidsgivere og arbeidstakere i arbeidet med å skape et mer inkluderende arbeidsliv og har ansvar for oppfølgingen av IA-avtalen.

Komiteen viser til at Arbeids- og velferdsetaten er midt inne i en omstilling gjennom NAV-reformen med etablering av NAV-kontorer og forvaltningsenheter, samt gjennom arbeidet med ny pensjonsreform og helserefusjonsreformen. I tillegg arbeider etaten med oppfølging av sykmeldte. Komiteen viser videre til St.meld. nr. 9 (2006–2007) Arbeid, velferd og inkludering, jf. Innst. S. nr. 148 (2006–2007) og Ot.prp. nr. 70 (2006–2007) Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover, jf. Innst. O. nr. 2 (2007–2008) hvor kvalifiseringsprogrammet omtales og lovforankres. Det vises vider til Ot.prp. nr. 4 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner) som skal vedtas høsten 2008,

som blant annet omhandler innføring av arbeidsavklaringspenger.

Komiteen viser til at omorganiseringen innebærer nye oppgaver og nye arbeidsmetoder for mange ansatte, og at det brukes mye tid på kompetansebygging blant de ansatte. Komiteen viser til at etaten er under et betydelig reformtrykk.

Komiteen viser videre til at omstillingene som følge av NAV-reform og helserefusjonsreform gjennomføres som planlagt, samt at etaten også har ansvaret for å gjennomføre pensjonsreformen.

Komiteen viser til at det er vedtatt en styrking på til sammen 100 mill. kroner i 2008 til Arbeids- og velferdsetaten for å kompensere for produksjonstap i etaten som følge av NAV-reformen. Det vises i denne forbindelse til Stortingets behandling av St.prp. nr. 87 (2007–2008) Om styrking av Arbeids- og velferdsetaten i 2008, jf. Innst. S. nr. 19 (2008–2009).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der helserefusjonsområdet er flyttet fra kap. 720 post 1 Helsedirektoratet, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, hvilket øker driftsutgiftene med ca. 339,7 mill. kroner. Når post 1 under samme kapittel deretter har en økning på kun 79,7 mill. kroner, må dette forutsette en sterk reduksjon i andre utgifter under denne posten, herunder antall ansatte i NAV.

Det er flertallets oppfatning at dette vil føre til dårligere oppfølging av brukerne og økt saksbehandlingstid. Flertallet viser til at Arbeids- og velferdsetaten i 2009 vil være i en krevende omstillingsperiode, og mener at denne effektiviseringen vil bidra til å gjøre situasjonen enda mer krevende.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til at Arbeids- og velferdsetaten, i løpet av 1. halvår 2008, har hatt vansker med å innfri de interne normtidskravene for flere stønadsområder, blant annet for uføreytelser, barnebidrag, legemiddelsaker og utenlandssaker. Saker over ytre grense, det vil si saker som har passert etatens eget krav til maksimal saksbehandlingstid, har hatt tilsvarende utvikling med en økning fra 7 800 saker i august 2007 til 18 800 saker ett år senere.

Disse medlemmer vil understreke at situasjonen i NAV er alvorlig. Disse medlemmer viser til at det fra våren 2007 har vært registrert økende saksbehandlingstid for flere ytelser. Antall restanser har økt med i overkant av 70 000 saker til om lag 193 000 saker i august 2008.

Disse medlemmer viser videre til oppslag i blant annet NTB og Adresseavisen den 6. juli 2008 hvor det fremkom på dette tidspunktet at Arbeids- og velferdsetaten bryter egne tidsfrister i om lag 14 000 saker hvor folk venter på svar fra NAV.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at utviklingen i NAV går i feil retning. Når Stortinget er kjent med at antall årsverk i NAV er økt med 544 fra 12 338 til 12 882 i tidsrommet 1. mars 2007 til 1. mars 2008, og at utviklingen fra 1. mars 2005 til 1. mars 2008 er økt med 784 årsverk, er det vanskelig å godta at det i samme periode stadig settes nye rekorder i antallet fristoverskridelser. En rekke nyhetsoppslag det siste året har vist tilfeller hvor mennesker med alvorlige sykdommer ikke får den trygd de har rett til eller den hjelp de har krav på. For en etat hvis målsetting er at flere mennesker skal hjelpes fra trygd til arbeid og hvor alle har krav på individuell behandling og oppfølging, er slike tilbakemeldinger uakseptable. Det synes åpenbart for disse medlemmer at NAV, til tross for en enorm bevilgningsvilje fra Stortingets side, hittil ikke har vært i stand til å oppfylle Stortingets vedtak og forutsetninger i NAV-reformen.

De utfordringer som etaten står overfor i 2009, handler etter disse medlemmers oppfatning først og fremst om bedre styring av ressursene og mer individorientering i tjenesteproduksjonen. Selv for en etat i omstilling skal det stilles krav om modernisering og effektivisering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det er klare tegn til at utfordringene knyttet til kompetanse hos ledere og ansatte, og kulturutvikling mellom de ulike miljøene som nå utgjør den nye samlede velferdsetaten, er undervurdert i gjennomføringsarbeidet. Dette rammer sårbare brukere på en helt uakseptabel måte, stikk i strid med et av hovedformålene med reformen, nemlig å gjøre arbeids- og velferdsforvaltningen mer brukerorientert.

Disse medlemmer vil påpeke at man har mottatt en rekke henvendelser fra brukerne om at de føler situasjonen har blitt verre etter at man innførte NAV. Dette er en situasjon man over tid ikke kan være tilfreds med.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at bevilgningen i statsbudsjettet for 2009 er styrket med 100 mill. kroner for å kompensere for produksjonstap som følge av gjennomføringen av NAV-reformen.

I dette perspektivet mener disse medlemmer det må kunne stilles langt strengere krav til kortere saksbehandlingstid, slik at NAV oppfyller de internt satte normtidskravene for saksbehandlingstid.

Disse medlemmer har merket seg at resultater fra Arbeids- og velferdsetatens egen brukerundersøkelse fra våren 2008 viser at brukerne er noe mindre tilfreds med servicen fra Arbeids- og velferdsetaten enn tilfellet var for brukerne av tidligere Aetat og trygdeetaten. Hele 32 pst. av respondentene sier at de er mindre fornøyd med etatens service helhetlig sett.

Disse medlemmer viser til oppslag i Aftenposten den 24. februar 2008 hvor Sivilombudsmannen i en rapport hadde avdekket en rekke kritikkverdige forhold ved NAV-ansattes veilednings- og opplysningsplikt, og deres holdning til, og kompetanse om funksjonshemmede og kronisk syke brukere.

Disse medlemmer viser videre til at ombudet hadde undersøkt hvordan en rekke av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) sine medlemsorganisasjoner opplever sitt forhold til NAV. Organisasjoner ombudet har hatt kontakt med er blant andre Mental Helse Norge, Multippel Sklerose Forbundet, Norsk Epilepsiforbund og Foreningen for hjertesyke barn.

Disse medlemmer konstaterer at det i rapporten fra sivilombudsmannen slås fast at:

"Saksbehandler manglet elementær kunnskap om brukernes behov og muligheter. Saksbehandleren hadde en forutinntatt og feilaktig oppfatning av hvordan brukernes helseproblem innvirket på behov og muligheter. Brukeren opplevde søkersituasjonen som ydmykende på grunn av det han eller hun oppfattet som en nedlatende holdning fra saksbehandlers side, og klarte derfor ikke å konkretisere sitt veiledningsbehov i tilstrekkelig grad."

Disse medlemmer er bekymret over de vesentlige manglene som ble avdekket i NAV-systemet, spesielt fordi gruppen det gjelder er avhengig av gode tjenester. Det vil derfor være avgjørende at de ansatte sikres tilstrekkelig med kompetanse om brukernes behov og muligheter.

Disse medlemmer har videre merket seg at de som er minst fornøyd er yrkeshemmede, mottakere av rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad. I tillegg viser undersøkelsen at tjenester og ytelser som har lite skjønn i utøvelsen, har gjennomgående mer tilfredse brukere.

Disse medlemmer viser til at sykefraværet i Arbeids- og velferdsetaten i 1. kvartal 2008 var på

7,9 pst. mot 7,4 pst. i 1. kvartal året før. Dette er noe høyere enn i staten for øvrig.

Disse medlemmer mener utviklingen i etatens sykefravær må følges opp nøye og kontinuerlig.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 1 (2008–2009) Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007, hvor Riksrevisjonen blant annet påpeker:

"Det mangler oppfølgingsplaner i 72 prosent av de kontrollerte sakene for tidsbegrenset uførestønad."

og videre:

"Flere kontorer har bevisst nedprioritert oppfølging av brukere som mottar tidsbegrenset uførestønad."

Disse medlemmer har videre merket seg at Riksrevisjonen har vurdert Arbeids- og velferdsetatens oppfølging av sykmeldte etter lovendringen og ivaretagelse av lovpålagte krav til oppfølging av mottakere av tidsbegrenset uførestønad.

Disse medlemmer registrerer at Riksrevisjonen har påpekt at etaten har store utfordringer med å innhente oppfølgingsplaner, dokumentasjon fra dialogmøte 1 og dialogmøte 2.

Disse medlemmer registrerer også at Riksrevisjonen påpeker at etaten verken purrer eller sanksjonerer mot arbeidsgivere som ikke utarbeider oppfølgingsplaner eller gjennomfører dialogmøter.

Disse medlemmer mener oppfølging av brukerne er en forutsetning for å realisere intensjonene med NAV-reformen.

Disse medlemmer ser det som svært uheldig at Regjeringen ikke har sikret at Arbeids- og velferdsetaten gjennomfører lovpålagt oppfølging av brukere som mottar helserelaterte ytelser.

Disse medlemmer viser til at det i overkant av 70 pst. av de kontrollerte sakene for tidsbegrenset uførestønad manglet oppfølgingsplan, og at flere NAV-kontorer, ifølge Riksrevisjonen, bevisst har nedprioritert oppfølgingen av disse brukerne.

Disse medlemmer mener det vil være svært viktig at Regjeringen tar tak i disse forhold og sørger for at Arbeids- og velferdsetaten iverksetter nødvendige endringer slik at brukerne får riktig oppfølging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader til kap. 605 i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) der disse medlemmer går imot at forvaltningen av helsefusjoner overføres fra Arbeids- og velferdsetaten til Helsedirektoratet.

Disse medlemmer mener at brukernes sikkerhet for retten til helserefusjon best ivaretas gjennom Arbeids- og velferdsetaten. På denne bakgrunn

viser disse medlemmer til partiets alternative statsbudsjett hvor man har foreslått å tilbakeføre 339,7 mill. kroner fra kap. 720 post 1 Helsedirektoratet, til kap. 605 post 1 Arbeids- og velferdsetaten.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2009 hvor man foreslår å styrke kap. 605 post 1 med 79,7 mill. kroner.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å redusere bevilgningen med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti foreslår at bevilgningen under kap. 605 post 1 settes til 8 139,7 mill. kroner, som er 28,7 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknader under kap. 2541 Dagpenger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det i Regjeringens budsjettforslag anslås at sykefraværet kommer til å holde seg på samme høye nivå i 2009 som i 2008. Det vises videre til IA-avtalen, som har som målsetting at sykefraværet i avtaleperioden skal reduseres med 20 pst. i forhold til 2. kvartal 2001. I Regjeringens budsjettforslag siteres følgende:

"I 2. kvartal 2008 var sykefraværet om lag 3,1 pst. lavere enn i samme kvartal 2001, og således betydelig unna målsetningen i IA-avtalen."

Disse medlemmer viser til at et langvarig sykefravær svekker arbeidsnærværet i sterk grad, og bidrar til at mange med oppbrukt rett til sykepenger faller ut av arbeidslivet. Under 20 pst. av dem som er sykmeldt et helt år, kommer tilbake til fullt arbeid i den jobben de er sykmeldt fra. Dette er alarmerende, hva angår nødvendigheten av at mennesker deltar i arbeidslivet, og særlig med tanke på de menneskene som faktisk får en forverret livssituasjon, med passivitet, sykdom og inntektsreduksjon. Disse medlemmer mener derfor at det må gjøres et krafttak for å få redusert det langvarige sykefraværet. Regjeringen og partene i arbeidslivet har et særlig ansvar for å jobbe med fraværproblematikken, og disse medlemmer etterlyser en klar tilbakemelding på hvordan avtalepartnerne ser på mulighetene for å nå IA-avtalens målsetting, og hvilke supplerende tiltak

en ser for seg om målsettingen ikke nås innen utløpet av 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at man i sykefraværarbeidet har behov for å styrke oppfølgingen av hver enkelt som blir syk. I den anledning vil det være et fremskritt å styrke bruken av rådgivende leger og legespesialister i sykmeldingsprosessen, som kan gi en "second hand"-vurdering, og bidra til å skreddersy tilpasninger og gi en reell arbeidsevnevurdering av hver enkelt sykmeldt, både i forhold til muligheter for tilbakeføring til tidligere arbeid, hvilke tilpasninger arbeidsgiver bør sørge for, eller eventuelt bistå i forhold til attføring til annet arbeid.

Komiteens medlem fra Høyre viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett legges inn 30 mill. kroner til en styrking av trygdelegeordningen i post 21.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til behovet for å forhindre sykmelding og uføretrygding på hver enkelt arbeidsplass. Forebygging er et av de sterkeste virkemidlene som kan forhindre langvarig sykefravær og utstøting til uføretrygd.

Komiteens medlem fra Høyre viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett derfor settes av 25 mill. kroner til tiltak for å forhindre sykefravær og uføretrygding på den enkelte arbeidsplass. Til sammen innebærer dette at post 21 Spesielle driftsutgifter i Høyres alternative statsbudsjett styrkes med 5 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke betydningen av at NAVs oppgave er å hjelpe enkeltindivider. Disse fortjener individuelt målrettede tiltak, basert på en sanntidsanalyse av all tilgjengelig informasjon, for å hjelpes maksimalt av saksbehandleren i den konkrete situasjon. Andre land gjør dette i langt større grad enn Norge, eksempelvis Storbritannia. Kvalifiseringsprogrammet er et særlig godt eksempel hvor denne type målretting ville hatt enorm betydning for mange mennesker og for samfunnet. Dette medlem vil be departementet se nærmere på dette, inkludert hva som gjøres i Storbritannia, og å forsøke en slik analysebasert målretting også i Norge.

Dette medlem vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge opp til at målrettede tiltak i Arbeids- og velferdsetaten baserer seg på en sanntidsanalyse av all tilgjengelig informasjon. I den grad det er behov for å utrede måten å gjøre

dette på, bes Regjeringen igangsette utredning av området, blant annet også for å trekke veksler på andre lands erfaringer."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke viktigheten av at det iverksettes nødvendige organisatoriske tiltak, i tillegg til de foreslåtte ekstrabevilgninger, slik at man oppnår den effekt Stortinget forutsatte ved innføringen av NAV-reformen. Disse medlemmer understreker behovet for å bygge en sterkere samlet kultur, og at etaten møter det enkelte mennesket med kunnskap, respekt og medmenneskelighet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at situasjonen er så alvorlig at det krever en bredere gjennomgang i Stortinget. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis leder Dagfinn Høybråten i brev til arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen 9. oktober 2008 ba statsråden om å komme til Stortinget og orientere om hva han vil gjøre for å sikre at NAV-reformen kan gjennomføres etter de mål Stortinget har satt opp, og hvordan han vil sikre at de tjenestene folk har krav på blir gitt innenfor akseptable standarder og tidsfrister. Dette medlem satte pris på at statsråden kom til komiteen for å orientere om dette, men mener at denne saken er så viktig at statsråden bør orientere Stortinget i plenum.

På denne bakgrunn støtter dette medlem Regjeringens forslag til bevilgning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at en rekke dialogmøter som burde vært holdt etter 6 måneder, ikke avholdes. Manglende oppfølging av sykmeldte kan medføre at sykefraværet blir noe høyere enn det ville vært med bedre oppfølging. Dialogmøtene er et viktig redskap innenfor IA-avtalen for å få til den ønskede reduksjonen i sykefravær.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad under kap. 2650 post 70, og vil foreslå at Arbeids- og velferdsetaten tilføres ekstra ressurser for å kunne prioritere høyere å avholde dialogmøter etter 6. måneds sykefravær.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre peker på at Regjeringen i sine prognoser for arbeidsmarkedet legger opp til at arbeidsløsheten vil være lav. En naturlig konsekvens vil da være at behovet for ordinære tiltaksplasser derved er mindre.

Komiteens medlem fra Høyre viser til sine merknader under kapittel 634 Arbeidsmarkeds-

tiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, hvor det kuttes 3 000 ordinære tiltaksplasser, samtidig som antallet tiltaksplasser for yrkeshemmede økes med 1 000.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås at antallet ordinære tiltaksplasser kuttes med 1 250. Til tross for Regjeringens optimistiske anslag mener dette medlem at arbeidsmarkedet fort kan forandres, og dette medlem vil derfor på nytt vurdere antallet ordinære tiltaksplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2009.

Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Komiteen viser til formålet med ordningen, som er å bringe personer som mottar sykepengene, raskere tilbake til arbeidslivet. Foreløpige resultater fra pågående evaluering i regi av Samfunns- og næringslivsforskning AS viser at et flertall av brukerne opplever økt mestringsevne og vilje til å takle hverdagen. Komiteen viser videre til at erfaringer så langt har avdekket flaskehals i ulike deler av prosessen og støtter videreføringen av de tiltakene for bedre koordinering og samhandling mellom involverte aktører, som ble avtalt mellom partene i IA-avtalen, og som ble innført i Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Komiteen støtter de foreslåtte omdisponeringene til prosjektet 3-2-1 i regi av Arbeidstilsynet (3 parter, 2 bransjer, 1 mål for forebygging av sykefravær), seniorpolitisk forskningsinnsats, systemtiltak innen arbeid og psykisk helse og oppfølging av delmål 2 i IA-avtalen (økt yrkesdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne). Komiteen gir sin tilslutning til fordelingen av de resterende midlene på 126,5 mill. kroner, som for størstedelen er en videreføring av tiltak vedtatt i Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr 1 (2007–2008) Statsbudsjettet for 2008, jf. Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) og til merknader fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2007–2008) kap. 732 post 79 der ansvaret for helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte ønskes tilbakeført til NAV.

Disse medlemmer mener fortsatt at midlene vil bli brukt mest mulig målrettet ved at finansieringsansvaret er knyttet til Arbeids- og velferds-etaten, og foreslår derfor i sitt alternative statsbudsjett for 2009 å overføre 478,048 mill. kroner fra kap. 732 post 79 til kap. 605 post 70.

Disse medlemmer mener at dagens lange ventetid for behandling er kostbar og helt unødven-

dig. Kjøp av helsetjenester er en effektiv måte å gjøre dette på.

Disse medlemmer anser ordningen med kjøp av helsetjenester for sykmeldte som en suksess, som bidrar til at arbeidstakere kan komme raskt tilbake i arbeid og spare både arbeidsgiver og samfunnet for store utbetalinger.

Disse medlemmer vil også understreke den positive effekt det har for pasientens velferd at en rask tilbakeføring til arbeidssituasjonen blir mulig gjort.

Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative statsbudsjett for 2009 å øke bevilgningene til kjøp av helsetjenester med ytterligere 150 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor man foreslår å øke kap. 605 post 70 med 628,048 mill. kroner.

4.5 Kap. 606 Trygderetten

Det foreslås bevilget 60,228 mill. kroner for 2009, mot 56,4 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at Trygderetten er en uavhengig ankeinstans som skal treffe avgjørelser om enkeltpersoners rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl., jf. lov av 16. desember 1966, nr. 9 om anke til Trygderetten.

Komiteen viser til at sakstilgangen til Trygderetten økte sterkt fra slutten av 1990-tallet og til og med 2003, mens tilgangen har gått noe ned de siste årene.

Komiteen viser til at gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2007 var på 4,3 måneder. Sakstilgangen varierer noe fra område til område. For uførepen-sjonssaker, som utgjorde ca. 30 pst. av sakene, var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 4,3 måneder, noe som er en svak økning i forhold til 2006.

Komiteen konstaterer at ingen sakstyper i 2007 hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som oversteg seks måneder. Nærmere 81 pst. av sakene ble behandlet innen seks måneder, som er en liten forbedring i forhold til 2006.

Komiteen vil påpeke viktigheten av at man holder fokus på at saksbehandlingstiden gjøres så kort som mulig.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.6 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Det foreslås bevilget 808,553 mill. kroner for 2009, mot 465,501 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr 1

(2008–2009) ble kap. 621 post 70 økt med 11 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteen viser til sine merknader til St.prp. nr. 1 (2006–2007) om viktigheten av å synliggjøre hvordan tilskuddene gir resultater i form av bedre kvalitet i de tjenestene som ytes brukerne, jf. Budsjett-innst. S. nr. 15 (2006–2007).

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til at det er bevilget 32,936 mill. kroner, noe som er en reduksjon sammenliknet med saldert budsjett 2008 på nesten 7,66 mill. kroner. Komiteen viser til at 11,9 mill. kroner fra kap. 621 post 21, har blitt overført til kap. 605 post 1, og støtter bevilgningen. Komiteen viser til at bevilgningene skal benyttes til kompetanse- og kvalitetsutvikling i sosialtjenesten knyttet til tiltak mot bostedsløshet og fattigdom blant barnefamilier, tiltak for å forbedre samarbeidet mellom forskning, utdanning og praksis i sosialtjenesten, og til målrettede tiltak mot ofre for menneskehandel, sistnevnte får tildelt totalt 2,5 mill. kroner i 2009. Komiteen mener at arbeidet på disse områdene må styrkes videre. Komiteen viser spesielt til det pågående samarbeidet med Helse- og omsorgsdepartementet om høgskole- og universitets-sosialkontor (HUSK) og understreker betydningen av løpende formidling av erfaringer med nye samarbeidsformer mellom forskning, utdanning og praksis i sosialtjenesten, til andre deler av velferdsapparatet. Komiteen viser til at Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2009 skal arbeide videre med å utvikle kompetanse- og kvalitetsindikatorer og vurdere muligheten for hyppigere rapportering og tilbakemelding på disse indikatorene. Komiteen understreker viktigheten av å komme fram til felles resultatmål og indikatorer for NAV-kontorene, og viser til nødvendigheten av å forankre disse i de politiske målene med NAV-reformen: færre på trygd, flere i arbeid. Komiteen legger til grunn at måling og rapportering av slike indikatorer gis høy prioritet.

Post 62 Kvalifiseringsprogrammet

Komiteen viser til sine merknader om utformingen av kvalifiseringsprogrammet i Innst. O. nr. 2 (2007–2008), jf. Ot.prp. nr. 70 (2006–2007) Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover. Komiteen viser til at kvalifiseringsprogrammet gir personer med små eller ingen rettigheter i trygdesystemet langt bedre muligheter til å kvalifisere seg for arbeidsmarkedet. Programmet innebærer en utvidelse av dagens velferdsordninger, ved at personer som i mange tilfeller kun har hatt langvarig sosialhjelp som mulig inntektskilde, får en ny sjanse til et framtidig yrkesliv med inntekt av eget arbeid og den selvstendigjøringen som følger av det. Kom i-

te en understreker viktigheten av rett til individuelle planer, som skal skreddersys til den enkelte brukers behov, der ulike typer av tiltak kan inngå, både arbeidsrettede tiltak, behandling, opptrening mv.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, legger til grunn at beregningene av hva som er kommunenes ekstrakostnader knyttet til reformen, utføres i forståelse og samarbeid med KS. Flertallet viser til at kvalifiseringsstønadene på 2 G skal bidra til økt økonomisk forutsigbarhet for dem som deltar i kvalifiseringsprogrammet, slik at de lettere kan konsentrere seg om å gjennomføre kvalifiseringstiltakene i programmet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, understreker at målet for programmet er at færre skal motta sosialhjelp i annet enn korte perioder. Sosialtjenesten skal sørge for avklaring av hjelpebehov og tilby kvalifiseringsprogram der det er aktuelt. Dette flertallet ser det som avgjørende for å oppnå gode resultater der det er aktuelt med målrettede aktiviteter over tid, at søknader og saksbehandling om de økonomiske ytelsene ikke tar fokus bort fra kvalifiseringsinnsatsen. Dette flertallet viser for øvrig til at det kan stilles aktivitetsvilkår ved tildeling av sosialhjelp også over kortere perioder, og at det stilles relevante vilkår i utstrakt grad overfor alle typer stønadsmottakere.

Dette flertallet viser til Ot.prp. nr. 48 (2007–2008) Om lov om endringer i straffeloven 1902 og straffeprosessloven (kriminalisering av kjøp av seksuell omgang eller handling mv.), jf. Innst. O. nr. 3 (2008–2009) og behovet for at NAV-systemet fanger opp og tilbyr deprostituerte nødvendige tiltak. Personer i prostitusjon har ofte vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet og nyttiggjøre seg ordinære arbeidsmarkedstiltak. Det er derfor viktig at hjelpetiltak er individuelt tilpasset den enkelte. Dette flertallet viser i den forbindelse blant annet til NAVs kvalifiseringsprogram, som er et lavterskeltilbud som gir mulighet for tett oppfølging for å komme over i arbeid.

Dette flertallet understreker at det er behov for informasjon til relevante NAV-kontor før forbudet trår i kraft, slik at de kan forberede seg på hvordan de skal ivareta denne gruppen. Dette flertallet viser til at det er viktig å nytte den kompetansen eksempelvis NAV på Grünerløkka har opparbeidet i forhold til ofre utsatt for menneskehandel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at partiet har støttet selve kvalifiseringsprogrammet, men gått imot kvalifiseringsstønadene som en ny stønad i forbindelse med innføringen av kvalifiseringsprogrammet.

Disse medlemmer mener det bør settes krav om at de som mottar økonomisk sosialhjelp plikter å delta i kvalifiseringsprogrammet, så fremt dette er formålstjenlig.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, hvor kap. 621 post 62 er redusert med 559,7 mill. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 70 (2006–2007) Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover, jf. Innst. O. nr. 2 (2007–2008), samt til St.meld. nr. 9 (2006–2007) Arbeid, velferd og inkludering, jf. Innst. S. nr. 148 (2006–2007).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ser et behov for et sterkere samarbeid mellom NAV, kommunene og frivillige organisasjoner når det gjelder arbeidstrening/arbeidskvalifisering. Dette medlem vil foreslå at dette arbeidet styrkes med 6 mill. kroner (jf. forslag under kap. 621 post 70), og at dette delfinansieres ved en reduksjon av bevilgningen under kap. 621 post 62 med 3 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Dette medlem foreslår derfor at bevilgningen under kap. 621 post 62 settes til 556,7 mill. kroner.

Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte

Komiteen viser til at bevilgningene på denne posten går til prosjekter og utviklingstiltak i kommunene rettet mot vanskeligstilte grupper i arbeidsmarkedet, bostedsløse, barn og unge i risikosoner, samt til annen kompetanse og kvalitetsutvikling i sosialtjenesten. Komiteen viser til de positive evalueringene av det nasjonale forsøket med tettere individuell oppfølging av langtidsmottakere av sosialhjelp, enslige forsørgere og unge mottakere som trenger særlig bistand for å nyttiggjøre seg arbeidsrettede tiltak (TIO), og støtter at det settes av 20 mill. kroner for å legge til rette for erfaringsoverføring fra TIO-forsøket til arbeidet med å iverksette kvalifiseringsprogrammet ved de lokale NAV-kontorene. Komiteen er enig i at arbeidet for å forebygge og bekjempe bostedsløshet må fortsette og forsterkes ytterligere. Komiteen viser til at flere frivillige organisasjoner besitter en nøkkelkompetanse i arbeidet mot bostedsløshet. Det er svært viktig at denne kompetansen blir benyttet. Komiteen understreker hvor viktig det er at kommunene samarbeider med frivillige organisasjoner om oppfølgingstjenester i bolig. Komiteen forutsetter at dette hensynet blir tilgodesett innenfor den samlede bevilgningen til tiltak mot bostedsløshet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til lov om sosiale

tjenester, hvor det legges til grunn at sosialhjelp skal være en kortvarig, akutt hjelp til mennesker uten rettigheter i folketrygden. Når vi vet at om lag 60 000 mennesker har sosialhjelp som hovedinntektskilde, og mange mottar sosialhjelp langt ut over den tidsbegrensning som er intensjonen, vitner dette om et velferdssystem som ikke klarer å løfte mennesker ut av stønadssituasjonen. Dette er bekymringsfullt, da det bidrar til et klasseskille mellom dem som er i jobb og dem som står utenfor. Disse medlemmer mener det er behov for å styrke aktiviteten i tilknytning til økonomisk sosialhjelp. Den som kommer til de kommunale sosialtjenestene, skal møtes med et tilbud og en forventning om å delta i arbeidsavklarende aktiviteter. For en med rusavhengighet vil dette bety å få tilbud og plikt til å delta i et behandlingsopplegg mot rusavhengighet. For en som har problemer med å gjøre seg i stand til å delta i arbeid handler det om å få rett og plikt til å delta i kvalifiserende tiltak, enten i form av generell arbeidstrening eller i form av opplæring og skoling. Disse medlemmer viser i den anledning til Høyres Representantforslag nr. 6 (2008–2009), hvor det foreslås å innføre en generell aktivitetsplikt for alle som mottar økonomisk sosialhjelp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til innsatsen for å forbedre bostøtteordningen. Omleggingen innebærer et bedre tilbud for vanskeligstilte på boligmarkedet, noe som også legger til rette for at flere bostedsløse vil kunne komme i egen bolig. Flertallet har merket seg at ny kartlegging av bostedsløse skjer i november 2008 og at resultatene av denne vil synliggjøre hvilke kommuner som har de største utfordringene med å skaffe bolig til bostedsløse. Flertallet legger vekt på at Husbanken i 2009 får et særskilt ansvar for å følge opp disse kommunene.

Komiteens medlem fra Høyre viser til at Regjeringen i 2008 har valgt å utfase programmet "På vei til egen bolig," som var under evaluering. Boligtiltak er blant de tiltak som er mest målrettet i fattigdomsarbeidet. Den nærmeste velferden for hver enkelt starter med de grunnleggende behovene, hvor bolig er det mest sentrale i forhold til å komme seg ut av en vanskelig situasjon. Dette medlem viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett, hvor det avsettes 15 mill. kroner til gjeninnføring av tiltaket "På vei til egen bolig," som gir boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og

Venstre viser til at en vesentlig del av dem som ikke har bosted, blir definert som uten boevne. De som i dag faller utenfor har ofte komplekse og sammensatte problemer, og de respektive partier har tillit til at noe av denne problematikken kan møtes av tredje sektor. Denne gruppen er de aller fattigste i Norge. Tilrettelagte boliger vil derfor være vesentlig for å bekjempe fattigdom. Disse medlemmer vil derfor spesielt styrke overføringene til frivillige organisasjoner som har mulighet til å drive lavterskeltilbud, og som vet hvilken hjelp man må gi. De respektive medlemmenes partier ønsker å bidra til å få bostedsløse vekk fra gaten og gi denne gruppen et verdig tilbud. Dette er en gruppe mennesker som i liten grad forholder seg til det offentlige hjelpeapparatet, og det er derfor viktig at hjelp kommer på en så ubyråkratisk måte som mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til at "Skjeve boliger" er et dansk konsept som har blitt et svært vellykket lavterskel botiltak.

Disse medlemmer peker på at mange rusavhengige har svært dårlige boforhold. Uten fast adresse er det svært vanskelig å komme seg ut av misbruk og avhengighet, skaffe seg arbeid og komme seg videre i livet. Det brukes svært mye penger på eksempelvis akuttavrusning i Norge, men etter opphold på avrusning så sendes mange tilbake til svært dårlig bomiljøer, hospitser eller i verste fall ut på gata.

Disse medlemmer tror at skjeve boliger kan bidra til å avhjelpe noe av denne situasjonen og være et trinn på vei til egen bolig. Det er egne boenheter, men som ligger noenlunde samlet. De har tilsyn av en vaktmester og sosialarbeider, men ingen pleie. Disse medlemmer viser til at dette bare er tenkt for dem som ikke klarer andre botiltak, og som faller gjennom i alle andre ordninger.

Disse medlemmer mener at tilbudet kan driftes av både frivillige og offentlige aktører. De som flytter inn i slike boliger, greier ofte å bevege seg inn i neste trappetrinn og ut i en normal tilværelse. Dette har hatt stor suksess i Danmark.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen med 25 mill. kroner til frivillige organisasjoner for å styrke tiltakene for bostedsløse og de med dårlig boevne.

Videre ønsker dette medlem en satsing på støttekontakter for å hjelpe barn og unge fra lavinntektsfamilier. En styrket støttekontaktjeneste kan ha mange positive effekter i en vanskelig hverdag. En trygg voksen eller ungdom som kan bidra med aktiviteter kan videre gi det enkelte barn økt selvtillit.

Økt tilgang på gode støttekontakter gir mulighet for deltakelse i fritidsaktiviteter som ellers ville vært vanskelig å delta i. Det er i dag vanskelig å rekruttere støttekontakter. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen med 30 mill. kroner. Tiltakene for støttekontakt og lavterskel boligtiltak foreslås dermed i Venstres alternative budsjettforslag bevilget til en samlet kostnad på 55 mill. kroner.

Ny post 64 Støtte til lokale tiltak for å hjelpe mennesker ut av fattigdom

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at Regjeringen 14. november 2008 fremmet flere proposisjoner om omdisponeringer i eget budsjettforslag for 2009. 100 mill. kroner ble foreslått overført fra ymse-posten, til en rekke ulike tiltak. Disse medlemmer viser også til Budsjett-innst. S. I (2008–2009), hvor Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre står sammen om å bruke den overførte bevilgningen på henholdsvis næringstiltak og tiltak for å bekjempe fattigdom, hvilket innebærer at post 63 i de respektive partienes alternative statsbudsjett tilføres 50 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at stortingsflertallet har vedtatt å kriminalisere sexkjøp, med virkning fra og med 2009. I den anledning er det viktig at prostituerte får en sjanse til å bli inkludert i arbeidsliv og i andre fellesskap. Selv om sexkjøp kriminaliseres, vil det likevel være mennesker som velger å prostituere seg. I motsetning til i dag, hvor dette delvis skjer i det synlige bybildet, er det grunn til å tro at prostitusjon etter 2009 vil skjue mer i det skjulte. Dette vanskeliggjør situasjonen for dem som prostituerer seg, og disse medlemmer mener derfor det er nødvendig å styrke oppfølgingen av prostituerte. Det vises til partienes alternative statsbudsjett, hvor 10 mill. kroner avsettes til tiltak for å bedre levekår for prostituerte.

En viktig del av fattigdomssatsingen er å skape rom for sosial mobilitet. For å få dette til er det viktig å bidra til at barn og unge fra vanskeligstilte familier får samme mulighet til utvikling og livsutfoldelse som andre. Disse medlemmer vil særlig peke på nødvendigheten av å forhindre at barn og unge rekrutteres til miljøer preget av rus og kriminalitet. I partienes respektive alternative statsbudsjett brukes derfor 25 mill. kroner til barne- og ungdomstiltak i storbyene, og 15 mill. kroner til barne- og ungdomstiltak i distriktene.

Post 70 Frivillig arbeid

Komiteen viser til det viktige arbeidet som frivillige lag og organisasjoner, samt private stiftelser, utfører for enkelte grupper vanskeligstilte arbeidsle-

dig og ønsker at også flere slike organisasjoner skal gis muligheten til å tilby sine tjenester og sin kompetanse. Flere av disse har utarbeidet prøveprosjekter med ulike modeller for aktivisering og arbeidstrening av personer med marginal eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. Mange av de som fortsatt står utenfor arbeidsmarkedet har behov for alternative tilbud. Komiteen vil påpeke at dersom individuell tilpassing skal bli en realitet, må andre tilbud som gir nødvendig helhet være tilgjengelige. Dette kan være sosialt nettverk, tiltak for bedring i fysisk og psykisk helse, holdningsskapende arbeid, utdanning, økonomiveiledning med mer.

Komiteen viser til at en av hovedutfordringene for personer med rusproblemer er å opprettholde en tilværelse som rusfri etter rehabilitering. Det er ofte nødvendig med tett oppfølging over lengre tid. Komiteen legger vekt på aktivitet både med sikte på arbeid, bedret livskvalitet og et meningsfylt innhold i hverdagen. Dette krever også oppfølging i bolig og på fritid.

Komiteen viser til at mange frivillige organisasjoner gir gode lavterskeltilbud innen botrening og fritidsaktiviteter. Det er viktig å gi frivillige organisasjoner muligheter til å videreutvikle slike tiltak. Behovet er størst i og rundt de større byene. Komiteen ønsker derfor å gi økte midler til å utvikle partnerskap mellom bedrifter, NAV-kontorene og frivillige organisasjoner. Dette kan bidra til å sikre helhetlige og gode tilbud til en utsatt gruppe. Gode erfaringer fra etablering av nye tilbud og utvikling av eksisterende, bør føre til liknende tilbud flere steder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, støtter på bakgrunn av dette bevilgningene til frivillige organisasjoner og private stiftelser som utfører arbeid for vanskeligstilte.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, understreker viktigheten av å samarbeide med frivillige organisasjoner om målet om å avskaffe fattigdom. Det er behov for å bedre livsbetingelsene og mulighetene for den delen av befolkningen som har de laveste inntektene og de dårligste levekårene. Langvarig behov for sosialhjelp har sammenheng med problemer på andre levekårsområder som lav utdanning, marginal eller ingen tilknytning til arbeidslivet og påfølgende inntektssvikt. Mange har i tillegg helseproblemer og sosiale problemer, som for eksempel rus. Det er behov for bedre oppfølging av personer med sammensatte problemer.

Dette flertallet viser til at utvikling av mestings- og aktivitetstiltak for tidligere rusmiddelavhengige i kvalifiseringsprogrammet i samarbeid med NAV-kontorene i de større byene og pressområder, er ønskelig for å sikre god oppfølging i programmet.

Et tredje flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) der bevilgningen økes til dette formål med 10 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til behovet for å styrke arbeidet med vanskeligstilte utført av frivillige organisasjoner. Flertallet bevilger derfor 0,5 mill. kroner til Aleneforeldreforeningen og 0,5 mill. kroner til Gjeldsoffer-Alliansen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke betydningen av den innsats som utføres av frivillige lag og organisasjoner, samt private stiftelser for enkelte grupper vanskeligstilte. Som eksempel på slike organisasjoner og stiftelser kan Gjeldsoffer-Alliansen, Maritastiftelsen og Steg for steg nevnes.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, hvor kap. 621 post 70 er styrket med 4 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Høyre viser til det viktige arbeidet som Fattighuset gjør for dem som har det vanskeligst. Fattighuset opplever økt pågang, noe som er et uttrykk for at det er flere fattige. Kapasiteten må økes og dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor bevilgningen foreslås økt med 0,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, for å møte dette behovet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at den ideelle stiftelsen Maritastiftelsen arbeider med planer for å gi afrikanske kvinner som er ofre for menneskehandel et tilbud om arbeidstrening, med den hensikt å bryte avhengigheten til bakmenn i prostitusjonsmiljøet, og styrke yrkesmessige kvalifikasjoner som er relevante for å skape en fremtid som yrkesaktiv i hjemlandet. Dette medlem anmoder departementet om å bistå i utviklingen av dette prosjektet, innenfor bevilgningen gitt på post 70 Frivillig arbeid.

Dette medlem er enig i forslaget om styrking av bevilgning til frivillige organisasjoners tilbud om lavterskeltilbud innen botrening og fritidsaktiviteter, samt forslaget om å styrke driftsstøtten til Gjeldsoffer-Alliansen og Aleneforeldreforeningen. Dette medlem vil videre påpeke behovet for at frivillige organisasjoner som driver ulike modeller for aktivisering og arbeidstrening, kan inngå partnerskap med kommunene for å gi et godt tilbud til mennesker med liten eller ingen tilknytning til arbeidslivet. Steg for Steg (SFS) i Oslo, et brukerdrevet aktiviseringstilbud for mennesker med rusmisbrukerbakgrunn, i regi av

Blå Kors, er et godt eksempel på et slikt partnerskap. Dette medlem vil utvikle flere slike partnerskap, og foreslår å styrke bevilgningen under kap. 621 post 70 ytterligere med 6 mill. kroner til dette formålet.

Dette medlem foreslår derfor at bevilgningen under kap. 621 post 70 settes til 53,14 mill. kroner, som er 17 mill. kroner høyere enn hva Regjeringen har foreslått.

Komiteens medlem fra Venstre konstaterer at foreldre med lav inntekt går langt i å skjerme barna for virkningen av dårlig økonomi. Dette bekreftes blant annet i NOVA Rapport 11/04. Det er et problem at barn i lavinntektsfamilier deltar i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter enn barn i familier flest. Utstyr som ski, fotball, snowboard, skøyter etc. koster. Dette stigmatiserer disse barna og kan føre til mindre deltakelse i samfunnet også på andre områder. Mange frivillige organisasjoner arrangerer ferie- og fritidstilbud og sørger for utstyr. En rekke aktiviteter i skole er imidlertid ikke gratis, noe som ofte forhindrer disse barna i å delta. På dette grunnlag og for å gi alle barn mulighet til å delta viser dette medlem til Venstres alternative statsbudsjett hvor det ble foreslått å bevilge 25 mill. kroner til tilskudd til frivillige organisasjoner som sørger for ferie- og fritidsaktiviteter.

Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under denne posten og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til det viktige arbeidet som pensjonistenes organisasjoner utfører for at deres rettigheter skal være en del av vår naturlige velferdsutvikling, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor kap. 621 post 74 ble økt med 0,5 mill. kroner.

4.7 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Det foreslås bevilget 6 228,97 mill. kroner for 2009, mot 5 242,1 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 1 mill. kroner under kap. 3634 for 2009, som er det samme som i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til arbeidsmarkedstiltakenes hensikt, som er å bedre arbeidssøkeres arbeidsevne og styrke mulighetene deres til å komme i arbeid, gjennom virkemidler som blant annet oppfølging, kvalifisering og arbeidstrening. Komiteen viser spesielt til det arbeidet som pågår i oppfølgingen av St.meld. nr. 9 (2006–2007) Arbeid, velferd og inklu-

dering, jf. Innst. S. nr. 148 (2007–2008) der forenklinger både i folketrygdens stønadssystem og i tiltaksstrukturen skal gjøre det lettere å lage og gjennomføre individuelt tilpassede planer for kvalifisering til framtidig yrkesdeltakelse. Komiteen viser i denne forbindelse til Ot.prp. nr. 4 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner), som ligger til behandling i Stortinget. Her fremmer Regjeringen forslag om at dagens rehabiliteringspenger, atføringpenger og tidsbegrenset uførestønad erstattes av én ny tidsbegrenset inntektssikring, kalt arbeidsavklaringspenger, som skal forenkle saksbehandlingen og frigjøre ressurser til tettere oppfølging av den enkelte. Valg av virkemidler skal ikke lenger styres av hvilken ytelse den enkelte får, men hva den enkelte har behov for av ulike tiltak. Systematiske arbeidsevnevurderinger skal legge vekt på brukernes ressurser som grunnlag for utarbeidelse av målrettede, individuelle planer. På denne måten skal arbeidsmarkedspolitikken bidra til å realisere målet om høy yrkesdeltakelse og god utnyttelse av arbeidskraften. Høy verdiskapning bidrar til å opprettholde og videreutvikle velferdssamfunnet. Deltakelse i arbeidslivet er samtidig den viktigste sikringen mot fattigdom.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter Regjeringens forslag om å opprettholde et høyt nivå på arbeidsmarkedstiltakene. Flertallet viser i den forbindelse til at det på grunn av svekkede internasjonale konjunkturer ventes redusert vekst i sysselsettingen og en viss vekst i arbeidsledigheten, noe som ytterligere understreker behovet for et godt fungerende system for bistand til arbeidssøkere. Flertallet viser til målet om å opprette flere tiltaksplasser for å integrere personer som ellers faller utenfor det ordinære arbeidslivet og ha gode finansieringsordninger, også for varig tilrettelagte arbeidsplasser.

Komiteen viser til IA-avtalens delmål 2 om å øke inkluderingen i arbeidslivet for dem med nedsatt funksjonsevne. Komiteen viser også til at SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU-undersøkelsen) viser at yrkesdeltakelsen blant mennesker med funksjonsnedsettelse andre kvartal 2008 er nøyaktig det samme som på tilsvarende tidspunkt i 2007. Ledigheten ellers i samfunnet er vesentlig redusert. Samtidig oppgir 30 pst. av de ikke-sysselsatte med nedsatt funksjonsevne at de ønsket arbeid, og dette er en økning på 17 pst. fra 2007. Komiteen viser til at det er stort behov for å sikre at innsatsen for at flere som ønsker det, kan komme i arbeid. Komiteen

viser til endringer i regelverk, blant annet lønnstilskudd, hvilende uføretrygd, arbeidsevnevurdering, og avklaringspenger som skal bidra til å nå målet om flere i arbeid. Komiteen viser også til den nye antidiskrimineringsloven som pålegger arbeidsgiverne større plikter. Komiteen vil også påpeke at det er særlig i overgangen mellom skole og arbeid det ser ut til å være et udekket behov for oppfølging. Komiteen mener Regjeringen i oppfølgingen av IA-avtalen bør vurdere om det er behov for samordning og synliggjøring av regelverk, satsing og tiltak knyttet til å øke yrkesdeltakelsen for personer med funksjonsnedsettelse.

Komiteen viser til at det siden 2005 er flere som har sluttet på attføring, enn som er kommet til. Samtidig viser tall fra arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret at 46,1 pst. av dem som avsluttet en attføringspengeperiode i 2007, er registrert med et aktivt arbeidsforhold, omtrent som året før. For mottakere av rehabiliteringspenger er tilsvarende andel i 2007 43,6 pst., en markert økning i forhold til året før. Komiteen mener at nytt, enklere regelverk, grundigere arbeidsevnevurdering og bedre tilpasninger av individuelle planer gir grunn til å vente at andelen med overgang til arbeid kan økes ytterligere.

Komiteen viser til at yrkesdeltakelsen nå er på et høyere nivå enn noen gang. Yrkesdeltakelsen i arbeidsstyrken mellom 15 og 74 år steg med 1,2 pst. fra 3. kvartal 2007. Både antall yrkesaktive og antall som har redusert uønsket deltid er høyt. Antall heltidsarbeidende kvinner økte med 27 000 fra 3. kvartal i fjor. Komiteen understreker fortsatt behov for at tiltaksnivået holdes på et høyt nivå. Tiltaksnivået vil være under kontinuerlig observasjon ut fra endringer i sysselsettingen. Utsatte grupper i arbeidsmarkedet vil ha nytte av ordinære tiltak og ikke bare av tiltak til yrkeshemmede. Tiltak skal tildeles ut fra den enkeltes behov.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, mener det er svært uheldig å redusere samlet tiltaksbevilgning, da dette vil gi mindre rom for hjelp.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vet av erfaring at ansiennitetsprinsippet brukes ved permitteringer og oppsigelser og at unge da ikke får beholde jobben, når nye oppdrag mangler. Flertallet legger vekt på styrket innsats gjennom utvidelsen av ordningen med ungdomsgaranti for 20–24-åringene. Denne ordningen kommer i tillegg til den eksisterende ungdomsgarantien som innebærer at ungdom under 20 år som er uten jobb eller skoleplass, skal tilbys arbeidsmarkedstiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at den registrerte arbeidsledigheten i Norge, målt i antall dagpengemottakere, har blitt redusert med nærmere 50 pst. i perioden 2005–2008. I store deler av perioden har antallet ledige jobber oversteget antallet arbeidsledige. Samtidig vil disse medlemmer peke på det urovekkende faktum at mens det har vært en historisk god periode for sysselsetting i Norge, så har samtidig antallet mennesker i arbeidsfør alder som står utenfor arbeid holdt seg stabilt høyt. I 2005 var det om lag 90 000 yrkeshemmede i Norge. Ifølge St.prp. nr. 1 (2008–2009) har dette antallet blitt redusert med kun 7 000, til et nivå på om lag 83 000. Dette viser med stor tydelighet at mange av dem som står utenfor arbeidslivet, har problemer med å nyttiggjøre seg et godt arbeidsmarked. I den forbindelse er det med en viss forundring disse medlemmer registrerer Regjeringens overordentlige stolthet over å ha opprettholdt det samme nivået på arbeidsmarkedstiltak som en ellers gjør i en nedgangsøkonomi. Det er i gode tider en har anledning til en storstilt satsing på dem som har størst hjelpebehov, og i forhold til å løfte for eksempel yrkeshemmede ut av en stønadssituasjon og over i arbeid, har denne regjeringen ikke innfridd forventningene. Disse medlemmer vil også peke på at dette eksemplet ikke er unikt for arbeidsmarkedstiltakene. En ser dessverre den samme utviklingen når det gjelder sykefraværet, som øker til tross for en vesentlig større bevilgning til tiltak for å redusere fraværet, og en økende avgang til tidligpensjoner og uførepensjoner. Dette til tross for en uttalt målsetting om å sørge for at folk jobber lenger og om å sørge for flere mennesker fra trygd til arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at finanskrisen sammen med en generell konjunkturedgang ikke har slått ut for fullt. Mange, blant annet SSB og NHO, varsler større ledighet enn prognosene som Regjeringen legger til grunn i St.prp. nr. 1 (2008–2009). For at dette skal motvirkes er det viktig at en setter i gang tiltak. Noen av dem som har varslet nedgang i sysselsettingen er Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og Byggenæringens Landsforening (BNL). I nedgangstider er det ofte bygg- og anleggsnæringen som rammes først. Disse medlemmer viser til at det er store utfordringer for både veg- og jernbanenettet i Norge. Behovet for vedlikehold og investeringer i nye tiltak er betydelige. Derfor er det viktig at en setter inn betydelige ressurser gjennom bygging av ny infrastruktur. Det samme gjelder vedlikehold av kommunale bygninger. Gjennom flere år har kommunene av forskjellige grunner forsømt vedlikeholdet av bygningsmassen, noe som gjør at det er et

betydelig behov for investeringer. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett hvor investeringen i vegnettet fordobles, i tillegg økes investeringsrammen/rentetilskudd for skole, svømmebasseng, kirkebygg og sykehjemsplasser med over 9 mrd. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette i tillegg til Fremskrittspartiets reduksjon i skatter og avgifter vil være et betydelig skritt for å hindre arbeidsledighet. Disse medlemmer viser for øvrig til sitt forslag til alternativt statsbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener at på bakgrunn av Ot.prp. nr. 48 (2007–2008) Om lov om endringer i straffeloven 1902 og straffeprosessloven (kriminalisering av kjøp av seksuell omgang eller handling mv.) bør Regjeringen styrke de sosiale tiltakene overfor de prostituerte før loven trer i kraft. Disse medlemmer viser til brev av 26. august 1994 fra Oslo kommune og Sosial- og helsedepartementet, under ledelse av daværende statsråd Grete Knudsen, hvor PRO-senteret i Oslo fra og med 1. januar 1995 skulle være et nasjonalt kompetansesenter på området prostitusjon. I forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 48 (2007–2008), jf. Innst. O. nr. 3 (2008–2009), understreker justiskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti at tiltak rettet mot prostituerte og mennesker som ønsker å komme ut av prostitusjon må videreføres og styrkes i forbindelse med lovforbudet. Disse medlemmer vil vise til at Regjeringen viderefører en rekke tiltak rettet mot prostituerte i det fremlagte statsbudsjett for 2009, men ingen styrkes. PRO-senteret har siden starten i 1983 vært et sosialt hjelpesenter for kvinner og menn i prostitusjon, og i justiskomiteens Innst. O. nr. 3 (2008–2009) viser komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti spesielt til PRO-senteret og det arbeidet de gjør for å bistå brukere av senteret med å komme i kontakt med arbeidsmarkedet og/eller sikre inntekt når jobb ikke er aktuelt. PRO-senteret sitter på en enorm kunnskap som også resten av landet kan nyte godt av, og når lov om kriminalisering av kjøp av seksuell omgang eller handling trer i kraft, vil disse medlemmer ta til orde for at staten bør finansiere en større del av driften av PRO-senteret.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å opprettholde sine forpliktelser om å gjøre PRO-senteret til et nasjonalt kompetansesenter for prostituerte."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sin merknad under kap. 634

Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

Post 21 Forsøk, utviklings tiltak mv.

Komiteen viser til betydningen av at Arbeids- og velferdsetaten har midler til mindre utredninger, analyser og informasjon, som ledd i en løpende forbedring av tjenestene. Komiteen vil spesielt understreke betydningen av å videreføre forsøksordningene med arbeids- og utdanningsreiser og funksjonsassistenter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede er foreslått videreført som en forsøksordning også i 2009, noe den har vært siden 2001. Det er en belastning for brukerne av ordningen ikke å være sikre på om de har et transporttilbud til og fra arbeid i fremtiden, og skaper også usikkerhet for arbeidsgivere som vurderer å ansette funksjonshemmede, siden de ikke vet om transportordningen er permanent eller ikke. Disse medlemmer peker på at det ville være en fordel om ordningen kunne omfatte personer som har et arbeidsforhold, men som har uførepensjon som hovedinntekt, for eksempel personer som arbeider på Varig Tilrettelagte Arbeidsplasser (VTA).

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"I

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede gjøres permanent.

II

Stortinget ber Regjeringen vurdere om ordningen med arbeids- og utdanningsreiser kan utvides til også å omfatte personer i arbeidsforhold med uførepensjon som hovedinntekt."

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Komiteen viser til at Regjeringens forslag gir rom for å gjennomføre et tiltaksnivå på om lag 68 000 tiltaksplasser i 2009, herunder 27 800 plasser overført fra kap. 2653 Ytelser til yrkesrettet attføring. I tillegg kommer 250 plasser i regi av Oslo kommune, finansiert over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter Regjeringens fortsatte satsing på en aktiv arbeidsmarkedspolitikk.

Erfaringer viser at andelen registrerte ledige med svakere kvalifikasjoner og større bistandsbehov er høyere i en situasjon med lav ledighet enn i en lavkonjunktur.

Komiteen viser til at bevilgningene under tidligere post 70, 71, 73 og 74 er overført til post 76, og at hovedbegrunnelsen var økt grad av fleksibilitet i gjennomføring av tiltakene, ved at midlene i større grad skulle kunne kanaliseres til dem med størst behov for tiltak. Spesielt vil komiteen understreke betydningen av at omleggingen kommer dem til gode som har ekstra behov for oppfølging og fleksibilitet i sammensetning av tiltakene, slik at utsatte grupper på arbeidsmarkedet, med helsemessige eller sosiale problemer, fortsatt prioriteres ved tildeling av tiltak og tjenester. Dette vil først og fremst være brukere med sammensatte behov, som trenger lengre tiltakskjeder med tett individuell oppfølging. Komiteen støtter også overføringene fra kap. 2653, som vil gi flere muligheter til å benytte tiltak som stønad til skolepenger, fadder og arbeidstrening.

Komiteen er enig i at NAV bør ha fleksibilitet i forhold til å sammensette tiltaksporteføljen på de ulike tiltakene etter hva etaten på faglig grunnlag mener vil være mest målrettet. Samtidig viser komiteen til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) og understreker betydningen av at Stortinget gjennom de årlige budsjettokumentene får god informasjon om grunnlaget for prioriteringer som er gjort, og som planlegges innen den samlede tiltaksporteføljen, og hvordan disse bidrar til å påvirke den generelle måloppnåelsen om flere i arbeid og i den spesielle satsingen på personer med nedsatt arbeidsevne, samt de utvalgte fokusgruppene (ungdom, innvandrere og langtidsledige).

Komiteen er enig i at det vil være uhensiktsmessig å forplikte personer inn i langvarige tiltak dersom det er en reell mulighet for at kortere, arbeidsrettede tiltaksløp vil resultere i fast ansettelse i det ordinære arbeidslivet. Men komiteen vil understreke at mange personer fortsatt vil ha behov for langvarige tiltaksløp, gjerne med tett individuell oppfølging, og at kortvarige kurs ikke vil være hensiktsmessig for disse.

Komiteen viser til at det særlig vil være personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, støtter Regjeringens satsing på utsatte grupper, som ungdom, innvandrere og langtidsledige med bistandsbehov. Flertallet har i den forbindelse merket seg Regjeringens forslag om utvidet ungdomsgaranti for aldersgruppa 20–24 år og

gir sin tilslutning til dette, spesielt siden tidligere evaluering har vist at forrige ungdomsgaranti virket etter hensikten.

Komiteen merker seg også at tiltaksgarantien for langtidsledige videreføres, at det legges sterk vekt på gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet for dem som har små eller ingen rettigheter i folketrygden, ofte langtidssosialhjelpsmottakere, og at det legges opp til en dobling av ordningen med tidsbestemt lønnstilskudd, til 1 000 plasser.

Komiteen viser til at Regjeringen framhever flere usikkerhetsfaktorer som kan resultere i budsjettavvik og redusert måloppnåelse i tiltaksgjennomføringen. Komiteen ser med bekymring på en slik utvikling og forutsetter at Regjeringen følger dette nøye og setter inn ekstra tiltak om nødvendig. Komiteen viser i den forbindelse til intensjonen om et minstekrav for tiltaksgjennomføring i 2009. Komiteen viser også til Stortingets behandling av St.prp. nr. 87 (2007–2008) Om styrking av Arbeids- og velferdsetaten i 2008, jf. Innst. S. nr. 19 (2008–2009) der det ble vedtatt å styrke Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning med 60 mill. kroner, i tillegg til 40 mill. kroner som ble bevilget sommeren 2008. For øvrig viser komiteen til sine tidligere merknader i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) om at målet om økt overgang til arbeid er viktigere enn antall gjennomførte tiltak og at Regjeringen allerede har igangsatt et arbeid med å utvikle kriterier for å måle resultatoppnåelsen på dette området.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det sjelden har vært bedre forhold for arbeidssøkende å skaffe seg arbeid enn det har vært i perioden 2005–2008. Sammenlignet med nivået for tre år siden har arbeidsledigheten blitt mer enn halvert og befinner seg nå på et historisk lavt nivå. Disse medlemmer registrerer imidlertid at andelen yrkeshemmede fremdeles er høy, og har kun blitt redusert med 7 000 i samme periode som antallet arbeidsledige er redusert med mer enn 40 000.

Den internasjonale finanskrisen vil bidra til at antallet arbeidsledige i 2009 trolig vil bli høyere enn det Regjeringen har tatt høyde for. Disse medlemmer vil imidlertid peke på at de som nå står i fare for å miste arbeidet sitt, i all hovedsak er kvalifiserte for arbeid. Det disse menneskene derfor har behov for er en ny jobb, ikke et nytt tiltak. Disse medlemmer viser i den anledning til de respektive partiers alternative statsbudsjett, som gir et godt grunnlag for vekst, bedre rammevilkår og flere nye jobber, enn det budsjettopplegg med skatteskjerpelser som Regjeringen har fremmet.

Komiteens medlem fra Høyre mener at selv i en tid med negativ utvikling i sysselsettingen, slik vi står overfor i 2009, bør en sørge for en sterkere prioritering i arbeidsmarkedstiltakene enn det Regjeringen legger opp til. Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor rammen i kap. 634 post 76 reduseres med 150 mill. kroner, og hvor 100 mill. overføres til Basisprogram for kompetanse i arbeidslivet. Denne prioriteringen vil bidra til at mennesker som står i fare for å miste arbeidet i året som kommer, skal få styrket sin basiskompetanse, og dermed redusere risikoen for å miste arbeidet, og styrke muligheten for å komme raskt ut i ny jobb ved arbeidsledighet.

Samtidig bør en styrke satsingen overfor de yrkeshemmede, for å sørge for at de som står lengst unna arbeidslivet får en sjanse til arbeid. Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor antallet tiltaksplasser for yrkeshemmede økes med 1 000, mot en samlet reduksjon på 3 000 i antallet ordinære tiltaksplasser.

Dette medlem viser videre til Høyres fattigdomspakke, hvor det foreslås 10 mill. kroner til lavterskeltilbudet "Ut på tunet/Grønn omsorg" og 10 mill. kroner til "Snu i døra"-prosjekter, tiltak som er rettet mot unge mennesker som oppsøker sosialkontoret, etter mønster fra suksessrikt sosialarbeid i kommunene Time og Klepp. Disse tiltakene øremerkes innenfor de ordinære arbeidsmarkedstiltakene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at de fleste prognoser tyder på en klar stigning i arbeidsledigheten og fallende sysselsettingsvekst utover i 2009 som en konsekvens av finanskrisen. I mange store land er økonomien i, eller nær resesjon, og dette vil også påvirke norsk økonomi på en negativ måte.

Disse medlemmer mener at Regjeringen allerede i statsbudsjettet for 2009 kunne vist en mer aktiv innsats for å dempe den forventede økningen i ledigheten utover i 2009 som følge av finanskrisen og internasjonale lavkonjunkturer. Disse medlemmer mener at statsbudsjettet muligens var tilpasset den økonomiske situasjonen slik den så ut på sensommeren 2008, men ikke de store endringene som har skjedd i konjunktur bildet etter dette. Disse medlemmer vil vise til sine respektive partiers alternative statsbudsjett for 2009, hvor det er foreslått en sterkere satsing på vedlikehold og investeringer i samferdselssektoren og i offentlig sektor. Disse tiltakene ville hatt en positiv effekt på utviklingen i sysselsetting og ledighet, dersom de hadde blitt vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

viser til at Regjeringen i budsjettforslaget foreslår å videreføre antallet arbeidsmarkedstiltak på samme nivå som i 2008. Disse medlemmer legger til grunn at Regjeringen i denne situasjonen følger utviklingen i arbeidsmarkedet særlig nøye, og gir en grundig redegjørelse i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 for utviklingen i arbeidsmarkedet fra høsten 2008 til våren 2009, i særlig grad hvordan dette har påvirket situasjonen og mulighetene for utsatte grupper. Både tiltaksnivået og sammensetningen av tiltaksporteføljen bør vurderes på nytt frem til Revidert nasjonalbudsjett, med sikte på en økning av tiltak overfor utsatte grupper, dersom situasjonen utvikler seg i tråd med de nyeste prognosene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett hvor kap 634 post 76 er styrket med 30 mill. kroner til økt arbeidsmarkedstiltak.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen har sendt ut på høring et forslag om å konkurranseutsette attførings-tjenester. Dette medlem er sterkt tvilende til at dette vil være et grep som gir høyere kvalitet i arbeidet for attføring, og viser i den forbindelse til høringsuttalelser både fra attføringsbedriftene og fra Landsorganisasjonen.

Komiteens medlem fra Venstre konstaterer at stadig flere arbeidstakere går usikre tider i møte. Alle rapporter tyder nå på at ledigheten går langt fortere oppover enn tidligere antatt og også raskere enn det Regjeringen har lagt til grunn i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Tidligere erfaringer har vist at det er de med kortest tilknytning til arbeidsmarkedet som først får problemer både med å komme ut i arbeid, og beholde arbeid. Yrkeshemmede er blant de med størst problemer med å komme inn i arbeidslivet. Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslo å øke antall tiltaksplasser for yrkeshemmede med 200, på henholdsvis 26,4 mill. kroner, og 4,4 mill. kroner til en samlet kostnad av 30,8 mill. kroner.

Opprettelse av ny post 77 Reaktivisering

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at mange uføre utnytter muligheten til å tjene penger ved å arbeide ved siden av uførepensjonen. Dette viser at det er rom for at flere uføre kan delta i arbeidslivet basert på hvor mye restarbeidsevne den enkelte har. Regjeringen viser til at ordningen med reaktivisering av uføretrygdede ikke har vist tilfredsstillende resultat. Disse medlemmer mener en har satt for lite fokus på å utnytte denne ordningen.

Disse medlemmer mener at NAV i langt større grad skal kunne kreve at restarbeidskraften for den enkelte utprøves, og at det stilles krav om at den enkelte som har restarbeidskraft, bruker denne. Disse medlemmer viser til at ved å få flere personer over fra uføretrygd, eller at deres restarbeidskraft utnyttes, vil en på sikt spare store beløp i trygdeutbetalinger, samt hjelpe den enkelte til et bedre inntektsgrunnlag gjennom ordinært arbeid.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor det foreslås at det opprettes en ny post (77) og at det bevilges 100 mill. kroner til dette formålet.

4.8 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn

Det foreslås bevilget 230 mill. kroner for 2009, mot 260 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 53,2 mill. kroner under kap. 3635 for 2009 mot 86,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til sine merknader til St.prp. nr. 1 (2006–2007) og St.prp. nr. 1 (2007–2008), jf. Budsjett-innst. S. nr. 15 (2006–2007) og Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) og understreker at personer med rett til ventelønn skal ha krav på samme oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten som alle andre som er falt ut av arbeidsmarkedet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det fremdeles er en betydelig arbeidsstyrke som hever ventelønn. Disse medlemmer viser til helheten i sitt alternative statsbudsjett for 2009, hvor en satser på en kraftig utbygging av infrastrukturen, og hvor en gjennom kraftig skatte- og avgiftslette stimulerer til økt aktivitet. Gjennom en slik politikk vil en kunne få langt flere som har ventelønn ut i ordinært arbeid.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det snarest bør iverksettes tiltak for at flere som i dag går på ventelønn, går over i produktivt arbeid. I dagens arbeidsmarked med mangel på arbeidskraft vil en langt lettere skaffe arbeid til denne gruppen. Disse medlemmer mener at innretningen med ventelønn, hvor en kan heve full lønn i mange år etter en omorganisering i statlig sektor, er uheldig og vanskelig lar seg forene med arbeidslinjen som det er bred politisk enighet om. Ventelønnsordningen bidrar i dag til at kvalifisert og etterspurt arbeidskraft blir stående utenfor arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett hvor det foreslås en reduksjon på dette kapitlet på 70 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor en slik avvikling gir en innsparing på 10,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine forslag til alternativt statsbudsjett for 2009, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag slik at ordningen med ventelønn avskaffes for nye tilfeller fra 2010."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til tidligere vedtak i lov om statens tjenestemenn sist endret 17. juni 2005 (tjenestemannsloven) hvor ordningen med ventelønn i staten ble forutsatt avvirket fra 1. januar 2006. Disse medlemmer mener fortsatt at denne ordningen bør avvikes og viser til forslag om dette i Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om skatte- og avgiftsopp- legget 2009 – lovendringer.

4.9 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget 413,2 mill. kroner for 2009, mot 360,8 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 25 mill. kroner under kap. 3640 for 2009 mot 23,9 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til de brede oppgavene Arbeidstilsynet har og til de sentrale mål om et mer inkluderende arbeidsliv med færre skader og sykdom som følge av arbeidsmiljøet. Videre understrekes ansvaret for håndheving av regelverk knyttet til sosial dumping.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Regjeringen vil styrke innsatsen for arbeidstakerrettigheter globalt og at dette skal skje både gjennom Regjeringens politikk overfor ILO og gjennom blant annet utenrikspolitikken, bistandspolitikken, handelspolitikken, eierskapspolitikken og arbeidslivspolitikken. Flertallet støtter dette initiativet.

Komiteen viser til at tiltakene i Regjeringens første handlingsplan mot sosial dumping fra 2006 nå er iverksatt. Ordningen med id-kort i bygg- og

anleggsbransjen trådte i kraft 1. januar 2008. Med bakgrunn i handlingsplanen vedtok Stortinget i juni 2007 endringer i regelverket for inn- og utleie og i allmenngjøringsloven, jf. Ot.prp. nr. 56 (2006–2007) Om lov om endringer i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven (innleie, påseplikt for oppdragsgivere og innsynsrett for tillitsvalgte mv.), jf. Innst. O. nr. 92 (2006–2007).

Forskriften om informasjons- og påseplikt og innsynsrett trådte i kraft 14. mars 2008. Forskriften om bemanningsforetak ble vedtatt i juni 2008, og vil tre i kraft høsten 2008. Registeret for bemanningsforetak er lagt til Arbeidstilsynet, som også vil føre tilsyn med regelverket.

Komiteen viser også til at kravene i ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter nå er utvidet til også å gjelde kommunal sektor og er gjennomført med virkning fra 1. mars 2008.

Komiteen viser videre til at informasjon og veiledning til utenlandske arbeidstakere er intensivert.

Komiteen viser til svarbrev av 20. november 2008 fra arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen til kommunal- og forvaltningskomiteen i forbindelse med spørsmål vedrørende opprettelsen av et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger. Brevet ligger vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg hvor positivt de samordnede tjenestene fra Arbeidstilsynet, UDI, politiet og Skatteetaten ved Servicekontoret på Tøyen i Oslo er mottatt. Flere byer ønsker nå slikt tilbud, og i løpet av 2009 etableres et servicekontor for arbeidsinnvandrere i Stavanger, etter modell fra Oslo. Dette innebærer at også Arbeidstilsynet bidrar med stillinger på kontoret i Oslo og det planlagte kontoret i Stavanger.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at handlingsplanen har hatt effekt, og det er en tendens til at flere virksomheter nå følger norske regler om lønns- og arbeidsvilkår. Det er allikevel fortsatt utfordringer knyttet til å få avdekket alle tilfeller av sosial dumping i flere bransjer. I tillegg skal overgangsordningene for individuelle arbeidstakere fra nye EU-land oppheves senest 1. mai 2009. Regjeringen foreslår derfor en handlingsplan 2 mot sosial dumping.

Dette flertallet støtter de foreslåtte bevilgninger og Regjeringens arbeid for å styrke både Arbeidstilsynets og Petroleumsstilsynets rolle ytterligere med blant annet de foreslåtte tiltak i Handlingsplan 2 mot sosial dumping. Handlingsplan 2 innebærer økte ressurser til Arbeidstilsynet med 10 mill.

kroner, en effektivisering av allmenngjøringsordningen og utredning av en modell for solidaransvar etter allmenngjøringsloven. I tillegg til å sikre faktisk lønnsutbetaling er siktemålet for et solidaransvar å gi oppdragsgivere sterkere motivasjon til å velge seriøse underleverandører. Andre tiltak er id-kort i renholdsbransjen, regionale verneombud i hotell- og restaurantbransjen, tiltak for å bedre informasjonen om regelverket om yrkesskadeforsikring og mer informasjon og veiledning til arbeidstakere og virksomheter om rettigheter og plikter i norsk arbeidsliv. Videre vil Regjeringen gjennom kontakt med landbrukets organisasjoner bidra til satsing på informasjon til foretak i landbruket som bruker utenlandsk arbeidskraft. Arbeidstilsynets tilsyn rettet mot sosial dumping i landbrukssektoren vil intensiveres.

Dette flertallet støtter dette arbeidet og ber Regjeringen særlig om å intensivere arbeidet mot sosial dumping i bransjer som hotell og restaurant, renhold og transport.

Et tredje flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, ber Regjeringen om å innføre en ordning med Regionale verneombud i renholdsbransjen. Som for hotell- og restaurantbransjen forutsettes det at oppgavene, kostnadene og mulige finansieringsordninger utredes nærmere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Arbeidstilsynets oppgave er å føre tilsyn, informere, behandle søknader, dispensasjoner, regelverksarbeid og internasjonalt arbeid. Disse medlemmer viser til at det er et betydelig potensial til forenklinger i lovverket som Arbeidstilsynet er satt til å forvalte. Dette må skje både gjennom forenklet behandling i Arbeidstilsynet og gjennom lovendringer i Stortinget. Disse medlemmer vil vise til at Arbeidstilsynet har en viktig oppgave når det gjelder kontroll av sosial dumping og tiltak for å minske sykefraværet, noe disse medlemmer støtter.

Med bakgrunn i ovenstående, og behovet for fokus på effektiv drift, viser disse medlemmer til sitt alternative statsbudsjett hvor Arbeidstilsynets budsjett reduseres med 50 mill. kroner.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest mulig gjennomgå lover og forskrifter som Arbeidstilsynet håndhever med sikte på å fjerne unødvendige lover, samt å forenkle eksisterende lovverk og forskrifter."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener det er grunnleggende positivt med

arbeidsinnvandring. Dette stimulerer til vekst i økonomien, til å dekke behov for arbeidskraft og til sosial utjevning også på tvers av landegrensene. Selv om det kan hefte utfordringer på lang sikt i forhold til velferdsapparatet, vil gevinsten av arbeidsinnvandring alltid være større enn utgiften.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener at man må sørge for effektfulle virkemidler for å motvirke sosial dumping i arbeidslivet. Utgangspunktet for dette skal likevel være å sikre utenlandske arbeidstakere gode lønns- og arbeidsvilkår, ikke motvirke konkurranseelementet i lønnsdannelsen. Arbeidet mot sosial dumping har dessverre like mye vært et arbeid for å forhindre konkurranse på lønn, ikke å sikre utenlandske arbeidstakere gode vilkår. Dette er en innfallsvinkel til arbeidet mot sosial dumping som disse medlemmer tar prinsipiell avstand fra.

Komiteens medlem fra Høyre påpeker at den viktigste faktoren i arbeidet mot sosial dumping er tilsynsvirksomheten. Det er gjennom en styrking av Arbeidstilsynet at en vil ha mulighet til å avsløre de useriøse aktørene i arbeidslivet, og bidra til at utenlandske arbeidstakere får de arbeidsforhold de skal ha.

Dette medlem viser derfor til sine merknader i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006–2007) og St.prp. nr. 1 (2007–2008), jf. Budsjett-innst. S. nr. 15 (2006–2007) og Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008), hvor bevilgningen til Arbeidstilsynet er styrket i Høyres alternative statsbudsjett for de respektive år. Denne styrkingen videreføres i Høyres alternative statsbudsjett for 2009, hvor bevilgningen økes med 5 mill. kroner utover Regjeringens ramme. Dette medlem vil også bemerke at dersom en styrking av Arbeidstilsynets arbeid mot sosial dumping bidrar til at flere useriøse aktører blir avslørt, er dette like mye et symptom på et mer effektivt tilsyn, som det er på et økende problem med sosial dumping.

Dette medlem viser til at Regjeringen i forbindelse med budsjettforslaget for 2009 også leverer åtte nye tiltak mot sosial dumping, i handlingsplan 2. Ett av tiltakene som foreslås er å innføre regionale verneombud i hotell- og restaurantbransjen. Dette medlem viser til at en sammenslutning på tilsynsnivå ikke trenger en initiering fra myndighetshold, samt at tilsynet med arbeidslivet er et offentlig ansvar. På denne bakgrunn vil ikke dette medlem støtte dette forslaget.

Ett av de tiltak som foreslås, er å innføre et tilsvarende id-kort i renholdsbransjen. Høyre har tidligere støttet forslag om id-kort i bygg- og anleggsbransjen. Dette medlem etterlyser informasjon om hvor-

dan dette har bidratt til å avdekke sosial dumping innenfor denne næringen, men vil likevel støtte forslaget om et slikt system også innenfor renholdsbransjen.

Det vises videre til at to av tiltakene er å styrke informasjonen knyttet til rett til yrkesskadeerstatning, samt at Arbeidstilsynet skal prioritere sitt ansvar med informasjon og veiledning om ansvar og plikter i norsk arbeidsliv. Dette er tiltak dette medlem støtter.

Dette medlem støtter også Regjeringens forslag til tiltak mot sosial dumping i landbruket. Rapporter tyder på at det er behov for en økt innsats på dette feltet. Dette medlem vil likevel påpeke at det er viktig at innsatsen mot sosial dumping ikke vanskeliggjør landbrukets behov for sesongarbeidskraft eller individuell avlønning på akkord.

Når det gjelder de øvrige forslagene, med unntak av en styrking av Arbeidstilsynet, vil dette medlem gå imot disse. Det registreres at Regjeringen ønsker en såkalt effektivisering av allmenngjøringsloven. Dette medlem vil påpeke at en definisjon av sosial dumping som "alt som ikke er allmenngjort" er meget snever, som ikke står i stil med organisasjonsfriheten i arbeidslivet eller den grunnleggende avtalefriheten mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Dersom Regjeringen har til hensikt å forhindre lønnsvilkår som i sterk grad skal regulere nedre lønnsnivå, er det påfallende at en i stedet for å vurdere minstelønn som alternativ, faller ned på det virkemiddel som LO står for, nemlig allmenngjøringsloven. Dette medlem viser til at Regjeringen videre igangsetter en utredning av "Solidaransvar for arbeidsgivere etter allmenngjøringsloven," noe som også utkvitterer en viktig valgkampsak til LO. Det konstateres riktignok at Regjeringens virkemiddel er en utredning, ikke en innføring, og sånn sett ikke fullstendig i samsvar med LOs krav om at solidaransvar skal på plass innen kongressen, våren 2009. Dette medlem mener solidaransvar svekker det alminnelige rettsprinsipp om at det er den som bryter en lov som skal straffes, ved at en oppdragsgiver gis ansvar for å rette opp lovbrudd begått av en underleverandør. Dette vil ikke bidra til mindre useriositet hos useriøse underleverandører, men mer, da en ikke selv vil bli straffet for eventuelle lovbrudd. Solidaransvar vil også gi dårligere rammevilkår for små og mellomstore bedrifter, og derved kan dette gjøre det mer lønnsomt ikke å følge de reglene som gjelder i arbeidslivet. Sånn sett kan det hevdes at solidaransvar åpner for at det skal bli mer sosial dumping og ikke mindre, og dette medlem støtter derfor ikke forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til

Ot.prp. nr. 56 (2006–2007) Om lov om endringer i arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven (innleie, påseplikt for oppdragsgivere og innsynsrett for tillitsvalgte mv.), hvor Regjeringen fremmet en rekke innstramminger som skulle bidra til mindre sosial dumping. Stortingets behandling, jf. Innst. O. nr. 92 (2006–2007), avdekket at mange av de tiltak som der ble foreslått og som ble vedtatt av et flertall i Stortinget, bygde på forutsetninger som ikke i tilstrekkelig grad kunne dokumentere effekt, og som i visse tilfeller viste betydelig faglig og juridisk uenighet mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Justisdepartementets lovavdeling. I forbindelse med behandlingen ble det fremsatt et forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre om å utarbeide en sjekklister for oppdragsgivere, som ivaretar den enstemmige intensjonen om å skape et regelverk til bekjempelse av sosial dumping, samtidig som det er effektivt, ubyråkratisk og ikke svekker rammevilkår for næringslivet:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en sjekklister med konkrete kontrollpunkter som oppdragsgiver skal kreve dokumentert hos et bemanningsforetak eller en underentreprenør ved kontraktsinngåelse. Listen kan blant annet bygge på følgende punkter:

- Dokumentasjon for at underentreprenøren har avgitt løfte om å følge kravene til lønns- og arbeidsvilkårene i allmenngjøringsforskriftene
- Dokumentasjon for at underentreprenørene er registrert hos og har sendt opplysninger til skattemyndighetene
- Dokumentasjon for at underentreprenøren er registrert i Brønnøysundregistrene
- Krav om fremleggelse av skatteattest
- Krav om fremleggelse av firmaattest fra hjemlandet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at forslaget dessverre ikke fikk tilslutning fra et flertall i Stortinget.

Komiteens medlem fra Høyre er likevel fremdeles overbevist om at forslaget, i sammenheng med styrking av Arbeidstilsynet, ville ført til en inngående og varig kamp mot useriøse aktører i arbeidslivet og derved avdekket sosial dumping, enn forslag som i stor grad bare kan karakteriseres som symbolpolitikk.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti legger til grunn at Regjeringen i utredningen av en modell for solidaransvar etter allmenngjøringsloven også foretar en kost/nytte-vurdering, det vil si at både økonomiske og administrative kostnader for næringslivet og gevinster for arbeidet mot sosial dumping forsøkes analysert og tallfestet.

4.10 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet

Det foreslås bevilget 190,4 mill. kroner for 2009, mot 175,6 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 80 mill. kroner under kap. 3642 for 2009 mot 71,85 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til sine merknader under kap. 640 Arbeidstilsynet om tiltak mot sosial dumping.

Komiteen viser til at det i petroleumsvirksomheten er et potensial for storulykker med store negative konsekvenser og kostnader både for mennesker, miljø og materielle verdier. Resultatene fra den årlige rapporten "Risikonivå i petroleumsvirksomheten" (RNNP – tidligere RNNS) er helt sentrale i vurderingen av risiko for storulykke. En overordnet vurdering av storulykkesrisikoen viser positiv utvikling for siste 3-årsperiode. Siden desember 2007 har det vært tre alvorlige hendelser med utslipp av olje til sjø på norsk sokkel.

Komiteen viser til at nyere forskning og resultater fra RNNP viser at det ikke er en entydig sammenheng mellom risiko for personskader og storulykker og at denne kunnskapen har ført til at Petroleumstilsynet har påpekt nødvendigheten av større fokus på storulykker, uten at det må medføre mindre innsats mot personulykker og arbeidsbetinget sykdom.

Komiteen understreker videre viktigheten av å fjerne risikoen for hydrokarbonlekkasjer og at målrettet arbeid på dette feltet har gitt resultater. Næringsens målsetting for redusert antall hydrokarbonlekkasjer til maksimalt ti hydrokarbonlekkasjer per år innen 2008 ble nådd allerede i 2007. Det er viktig at arbeidet for ytterligere reduksjoner fortsetter.

Komiteen påpeker at i et storulykkesperspektiv vil Petroleumstilsynet i tiden fremover stå overfor flere ulike sikkerhetsutfordringer blant annet knyttet til teknisk tilstand på eldre installasjoner, CO₂-håndtering og integrerte operasjoner. Komiteen viser til at tilsyn har avdekket at aktører ikke på en fullgod måte kan dokumentere tilstrekkelig oversikt over vedlikeholdsbehov og at vedlikeholdsprogrammer ikke står i forhold til storulykkesrisiko.

Komiteen viser til at Petroleumstilsynet i 2007 påviste at petroleumsnæringen mangler et helhetlig risikobilde på kjemikalieområdet, både når det gjelder nåværende situasjon og historiske forhold. Dette har utløst betydelig aktivitet for å bedre praksis i det enkelte selskap, og det er tatt initiativ til en rekke FoU-prosjekter. Næringen må innhente eksisterende historiske data og igangsette systematiske kartlegginger/målinger og risikovurderinger av nåværende håndtering av, og eksponering for, kjemikalier både offshore og på landanleggene. Komiteen under-

streker at det er av den største betydning at dette følges opp.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, viser til St.meld. nr. 12 (2005–2006) Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, jf. Innst. S. nr. 197 (2005–2006) og understreker at det er viktig å gi god medisinsk oppfølging til grupper som har grunn til å frykte konsekvenser av tidligere eksponering for farlige kjemikalier i petroleumsvirksomheten, og at arbeidsmiljømyndighetene har tatt initiativ til å utarbeide felles retningslinjer for pasientutredninger og gjennomført tiltak for koordinering av disse. Dette gir et bedre grunnlag for å vurdere søknader om yrkesskadeerstatning. Flertallet viser også til at Regjeringen i 2006 opprettet Nasjonalt overvåkings-system for arbeidsmiljø og -helse (NOA) ved Statens arbeidsmiljøinstitutt, for å styrke kunnskapsgrunnlaget om helsefarlig kjemikaliebruk.

Flertallet viser til at vi i dag har et utbygd system for å fange opp yrkesskadde gjennom obligatoriske forsikringsordninger og trygderettigheter. Disse ordningene dekker også dem som har blitt skadet etter kjemikalieeksponering i petroleumsindustrien.

Yrkesskadde arbeidstakere bør fortsatt ha de samme rettigheter, uavhengig av hvilken sektor de har arbeidet i. I de tilfeller det viser seg at oljearbeidere er skadet gjennom eksponering i arbeidet, må de eksisterende trygde- og forsikringsordningene følges på samme måte som for andre arbeidstakere som skades i forbindelse med utførelse av arbeid. Konsekvenser av eksponering for kjemikalier i petroleumssektoren må utredes nærmere, og ny kunnskap om dette må komme til anvendelse i de alminnelige ordningene for yrkesskadde. Dersom det finnes tilfeller som ikke fanges opp av eksisterende yrkesskadeerstatnings- og trygdeordninger, må det vurderes særskilte løsninger for disse.

Flertallet er informert i brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 5. desember 2007 der det bekreftes at det er bred enighet blant tilsynsmyndighetene og forskningsmiljøene om at det fortsatt er et stort behov for mer kunnskap når det gjelder arbeidsmiljø og kjemikalier og at både Regjeringen og petroleumsnæringen har iverksatt tiltak for å øke kunnskapen på området, og at det erkjennes at mer må gjøres i denne sammenheng.

Komiteen vil understreke viktigheten av at når det nå er åpnet for petroleumsvirksomhet i deler av Barentshavet, som er et miljøfølsomt område, må Petroleumstilsynet sørge for at virksomhetene iverksetter nødvendige tiltak for å sikre at risikonivået er akseptabelt. Petroleumstilsynet må vurdere de aktu-

elle tiltakene i forbindelse med sin vurdering av virksomhetenes samtykkesøknad til oppstart av aktivitet. Dette vil være i samsvar med Regjeringens mål om at Norge skal være verdensledende på helse, miljø, sikkerhet og beredskap i petroleumssektoren. Det vil også være i tråd med målsetting om at petroleumsvirksomheten i Barentshavet og Norskehavet skal være verdens fremste i forhold til oljevernberedskap og miljøovervåking som er henholdsvis Fiskeridepartementets/Kystverkets og Miljøverndepartementet/SFTs ansvarsområde.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til at det har vært alvorlige saker knyttet til kjemikaliebruk blant oljearbeidere og nordsjødykkere. Det er bred enighet blant tilsynsmyndighetene og forskningsmiljøene på arbeidsmiljøområdet om at det fortsatt er stort behov for mer kunnskap på feltet kjemisk helsefare, og at det er begrenset tilgjengelighet på målbare, objektive indikatorer på dette feltet. Kjemikalier er fortsatt en av de viktigste årsakene til yrkessykdommer, -skader og arbeidsrelaterte dødsfall, selv om psykososiale og muskelskjelettrelaterte lidelser over tid har blitt viktigere.

Ifølge Statistisk sentralbyrås levekårsundersøkelse i 2006 er om lag 8 pst. av arbeidsstokken eksponert for kjemikalier i form av støv, gass eller damp i mesteparten av arbeidstiden. Det er også slik at 8 pst. av arbeidsstokken i mesteparten av arbeidstiden er utsatt for hudirriterende stoffer.

Komiteen viser til St.meld. nr. 12 (2005–2006) Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, som peker på at det fra petroleumsvirksomheten startet i 1966 og frem til om lag 1980, var mangelfulle kunnskaper om helserisiko ved kjemikaliebruk. Det er rimelig å anta at enkelte arbeidstakergrupper i petroleumssektoren kan ha blitt påført langtidsvirkninger som følge av eksponering for farlige kjemikalier.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til konklusjonene i Petroleumstilsynets prosjekt "Utvikling av risikonivå på norsk sokkel 2005 (RNNS)", som kan tyde på at det fortsatt er grunn til å følge kjemikaliebruken i petroleumsvirksomheten nøye. Mange selskaper oppfylte ikke kravene til risikovurderinger av kjemikaliebruk, de hadde en unødvendig stor portefølje av kjemikalier med stor helsefare og drev i liten grad med utfasing av helsefarlige stoffer. Disse medlemmer mener det er positivt at arbeidsmiljømyndighetene

har tatt initiativ til å utarbeide felles retningslinjer for pasientutredninger og gjennomført tiltak for koordinering av disse. Dette gir et bedre grunnlag for å vurdere søknader om yrkesskadeerstatning. Samtidig understreker disse medlemmer at det er behov for et system for langtidsoppfølging av utsatte arbeidstakergrupper, som omfatter helsetilbud og bistand til fortsatt yrkesaktivitet på land der det er mulig.

Disse medlemmer mener at det bør utredes om det er mulig å gi oljearbeiderne som har blitt skadet som følge av kjemikalieksposering en rimelighetsbasert erstatning.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å etablere et system for langtidsoppfølging av utsatte nordsjøarbeidere, som omfatter helsetilbud og bistand til fortsatt yrkesaktivitet på land der det er mulig."

"Stortinget ber Regjeringen om å utrede muligheten for å gi nordsjøarbeidere som har blitt skadet som følge av kjemikalieksposering, en rimelighetsbasert erstatning."

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener at gjennom bedre internkontroll, effektivisering og endrede tilsynskriterier er det et innsparingspotensial. Ved bedre internkontroll vil dette ha innvirkning på forhold innenfor tilsynets kontrollområde, noe som burde gi seg utslag i et lavere kontrollbehov. På denne bakgrunn viser disse medlemmer til sitt forslag til alternativt statsbudsjett hvor dette kapitlet ble redusert med 8 mill. kroner.

4.11 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Det foreslås bevilget 91,5 mill. kroner for 2009, mot 85,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet innenfor arbeidsmiljø og arbeidshelse. Virksomheten omfatter forskning, utredning, service, utdanning og formidling. Det overordnede målet er å skape, kartlegge og formidle kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, sykdom og helse.

STAMIs hovedstrategi og utfordring for 2009 er å øke omfanget av og kvaliteten på kunnskap om arbeidsmiljøforhold, herunder kjemisk og biologisk arbeidsmiljø, arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager samt psykososiale og organisatorisk betingede arbeidsmiljøforhold, og storulykkesrisiko. Komiteen mener dette er viktige områder å øke kunnskapsnivået på.

Komiteen merker seg at de forskningsfelt og områder som skal prioriteres i 2009 er økt kunnskap om kjemiske og biologiske arbeidsmiljøforhold, ergonomiske samt psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljøforhold. STAMI skal også vektlegge videreutvikling av tiltaket Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse (NOA), og formidle samfunnsnyttig kunnskap fra de ulike forskningsaktivitetene. STAMI vil også videreutvikle samarbeid og kunnskapsdeling med Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet. Komiteen viser også til at arbeidslivets parter, helsevesenet og forskningsmiljøer er viktige målgrupper som STAMI vil samarbeide med.

Komiteen viser til viktigheten av å ha kunnskap om og oversikt over sammenhengen mellom arbeid, sykdom og helse. Det er også stort behov for oversikt over data og dokumentasjon om arbeidsmiljø og arbeidsrelaterte helseskader for å kunne forhindre dette i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener at gjennom bedre internkontroll, effektivisering og endrede tilsynskriterier er det et innsparingspotensial. Ved bedre internkontroll vil dette ha innvirkning på forhold innenfor tilsynets kontrollområde, noe som burde gi utslag i et lavere kontrollbehov. På denne bakgrunn viser disse medlemmer til sitt alternative forslag til statsbudsjett hvor bevilgningen ble redusert med 4 mill. kroner.

4.12 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen

Det foreslås bevilget 13 mill. kroner for 2009, mot 59,4 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.13 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.

Det foreslås bevilget 19,8 mill. kroner for 2009, mot 17,9 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til Regjeringens forslag.

4.14 Kap. 660 Krigspensjon

Det foreslås bevilget 675,6 mill. kroner for 2009, mot 745 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteen viser til den praksisomleggingen som Stortinget forutsatte for saker om krigspensjon for barn som under andre verdenskrig ble direkte rammet av krigshandlinger (tidligere huleboere og barn fra Holen skole). Komiteen slutter seg til at dette vil føre til merutgifter.

Komiteen viser videre til Stortingets behandling av Representantforslag nr. 64 (2006–2007) fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Arne Sortevik, Karin S. Woldseth og Kari Kjønnaas Kjos om å sørge for at ofrene etter bombingene av Laksevåg og Holen skole får sine søknader om krigspensjon vurdert på nytt, jf. Innst. S. nr. 267 (2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til brev av 29. oktober 2008 fra "Minneforeningen av 4. oktober 1944" hvor det fremkommer at NAV hadde 78 krigspensjonssøknader fra Laksevåg som skulle behandles. 35 av disse var tidligere avslag som skulle behandles på nytt og 43 var nye søknader. Til da hadde de ferdigbehandlet 46 saker. 31 hadde fått avslag. Det var kun de som befant seg på Holen skole som hadde fått innvilget søknadene, de øvrige hadde fått avslag.

Disse medlemmer viser videre til pressemelding utsendt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 13. mai 2008, hvor det står:

"Omleggingen av praksis i krigspensjonssaker innebærer at NAV i spesielt alvorlige saker heretter vil kunne foreta en forenklet vurdering av spørsmålet om hvorvidt det foreligger en årssakssammenheng mellom krigshandlingen og den psykiske skaden som senere er oppstått."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener Stortingets vedtak bygger på den forståelse som fremkom i ekspertutvalgets anbefalinger, og vil derfor påpeke viktigheten av at Arbeids- og velferdsdirektoratet følger ekspertgruppens anbefalinger, samt at de legger til grunn dommen i Gulating lagmannsrett fra november 2005, når de nå gjennomgår avslagssakene på nytt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Representantforslag nr. 64 (2006–2007).

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede en billighetserstatningsordning for huleboerne og de tvangsdeporterte i Finnmark og Nord-Troms, og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte."

4.15 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Det foreslås bevilget 638 mill. kroner for 2009 mot 658 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at formålet med Pensjonstrygden for sjømenn er å gi arbeidstakere på skip mv. førtids alderspensjon fra fylte 60 til 67 år. Ordningen forvaltes av Pensjonstrygden for sjømenn.

Komiteen viser for øvrig til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at pensjonsreformen blant annet innebærer tilpasninger i pensjonstrygden for sjømenn og understreker viktigheten av at dette arbeidet skjer i samarbeid med sjømennenes organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet gikk imot innføringen av modernisert folketrygd, og valgte heller å beholde dagens pensjonssystem med enkelte justeringer.

4.16 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Det foreslås bevilget 1 230 mill. kroner for 2009 mot 1 090 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at dagens AFP-ordninger er tidligpensjonsordninger som kan utbetale pensjon til personer i alderen 62–67 år. I det nye pensjonssystemet åpnes det for fleksibelt uttak av folketrygdens alderspensjon allerede fra 62 år. Det var derfor behov for å tilpasse AFP-ordningen til dette. Partene i arbeidslivet i privat sektor inngikk i lønnsoppgjøret våren 2008 en avtale om en ny avtalefestet pensjon (AFP) som er tilpasset den nye alderspensjonen i folketrygden.

Flertallet viser til at det er grunn til å forvente en sterk økning i antall AFP-mottakere i årene fremover fordi befolkningsfremskrivningene til SSB viser at antall personer i aldersgruppen 62–67 år vil øke fra 233 000 ved utgangen av 2007 til 282 000 ved utgangen av 2010. På den annen side vil flertallet vise til at den nye pensjonsreformen innebærer betydelige endringer i pensjonsregelverket som forventes å påvirke pensjoneringsatferden hos befolkningen. En fleksibel alderspensjon fra 62 år der alle år med inntekt teller med ved beregningen av pensjonen, innebærer at pensjonen blir høyere jo lenger man arbeider.

De samme prinsippene er lagt til grunn for den nye AFP-ordningen.

Flertallet er imidlertid usikre på i hvor stor grad det nye pensjonsregelverket rent faktisk vil påvirke pensjoneringsadferden til befolkningen, herunder AFP-pensjonistene – og mener det derfor er viktig å følge utviklingen løpende for å sikre at fremtidens pensjonssystem forblir bærekraftig.

Flertallet har merket seg at utviklingen i pensjoneringsmønsteret er endret som følge av etableringen av AFP-ordningen. Relativt mange benytter ordningen, men samtidig er det en markant reduksjon i nye uførepensjonister mellom 50 og 62 år.

Flertallet har merket seg at partene i LO/NHO-ordningen har lagt opp til at årlige finansinntekter går til å styrke fondet for ordningen, slik at underdekningen gradvis reduseres. Flertallet viser til at partene i arbeidslivet i privat sektor under lønnsoppgjøret i 2008 har avtalt en ny AFP-ordning som er tilpasset den nye alderspensjonen i folketrygden og en egen kompensasjonsordning for de årskullene som ikke har samme mulighet til å kompensere for effekten av levealderjustering grunnet maksimal opptjening på 40 år. Flertallet legger vekt på å få til en tilpassing av AFP i offentlig sektor i lønnsoppgjøret for 2009, selv om tidspunktet for gjennomføring av fleksibelt uttak av alderspensjonen er forskjøvet med ett år. Flertallet ser det som viktig at arbeidstakere med AFP-rettigheter får mulighet til å treffe sine valg på bakgrunn av avklarte økonomiske konsekvenser.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at da AFP-ordningen ble etablert på slutten av 80-tallet, skulle den gi sliterne en mulighet for å gå ut av arbeidslivet med verdighet, uten å tape økonomisk.

Disse medlemmer konstaterer at årets lønnsoppgjør i privat sektor og den nye fremforhandlede AFP-ordningen ikke lenger handler om sliterne. Dette bekreftes ved at de som orker å stå i stillingen i mange år vil komme betydelig bedre ut med den nye ordningen.

Disse medlemmer registrerer at en tredjedel av AFP-pensjonistene mener de har bedre helse enn andre på samme alder. Bare én av ti vurderer den til å være dårligere, viser en undersøkelse foretatt av Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV).

Disse medlemmer viser til statistikk fra NAV der det går fram at nærmere 42 300 personer mottok AFP ved utgangen av juni 2007. Dette var en økning på 9,6 pst. fra samme tidspunkt året før. Videre viser tall fra SSB at antall personer i AFP-alder (aldersgruppen 62–67 år) øker fra ca. 233 000 ved utgangen av 2007 til 282 000 ved utgangen av 2010.

Disse medlemmer mener den nye fremforhandlede AFP-ordningen bryter med de opprinnelige

intensjoner, og mener videre det er dypt urettferdig at nærmere en million uorganiserte ikke får nyte godt av ordningen.

Disse medlemmer går inn for en ny og fremtidsrettet tidligpensjonsordning (AFP) som er mer tydelig rettet mot dem som virkelig trenger den. Dette innebærer at man finner tilbake til utgangspunktet, samt at ordningen må utvides til også å omhandle dem som ikke er organisert i bedrift med tariffavtale.

Disse medlemmer mener at statens oppgave er å sørge for gode, generelle velferdsordninger, og at disse skal vedtas av Stortinget, ikke i lønnsoppgjør.

Disse medlemmer mener at en ny og fremtidsrettet tidligpensjonsordning (AFP) bør innholde, følgende hovedegenskaper:

- At ordningen skal bygge på den opprinnelige intensjonen ved at den ivaretar sliterne.
- At ordningen utvides til også å omhandle dem som ikke er bundet av en tariffavtale.
- At man ikke kan kombinere AFP/sliterpensjon og arbeid. Det opprettholdes derfor et toleransebeløp på hvor mye man kan tjene. Inntekt utover dette beløpet medfører avkorting av AFP/slittertillegget.

Komiteens medlem fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2009 fremmer en rekke forslag som skal bidra til at mennesker velger å jobbe lenger i stedet for å gå av med AFP. Endringene gir økonomiske insentiver til å velge arbeid, gjennom et eget skattefradrag på 6 000 kroner i året for arbeidstakere over 62 år, og gjennom en liten økning i trygdeavgiften for AFP-mottakere. Samlet vil disse endringene bidra til at kap. 666 ble redusert med 72 mill. kroner.

Dette medlem viser til overenskomsten mellom partene i arbeidslivet om en modernisert AFP i privat sektor. Det vises også til at Regjeringen har påpekt at den moderniserte AFP er å regne som et nøytralt påslag til alderspensjonen. I avtalen ble det blant annet poengtert at innfasingen av modernisert AFP skal evalueres av partene i 2017. Når man kjenner til at de største strukturelle endringene i pensjonsreformen skjer innenfor den moderniserte folketrygden, er det uklart hva en slik evaluering skal munne ut i. Dette medlem har imidlertid lagt merke til at det som i avtalen mellom partene, og fra Regjeringens side, kalles en evaluering, i fagbevegelsen omtales som "omkamp." Det er et vesentlig poeng at pensjonsreformens innfasing skjer etter forutsigbare rammer og at eventuelle endringer i reformen gjøres under ett.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om bekreftelse på at det i forbindelse med hovedoppgjøret i 2018 er utelukket at staten skal bidra til noen ny forhandling om AFP-ordningen."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) anslo at forslag om et flatt skattefradrag på 3 000 kroner for alle mellom 62–67 år som ikke mottok pensjon eller trygd, ville medføre et noe lavere antall AFP-pensjonister, og dermed også et lavere bevilgningsbehov. På bakgrunn av at skatteforslaget ikke er vedtatt, vil dette medlem i denne innstilling ikke fremme noe alternativt forslag til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre er glad for at de nåværende regjeringspartier og Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti har samlet seg om en felles pensjonsreform som skal være bærekraftig og stå seg over tid. Et av hovedelementene i det nye pensjonssystemet er at det skal være lønnsomt å stå lenger i arbeid. Det er også avgjørende at vi lykkes med å heve den reelle pensjonsalder i årene som kommer, dersom vi skal løse den store arbeidskraftsituasjonen vi står overfor. I tråd med hovedlinjene i pensjonsreformen, mener disse medlemmer at det må være en målsetting å redusere antall nye AFP-pensjonister.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjett hvor en rekke endringer i skatte- og avgiftsopplegget for AFP-pensjonister og arbeidstakere i aldersgruppen 62–67 år antas å føre til at det anslagsvis vil bli 1 000 færre AFP-pensjonister årlig, noe som vil gi et redusert statlig bidrag på samlet 74 mill. kroner, hvorav 24 mill. kroner over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett. Det vises for øvrig til merknader og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) om skatte- og avgiftsvedtak for 2009 og Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

4.17 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Det foreslås bevilget 300 mill. kroner for 2009 mot 275 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at ordningen med supplerende stønad ble innført fra 1. januar 2006 og at Regjeringen varsler en stortingsmelding med evaluering av ordningen i årsskiftet 2008/2009. Flertallet merker seg at satsene for supplerende stønad i forbindelse med trygdeoppgjøret 2008 ble økt og at satsene videre følger samme opptrappings-

plan som særtillegget for alders-, uføre- og etterlattepensjon. Flertallet mener dette ivaretar formålet med ordningen, som er å sikre personer med liten eller ingen alderspensjon fra folketrygden en minsteinntekt på nivå med minstepensjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at ordningen med supplerende stønad til personer over 67 år ble innført fra 1. januar 2006. Stønadene reguleres av egen lov og er ikke en folketrygdytelse. Stønadene vil, i mange tilfeller, bli en ytelse til erstatning for økonomisk sosialhjelp og må etter disse medlemmers mening betraktes som en sosial ytelse. Disse medlemmer vil peke på at den supplerende stønaden ikke er en trygdeytelse og ikke bevilges over folketrygdens budsjett. Disse medlemmer mener derfor det er naturlig at ytelsen utbetales gjennom de kommunale sosialkontorene.

Disse medlemmer viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 74 (2007–2008) Endringer i bevilgninger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Oppfølging av trygdeoppgjøret for 2008 (Heving av minsteytelse mv.), jf. Innst. S. nr. 11 (2008–2009).

Disse medlemmer viser også til behandlingen av Ot.prp. nr. 77 (2007–2008) Om lov om endringer i folketrygdloven og lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg, jf. Innst. O. nr. 6 (2008–2009).

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn vise til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor man reduserer kap. 667 post 70 med 290 mill. kroner.

4.18 Kap. 847 Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne

Det foreslås bevilget 203,492 mill. kroner for 2009 mot 187,099 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Statusrapport 2007 – Samfunnsutviklingen for personer med nedsatt funksjonsevne fra Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne. Rapporten viser til at det på mange samfunnsområder fremdeles er utfordringer før likestilling for personer med nedsatt funksjonsevne er oppnådd. Komiteen er derfor svært opptatt av at lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) blir fulgt opp innen alle samfunnsområder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Ot.prp. nr. 44

(2007–2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) og Innst. O. nr. 68 (2007–2008). Loven ble vedtatt i Stortinget i juni 2008 og trer i kraft 1. januar 2009. Formålet med loven er å fremme likestilling og likeverd, sikre like rettigheter og muligheter og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Nedbygging av funksjonshemmende barrierer er et av de viktigste virkemidlene for realisering av lovens formål. Det er i Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) forutsatt at krav om universell utforming av bygninger mv. skal innarbeides i plan- og bygningsloven, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007–2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen), som ligger til behandling i Stortinget. Det er her varslet at skjerpede krav til universell utforming av nye bygninger mv. vil komme i forskrift. Selv om det ikke er lagt opp til noen tidsfrist for universell utforming av nybygg, slik Syse-utvalget foreslo i forbindelse med ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov, legger Regjeringen opp til at de nye reglene om nybygg skal gjelde fra byggesaksdelen av plan- og bygningsloven og nye forskrifter trer i kraft.

Det er åpnet for å fastsette tidsfrister for universell utforming av eksisterende bygg og anlegg for nærmere angitte bygningskategorier i forskrift til bygningsdelen av ny plan- og bygningslov. Flertallet viser i den forbindelse også til den varslede handlingsplanen som er under utarbeidelse i Barne- og likestillingsdepartementet og framlegges våren 2009. Det tas sikte på at alle nyanskaffelser og større oppgraderinger av samferdselsmaterieell skal tilfredsstille kravene til universell utforming fra 1. januar 2009. Stasjoner, trafikkterminaler mv. kan derimot omfattes av forskrift til plan- og bygningsloven. Ny IKT skal være universelt utformet fra 1. juli 2011 og gammel IKT fra 1. januar 2021.

Flertallet understreker betydningen av at Norge forbereder ratifisering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (2006), undertegnet i mars 2007.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at selv om det så langt ikke er fastsatt noen tidsfrister for når eksisterende bygg skal være tilgjengelig, er det etter disse medlemmers mening viktig at tidsfrister så snart som mulig kommer på plass.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine respektive partiers merknader i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) Om lov om forbud mot

diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), jf. Innst. O. nr. 68 (2007–2008).

Disse medlemmer registrerer med skuffelse at det ikke ble vedtatt å innføre én, allmenn tidsfrist for universell utforming av eksisterende bygninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker den nye tilgjengelighetsloven velkommen, men mener det haster med å gjennomføre ytterligere tiltak for å gjøre samfunnet langt mer tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne enn det som er tilfellet i dag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at fristen for å tilrettelegge eksisterende bygg, anlegg og uteareal m.m. til universell utforming, settes til 2025."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at det innføres en allmenn tidsfrist for universell utforming av eksisterende bygninger lagt til 1. januar 2019."

Komiteens medlem fra Venstre viser til behandlingen av Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) hvor Venstre alene og sammen med Kristelig Folkeparti og delvis Fremskrittspartiet fremmet en rekke forslag. Dette medlem er skuffet over Regjeringens manglende engasjement for å sette tidsfrister for når Norge i større grad skal være universelt utformet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at eksisterende bygg, anlegg og uteområder skal være universelt utformet fra 1. januar 2020. Eksisterende transportmidler skal være universelt utformet innen 1. januar 2025."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at prinsippet om aktiviseringsplikt speilvendes og at offentlige og private virksomheter må søke om unntak fra denne hvis kravet skal fravikes."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utforme og implementere en standard for universell utforming av jernbanestasjoner som også ivaretar hensynet til andre togoperatører enn NSB AS."

"Stortinget ber Regjeringen stille krav om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming ved innkjøp av nye tog og ved oppgradering av eksisterende materiell gjennom statens rammeavtale med NSB og anbud innenfor togtrafikken."

"Stortinget ber Regjeringen ta en gjennomgang av alle prosjektene innenfor jernbanen og sørge for at disse oppfyller kravet om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming."

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjon rettet mot allmennheten blir inkludert i betegnelsen fysiske forhold i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging."

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i arbeidsliv og utdanning blir omfattet av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming)."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at krav om universell utforming innarbeides i offentlige anbud."

"Stortinget ber Regjeringen om snarest å sette en tidsfrist for når all film og alle TV-sendinger skal tekstes av hensyn til hørselshemmede."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at fristen for universell utforming av nye bygninger fra 1. juli 2009 blir å anse som en eksakt frist."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at muligheten til å påberope seg uforholdsmessig byrde utgår etter at tidsfrister for de enkelte kategorier av bygg, anlegg, uteområder, transport og IKT er satt og nådd. Tiltak i offentlig regi har i utgangspunktet ikke adgang til å påberope seg uforholdsmessig byrde."

"Stortinget ber Regjeringen utrede alternative finansieringsordninger og nivå for finansiell støtte til universell utforming av eksisterende bygg/anlegg og uteområder rettet mot allmennheten. Det forutsettes at støtteordningen ikke skal fullfinansiere tiltak og at det ikke skal iverksettes utbetalinger før de aktuelle virksomhetene bruker egne midler på tiltakene. Det forutsettes at støtteordningene ikke skal dekke kostnader til ordinært vedlikehold eller oppussing."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at glassflater på bygninger blir merket av hensyn til synshemmede innen 1. januar 2011."

"Stortinget ber Regjeringen om å sikre at tidsfristen for universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) settes til 1. januar 2019."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at Norge snarest ratifiserer FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og tilleggsprotokoll nr. 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) som omhandler diskriminering."

Post 70 Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner

Komiteen understreker betydningen av det selvhjelps-, likemanns- og velferdsarbeidet som nedlegges av funksjonshemmedes egne organisasjoner. Komiteen vil i den forbindelse spesielt henlede oppmerksomheten på den delen av tilskuddsordningen som skal dekke ferietilbud, spesielt for barn med nedsatt funksjonsevne, men også for voksne. Ordningen er endret fra og med 2008. Komiteen imøteser en vurdering av hvordan den nye ordningen virker, herunder hvordan behovet for ledsager blir ivare tatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til viktigheten av likemannsarbeid, ferieleir for barn med kronisk sykdom eller nedsatt funksjonsevne og deres organisasjoners arbeid og øker kap. 847 post 70 med 5 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett.

Post 71 Tiltak til økt tilgjengelighet og universell utforming

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, har

merket seg at midler som tidligere ble disponert over Miljøverndepartementets budsjett nå i sin helhet er overført Barne- og likestillingsdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig i at målrettet informasjons-, forsknings- og utviklingstiltak som bidrar til å bedre situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne, er viktig. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets tidligere forslag om en "opplysningskampanje" som ville være et viktig virkemiddel for å spre informasjon til brukergruppen. Disse medlemmer viser videre til den nylig vedtatte antidiskrimineringsloven. Regjeringen foreslår i sitt statsbudsjett 18,6 mill. kroner til oppfølging av denne loven, noe som i realiteten er en nedgang fra i fjor. Disse medlemmer øker kap. 847 post 71 med 25 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett for å øke innsatsen med gjennomføringen av den nye loven.

Disse medlemmer mener at det haster med å komme i gang med arbeidet og gjennomføringen av loven og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en handlingsplan for universell utforming der det fremkommer klare tidsfrister kombinert med treffsikre stimuleringstilskudd".

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til opprettelse av et fond for å fremme fortgang i universell utforming av bygg og anlegg, med forslag til innretning og retningslinjer".

4.19 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn

Det foreslås bevilget 30 mill. kroner for 2009, mot 40 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.20 Kap. 2541 Dagpenger

Det foreslås bevilget 5 103 mill. kroner for 2009, mot 4 781 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at Regjeringens forslag til statsbudsjett baserer seg på "utsikter til noe høyere arbeidsledighet i 2009 sammenlignet med 2008".

Komiteen viser til at det er stor usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen fremover, hvor forhold som eksportutviklingen, kronekurs, oljepris, renteutviklingen og lønnsoppgjøret til våren vil påvirke utviklingen i arbeidsmarkedet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på at det under arbeidet med statsbudsjettet for 2009 ble klart at konjunktorene var i ferd med å snu, og at finanskrisen ville få realøkonomiske konsekvenser. Dette er det tatt høyde for i budsjettet. Flertallet konstaterer at dette primært skyldes høye pengemarkedsrenter og manglende tillit bankene imellom. Flertallet understreker viktigheten av å ha et bank- og finansvesen som fungerer. Det er en forutsetning for at hjulene skal gå rundt i resten av samfunnet. Flertallet mener at tiltakene i første rekke må rettes inn mot det som er det aktuelle problemet. Flertallet understreker viktigheten av at innretning, dosering og rekkefølge på tiltak må være avpasset situasjonen.

Flertallet viser til at Regjeringen og Norges Bank har tatt grep for å avhjelpe likviditetskrisen. Stortinget har enstemmig vedtatt en tiltakspakke for bankene, og sentralbanken har i løpet av kort tid satt ned styringsrenten med til sammen 1 prosentenh. Flertallet viser også til at Stortinget har vedtatt å utvide Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK) sin garantiramme for 2008 vesentlig. Flertallet understreker betydningen av at disse tiltakene får tid til å virke, før eventuelt nye tiltak settes i verk. Flertallet har merket seg at også sentrale aktører innen samfunns- og næringsliv har gitt uttrykk for at det som er viktigst i første omgang, er å få renten ned og pengemarkedet til å fungere.

Flertallet har merket seg at det har kommet nedjusterte vekstanslag siden budsjettforslaget ble lagt fram. Flertallet vil imidlertid understreke at dagens situasjon kjennetegnes av at det er stor usikkerhet knyttet til utviklingen, også på kort sikt.

Flertallet vil derfor be Regjeringen om å følge spesielt godt med på hvordan økonomien generelt, og situasjonen på arbeidsmarkedet spesielt, utvikler seg framover. I tillegg til en særlig høy beredskap vil flertallet understreke viktigheten av at det allerede nå arbeides med eventuelle nye tiltak, slik at disse kan iverksettes raskt om det skulle bli nødvendig.

Flertallet viser til Soria Moria-erklæringen, hvor regjeringspartiene lovet å rette opp de usosiale kutt den forrige regjering gjorde overfor de arbeidsledige. Flertallet viser til at for den enkelte som blir arbeidsledig er den økonomiske belastningen ved å gå fra ordinær inntekt til dagpenger stor. Flertallet konstaterer at vi nå har redusert antall ventedager fra fem til tre dager og gjennomført andre tiltak som styrker de arbeidslediges økonomi.

Flertallet mener at det er viktig å følge situasjonen i arbeidsmarkedet tett og sette inn nødvendige virkemidler der det trengs og når det trengs.

Flertallet legger til grunn at Regjeringen holder tett kontakt med Stortinget om disse spørsmålene.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det tiltaket som uten sammenligning vil ha mest positiv effekt på arbeidslediges økonomi, er at de kommer i arbeid igjen. Disse medlemmer mener at regjeringen Bondevik II sin satsing på arbeidsrettede tiltak gjennom å styrke oppfølgingsapparatet i daværende Aetat, var en riktig prioritering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at med den pågående bank- og finanskrisen og meget klare tegn til store utslag i realøkonomien, er det behov for å revurdere en rekke av de forutsetninger som forslaget til statsbudsjettet bygger på. Etter at statsbudsjettet ble fremlagt har det kommet flere prognoser fra ulike kompetente fagmiljøer, herunder SSB, som viser at det er grunn til å regne med en høyere arbeidsledighet enn det Regjeringen har lagt til grunn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til den betydelige usikkerheten finanskrisen skaper. Det er fra flere hold varslet nedgang i sysselsettingen.

Noen av dem som har varslet nedgang i sysselsettingen er Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og Byggenæringens Landsforening (BNL). I nedgangstider er det ofte bygg- og anleggsnæringen som rammes først. Disse medlemmer viser til at det er store utfordringer for både veg- og jernbanenettet i Norge. Behovet for vedlikehold og investeringer i nye tiltak er betydelige. Derfor er det viktig at en setter inn betydelige ressurser gjennom bygging av ny infrastruktur. Det samme gjelder vedlikehold av kommunale bygninger. Gjennom flere år har kommunene av forskjellige grunner forsømt vedlikeholdet av bygningsmassen, noe som gjør at det er et betydelig behov for investeringer. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett hvor investeringen i vegnettet fordobles, i tillegg økes investeringsrammen/rentetilskudd for skole, svømmebasseng, kirkebygg og sykehjemsplasser med over 9 mrd. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette i tillegg til Fremskrittspartiets reduksjon i skatter og avgifter, vil være et betydelig skritt for å hindre arbeidsledigheten i å øke.

Disse medlemmer viser til at i en nedgangs-konjunktur vil en først merke dette ved at permitteringsreguleringene øker. I forbindelse med budsjettet for 2008 ble det mot Fremskrittspartiets stemmer vedtatt å redusere permitteringsordningen fra 34 til 30 uker. I

en situasjon hvor en kan gå inn i en periode med økt arbeidsledighet mener disse medlemmer at permitteringsreguleringene bør forbedres. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett hvor Fremskrittspartiet foreslår å utvide permitteringsordningen til 42 uker. På denne bakgrunn støtter disse medlemmer Regjeringens forslag til bevilgning.

Disse medlemmer viser for øvrig til sitt forslag til alternativt statsbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at arbeidsledigheten i Norge er historisk lav og vil også være på et lavt nivå på tross av nye anslag på arbeidsledighet grunnet den globale finanskrisen. Det vises til de respektive partiers alternative statsbudsjett, som legger opp til en langt sterkere styrking av sysselsettingen enn det Regjeringen legger til grunn. Dette gjør at arbeidsledige med disse partiers opplegg lettere vil finne en ny jobb enn med Regjeringens opplegg.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, hvor det foreslås å heve antallet ventedager for dagpenger til fem, hvilket innebærer en reduksjon av bevilgningen under kap. 2541 med 67 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser nok en gang til at arbeidstilbudet i deler av landet er av en slik art at arbeidsledige må være mobile i arbeidssøkersituasjonen. Dette er særlig viktig i en tid med tiltagende arbeidsledighet. Det er viktig å se nærmere på hvordan vilkår brukes i tilknytning til dagpenger ved arbeidsledighet. Folketrygdloven § 4-5 beskriver kriterier en må oppfylle for å få utbetalt dagpenger ved arbeidsledighet. Ifølge NOU 2004:13 En ny arbeids- og velferdsforvaltning finnes det lite systematisk kunnskap om hvordan kravene/kriteriene i folketrygdloven § 4-5 følges opp, og hvordan sanksjonsregelverket blir praktisert.

Disse medlemmer viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) om hvordan mobilitetskriteriet benyttes overfor arbeidsledige som mottar dagpenger, hvor brudd på mobilitetskriteriet ikke fører til reduserte dagpenger i spesielt stor utstrekning.

Disse medlemmer viser til at til tross for varierende og begrenset bruk av sanksjoner viser erfaring at praktisering av regelverket har en arbeidsmobiliserende effekt. Sanksjonsregelverket synes å føre til mer aktiv jobbsøking, først og fremst ved at dagpengemottakerne vet at de kan miste dagpengene dersom de uten rimelig grunn nekter å ta tilvist arbeid eller tiltak.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om en systematisk gjennomgang av sanksjonsbruken i forhold til dagpenger ved arbeidsledighet, med den hensikt at mobilitetskriteriet skal ligge til grunn for sanksjonsbruken i NAV."

4.21 Kap. 2542 og kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 320 mill. kroner for 2009, mot 430 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. Likeledes foreslås det 100 mill. kroner under kap. 5704 for 2009 mot 115 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til Regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, peker på at innstramminger som regjeringen Bondevik II foreslo i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ville medført at langt færre ville fått dekket sine lønnskrav ved konkurs og dermed lidd et økonomisk tap. Dette flertallet mener at det er viktig å skjerme dem som rammes av konkurs og at ordningen må innrettes etter hva som anses riktig i forhold til dem som rammes, og at ressurser til forvaltningen av oppgavene må innrettes etter dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Bondevik II i 2006 foreslo to innstramminger og en utvidelse i lønnsgarantiordningen, som ville gi redusert administrasjon, men fortsatt dekke lønnskrav. Samlet ville det gi over 90 mill. kroner i helårig besparelse. Kun utvidelsen ble vedtatt, til en helårs-kostnad på 115 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2009, hvor det foreslås å gjennomføre alle de foreslåtte endringene i budsjettet. Dette gir en besparelse på 35 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslag om forenklinger og innsparring i lønnsgarantiordningen fremmet av regjeringen Bondevik II i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremsette forslag om forenklinger i lønnsgarantiordningen i tråd med forslag om dette i St.prp. nr. 1 (2005–2006)."

Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å bevilge 285 mill. kroner under kap. 2542, som er 35 mill. kroner lavere enn Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser også til de forenklinger i lønnsgarantiregelverket som regjeringen Bondevik II foreslo i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det foreslås at disse endringene trer i kraft fra 1. januar 2009. Samlet vil endringene i henholdsvis ventelønsordningen og endringer i lønnsgarantiregelverket kunne gi en forventet innsparring på 56 mill. kroner i 2009.

4.22 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Det foreslås bevilget 3 797,3 mill. kroner for 2009, mot 3 943,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget. Flertallet viser til at antall stønadsmottakere går ned og at stadig flere, nå 91,8 pst., er aktive stønadsmottakere under utdanning eller i noe arbeid. Flertallet viser til at overgangsstonaden er hevet til 1,97 G fra 1. mai 2008 med årlige merutgifter tilsvarende 143,8 mill. kroner, og målet er at stønaden skal heves ytterligere til 2 G. Flertallet ser dette som et viktig grep i kampen mot fattigdom.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, legger vekt på at eneforsørgere kvalifiserer seg til arbeid ved hjelp av utdanningsstønad. Siden 2003 har det vært en liten nedgang i antall under utdanning. Det er de med yngst barn som tar mest utdanning. Samlet er de som er i arbeid og i utdanning nå 91,8 pst. av stønadsmottakere med barn over 3 år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative forslag til statsbudsjett hvor man ønsker å avvikle den spesielle utdanningsstønaden til enslige forsørgere og mener at det ikke skal være spesielt gunstige finansieringsordninger med bakgrunn i status som enslig forsørger. Disse medlemmer innser imidlertid at man ikke kan avslutte allerede påbegynt utdanning ved årets begynnelse og viser til Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett, hvor man foreslår at støtten avvikles fra 1. juli 2009.

Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett, hvor man foreslår at post 73 reduseres med 32 mill. kroner.

4.23 Kap. 2650 Sykepenger

Det foreslås bevilget 32 614,928 mill. kroner for 2009, mot 30 383,762 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at det totale sykefraværet var på 6,8 pst. i 2. kvartal 2008, sammenlignet med 6,5 pst. ett år tidligere. Det legemeldte sykefraværet økte i samme tidsrom med 0,3 pst. til 6,0 pst. På denne bakgrunn har Regjeringen valgt å legge til grunn et uendret sykefravær per sysselsatt i 2009 sammenlignet med siste gjennomsnittsanslag for 2008.

Komiteen viser til at sykefraværet ligger betydelig over det som ble satt som målsetting da IA-avtalen ble inngått første gang i 2001. Målsettingen i IA-avtalen er en reduksjon i sykefraværet på 20 pst. frem til utgangen av 2009 sammenliknet med nivået i 2. kvartal 2001. I 2. kvartal 2008 var sykefraværet 1,7 pst. lavere enn nivået i 2. kvartal 2001, og på det høyeste nivået siden endringen i 2004 i regelverket for legenes sykmeldingspraksis.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, understreker likevel at selv om målsettingen ikke er nådd, har likevel avtalen bidratt til et mer målrettet og forpliktende samarbeid om Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) på mange arbeidsplasser.

Flertallet peker på at gode inntektssikringsordninger ved sykdom er et viktig velferdsgode.

Komiteen viser til at det samtidig fortsatt må være en svært sentral målsetting for partene i arbeidslivet og myndighetene å få redusert sykefraværet, særlig lengre sykefravær. All erfaring viser at sannsynligheten for å støtes ut av arbeidslivet, og oppleve lengre perioder med trygd som inntektssikring, øker ved langvarig sykefravær. Det er derfor svært viktig å fortsette innsatsen for å redusere sykefraværet, først og fremst av hensyn til den enkelte arbeidstaker. Dermed vil også redusert sykefravær føre til at budsjettmidler kan omprioriteres til andre viktige velferdsoppgaver.

Komiteen viser til informasjon i budsjettomtalen om antallet innsendte oppfølgingsplaner og avholdte dialogmøter etter henholdsvis 12 uker og seks måneder. På bakgrunn av avstanden mellom faktisk sykefravær og IA-avtalens mål, mener komiteen at arbeidet med å følge opp IA-avtalens forpliktelser på disse punktene må intensiveres. Komiteen vil påpeke at aktiv oppfølging av den

sykmeldte og god dialog underveis i sykeforløpet er en viktig forutsetning for at sykefraværstallene skal synke, og derfor er det viktig at dette følges opp både med arbeidslivets parter og med Arbeids- og velferdsetaten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at med kun et drøyt år igjen med IA-avtalens varighet, står man lenge unna å nå målsettingene enn på flere år. Dette skjer på tross av at Stortinget i 2007 og 2008 har bidratt med store ekstrabevilgninger for å intensivere oppfølgingen rundt sykmeldte. Disse medlemmer etterlyser derfor en større utredning fra Regjeringen og partene i arbeidslivet om hvordan målsettingene i IA-avtalen kan nås, og på hvilken måte en vil tilnærme seg utfordringen med et skyhøyt sykefravær, med tilsvarende avskalling til midlertidige og permanente trygdeytelser, når handlingsplanene i IA-avtalen ikke har hatt målbar positiv effekt. Som avtalepartnere, som i sterk grad bidrar til å påvirke Stortingets samlede bevilgninger i sykefraværarbeidet, er det oppsiktsvekkende lite oppmerksomhet knyttet til utviklingen i sykefraværet, sammenlignet med de store bevilgningene som Stortinget tidligere har vedtatt og som også ligger inne i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke har overdreven forventning om effekten av det sykefraværarbeid den selv er ansvarlig for, ved at det anslås at sykefraværet vil øke også i 2009.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen intensivere IA-arbeidet, gjennom økt innsats overfor sykmeldte, bedrifter og NAV, gjennom følgende:

- Aktivt tiltak i samarbeid mellom bedrift og NAV etter tre måneders fravær.
- Arbeidsevneavklaring innen seks måneders fravær, for å finne svar på om den sykmeldte kan komme tilbake til tidligere arbeidsplass.
- Større bruk av attføringsmidler i sykefraværperioden.
- Gradert sykmelding som regel.
- Større ansvarliggjøring av den som sykmelder, og sterkere sanksjoner overfor den som bryter sykmeldingsvilkårene."

Komiteens medlem fra Høyre viser videre til sine merknader under kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten, post 21. En styrking av oppfølgingen rundt sykmeldte, gjennom utvidet bruk av trygdeleger, samt tiltak satt inn direkte på hver arbeidsplass for å redusere sykefravær og frafall til uføretrygd, vil sammen med ovenstående forslag gi grunnlag for en forsiktig justering i bevilgningen til sykepengene. Dette medlem viser til Høyres alternative statsbudsjett, hvor bevilgningen på kap. 2650 er redusert med 200 mill. kroner.

Post 70 Sykepengene for arbeidstakere mv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av den store belastningen det medfører å stå i helsekø, både fysisk og økonomisk for den enkelte, men også for den sykes familie og arbeidsgiver. Disse medlemmer vil derfor vise til Fremskrittspartiets alternative budsjett som gir en betydelig økning av bevilgningene til helseforetakene for å få bort helse- og rehabiliteringskøene og få folk ut i produktivt arbeid igjen. En slik økning vil etter disse medlemmers syn få ned utbetalinger av sykepengene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, hvor kap. 2650 post 70 reduseres med 1 430 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til spørsmål nr. 371 til Finansdepartementet. På spørsmål om hvilken innsparing som ligger i et redusert sykefravær på henholdsvis 5 og 10 pst., viser disse medlemmer til en besparelse på henholdsvis 1 430 mill. kroner og 2 860 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er av den oppfatning at økt satsing på kjøp av helsetjenester vil kunne ha marginal effekt på sykefraværet, og at det er nærmest usannsynlig at en styrking av helseforetakene vil få stor innsparings effekt.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil ikke ta stilling til hvilken innsparings effekt på sykepengene det er realistisk å budsjettere med. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) av forsiktighetsgrunner ikke har budsjettert med innsparte sykepenge som følge av forslag om å stimulere arbeidsgivere gjennom skattesystemet til å tegne behandlingsforsikring for sine arbeidstakere. Men dette medlem vil samtidig påpeke at det rød-grønne flertallets skepsis til at økt og raskere behandling av sykmeldte kan resultere i mindre sykefravær, er noe overraskende, tatt i betraktning av at økt behandlingsskapasitet av sykmeldte var det viktigste forslaget fra sykefravær-

utvalget som statsministeren for sittende regjering selv ledet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at det er et klart behov for mer fokus på å avholde dialogmøtene både fra arbeidsgivers, arbeidstakers og Arbeids- og velferdsetatens side.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslag om tiltak for å få dette til i pkt. 3.4 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti i denne innstilling.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 12. uke–6. måned gjøres betinget av at dialogmøte etter 12. uke er avholdt, og rapport fra dette innsendt Arbeids- og velferdsetaten. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidsgiver et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet."

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 6.–12. måned gjøres betinget av at arbeidstaker har deltatt på dialogmøte etter 6. måned, eller at arbeidstaker har gjort Arbeids- og velferdsetaten oppmerksom på at innkalling til møtet ikke er mottatt innen en nærmere angitt frist. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidstaker et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt med arbeidstakers tilstedeværelse. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet."

Komiteens medlem fra Høyre ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2009 legge frem en utredning av de administrative kostnader knyttet til en slik omlegging av sykepengeordningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti antar på usikkert grunnlag at et slikt tiltak, iverksatt fra og med 1. april 2009, kan medføre innsparinger på kap. 2650 post 70 på inntil 125 mill. kroner. Innsparingen vil hovedsakelig kunne skyldes at økt trykk på gjennomføring av dialogmøter medfører hyppigere friskmeldinger (gradert eller hel), men også at betingelsene for fortsatt rett til 100 pst. dekning fra folketrygden ikke lenger er til stede i en avgrenset periode, og at et delvis medvirkningsansvar da utløses for arbeidsgiver eller arbeidstaker.

Dette medlem vil derfor foreslå at bevilgningen under kap. 2650 post 70 settes til 28 505 mill. kroner, som er 125 mill. kroner lavere enn Regjeringens forslag.

Post 71 Sykepenger for selvstendige

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine særmerknader under kap. 2650 post 70 og Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor kap. 2650 post 71 reduseres med 80 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til spørsmål nr. 371 til Finansdepartementet. Disse medlemmer viser til en besparelse på 80 mill. kroner ved en reduksjon av sykefraværet med 5 pst. og en besparelse på 160 mill. kroner ved en reduksjon av sykefraværet med 10 pst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslag framsatt om likestilling mellom selvstendig næringsdrivendes og arbeidstakers rettigheter i forbindelse med graviditet og fødsel, og vil foreslå at bevilgningen under kap. 2650 post 71 settes til 1 653,4 mill. kroner, som er 13,4 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til sin merknad under pkt. 3.4 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti i denne innstilling, hvor behovet for å sidestille næringsdrivendes trygderettigheter i forbindelse med graviditet og fødsel med arbeidstakernes rettigheter omtales.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag om at selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, fra 1. januar 2009 skal ha rett til:

- 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G)."

Komiteens medlem fra Venstre viser til at med Regjeringens optimistiske anslag for arbeidsmarkedet vil en naturlig konsekvens være at behovet for ordinære tiltaksplasser ikke skulle være så stort. Dette medlem viser til at Venstre foreslo 2 500 færre ordinære tiltaksplasser enn Regjeringen i sitt alternative statsbudsjett for 2008. Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative budsjett på bakgrunn av de usikre tider vi nå går inn i halverer dette kuttet til 1 250 plasser og vil vurdere antallet ordinære

tiltaksplasser på nytt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 2009 dersom situasjonen tilsier det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at en moderne og framtidsrettet næringspolitikk handler om å legge til rette for det nye næringslivet vi skal leve av i fremtiden. Det handler om forenkling og om fleksibilitet – ikke minst for gründere og selvstendig næringsdrivende. Disse medlemmer vil sørge for at det blir like naturlig for kvinner som for menn å frigjøre seg fra en arbeidsgiver og starte for seg selv. Derfor må det lages gode sosiale ordninger for gründere og selvstendig næringsdrivende.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at fordi en er avhengig av at flere skal sikre morgendagens velferd, vil Venstre i sitt alternative budsjett styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter ved å øke potten for sykepenger for selvstendig næringsdrivende med 13,4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m. foreslås økt med 10 mill. kroner.

Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivende på sykepenger og omsorgs- og pleiepenger er i dag 65 pst., mens den foreslåtte økningen som Venstre foreslår i sitt alternative budsjett vil innebære 100 pst. dekning.

Dette medlem viser til Vestres alternative budsjettforslag hvor det foreslås at selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, fra 1. juli 2009 gis rett til:

- a) 100 pst. dekning av sykepenger til selvstendig næringsdrivende
- b) 100 pst. dekning av omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m

Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m.

Komiteen viser til behandlingen av Representantforslag nr. 113 (2007–2008) fra stortingsrepresentantene Olemic Thommessen, Martin Engeset, Sonja Irene Sjøli og Elisabeth Røbekk Nørve om utredning av forholdene for mennesker som utfører omsorgsoppgaver for egne familiemedlemmer og mottar omsorgslønn, jf. Innst. S. nr. 24 (2008–2009.)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at ordningen med omsorgslønn for mennesker som utfører omsorgsoppgaver for egne barn, praktiseres høyst ulikt i landets kommuner. For å sikre at de som gjør verdifullt omsorgsarbeid for egne familiemedlemmer bør det

derfor foretas en gjennomgripende opprydning i ordninger og regler for omsorgslønn, slik at omsorgsarbeiderens rettigheter blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre sammen foreslo en gjennomgang av gjeldende lover og regler for omsorgslønn, med klargjøring av skatteplikt og rettighetsopptjening for dem som mottar omsorgslønn, og hvor Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ber Regjeringen om å fremme forslag til ordninger som gjør at de som utfører velferdsoppgaver for nær familie får mulighet til kompetanseutvikling og attføring, for å sikre overgang til ordinært arbeid. Dessverre stemte flertallet disse forslagene ned.

Disse medlemmer viser til at familier med funksjonshemmede barn ofte har en tøff hverdag. Mange uttrykker at kampen mot systemet er den verste delen av deres hverdag. Det finnes en jungel av regelverk og særregler som det er vanskelig å ha oversikt over. De respektive medlemmenes partier ønsker et forenklet byråkrati som kommer dem som trenger det mest til gode.

Foreldre bruker uforholdsmessig mye tid på å skaffe seg oversikt over hjelpeapparatets muligheter og stønader. I tillegg til å klare hverdagen må foreldre også bruke svært mye tid på å orientere hjelpeapparatet om sitt barns behov, både for hjelpemidler og pleie. For foreldre som ønsker å ta vare på barna sine i hjemmet, bør det tilrettelegges et godt hjelpeapparat og en omsorgslønn det er mulig å leve av.

Disse medlemmer vil gjerne påpeke at det leves svært forskjellige liv, og at friheten til å gjøre dette er grunnleggende for ethvert menneske. Problemet er slik disse medlemmer ser det at ordningen med omsorgslønn i dag er lite brukt, det er ingen standard for hvor høyt beløp som kan utbetales, og i tillegg er det lagt betydelige byråkratiske hindringer i veien for ordningen.

Den forskjellige standarden som det henvises til når det gjelder størrelse på omsorgslønn rundt i landet er utgangspunkt for forslaget. Det finnes en rekke ordninger på området blant annet knyttet til pleiepenge, men denne ordningen er i dag ikke tilstrekkelig, og utelukker dem som ikke har hatt ordinært arbeid. I dag er det slik at lønnsutgifter er i rapporteringssystemene inne i ordinære lønninger innenfor helse- og omsorgssektoren i kommunene. Det er således ikke mulig å skille ut lønn, verken total lønn til personer med omsorgslønn eller hva den enkelte kommune har lagt seg på med hensyn til lønnsnivå, eller hvilke andre betingelser som er knyttet til arbeidsforholdet.

Disse medlemmer ser omsorgslønn for familier med funksjonshemmede barn som en forenklingsreform som vil gjøre hverdagen lettere og

gjøre at foreldre kan slippe noen av de vanskene som dagens system legger opp til. Disse medlemmer har ingen illusjoner om at dette vil løse alt, men være et betydelig bidrag. Disse medlemmer vil påpeke at det på dette grunnlag er viktig å gi foreldre som velger å være hjemme med funksjonshemmede barn en anstendig lønn å leve av.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti anerkjenner det store omsorgsansvaret som foreldre med funksjonshemmede barn har, og mener at samfunnet skal gjøre det som er mulig for å tilrettelegge for at foreldre over tid kan bære dette ansvaret. I dag opplever foreldre som er avhengig av omsorgspenger at denne ytelsen står nominelt uforandret over lang tid, også når andre trygdeytelser reguleres. Dette medlem mener at personer som har mottatt denne ytelsen i mer enn tolv måneder bør ha rett til at ytelsen indekseres i henhold til den årlige prosentvise vekst i folketrygdens grunnbeløp, og legger inn 7 mill. kroner til dette formålet i sitt budsjettalternativ.

Dette medlem viser også til tidligere omtale av selvstendig næringsdrivendes trygderettigheter, som også får konsekvenser for dette budsjettkapitlet.

Dette medlem foreslår å øke bevilgningen under kap. 2650 post 72 til 457,7 mill. kroner, som er 7,7 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative budsjettforslag hvor det foreslås å bevilge 70 mill. kroner ekstra til omsorgslønn til foreldre med funksjonshemmede barn.

4.24 Kap. 2652 Medisinsk rehabilitering mv.

Det foreslås bevilget 9 040 mill. kroner for 2009, mot 8 258 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at det tas sikte på å erstatte rehabiliteringspenger med arbeidsavklaringspenger. Nye regler vil etter planen tre i kraft i løpet av 2009, tidligst med virkning fra 1. mai 2009.

Komiteen peker på at det er viktig å legge til rette for tidlig og tett oppfølging, og dermed bidra til at flere kommer tilbake i arbeid eller i arbeidsrettet aktivitet. Sjansen for å komme tilbake til arbeidslivet etter langvarig sykdom og rehabilitering synker med fraværets lengde. Komiteen understreker at det er svært viktig med et tilbud tilpasset den enkelte og at tiltak settes inn tidlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, understreker betydningen av at budsjetttrammene og kapasiteten i NAV

utnyttet maksimalt og viser samtidig til merknadene under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere. Flertallet forutsetter der at Regjeringen følger måloppnåelse i tiltaksgjennomføringen nøye og setter inn ekstra tiltak om nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener, uavhengig av hva stønaden kalles, at ventetiden før rehabilitering inntreffer må reduseres. Det er ofte en forutsetning for å komme tilbake i arbeid at riktig behandling blir satt inn så snart som mulig. Dette vil også være avgjørende for å redusere omfanget av etterplager. Disse medlemmer understreker derfor betydningen av at all mulig kapasitet utnyttes maksimalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett hvor flere poster er styrket betraktelig innen kjøp av helsetjenester, økt pasientbehandling, psykiatri og rehabilitering. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette vil medføre reduserte kostnader til rehabiliteringspenger og reduserer kap. 2652 post 70 med 100 mill. kroner, jf. Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett.

4.25 Kap. 2653 Ytelser til yrkesrettet attføring

Det foreslås bevilget 10 565 mill. kroner for 2009, mot 11 529 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgninger under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteen støtter overføringen av 631 mill. kroner fra kap. 2653 post 71 til kap. 634 post 76 og mener at dette vil gi flere mulighet til å benytte tiltak som stønad til skolepenger, fadder og arbeidstrening.

4.26 Kap. 2655 Uførhet

Det foreslås bevilget 59 267 mill. kroner for 2009, mot 54 900 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen understreker betydningen av at gode og universelle inntektssikringsordninger ved uførhet, sykdom og arbeidsløshet er grunnleggende virkemidler i den nordiske velferdsmodellen og har helt avgjørende betydning for utjevning av levekår og hindre fattigdom i befolkningen. Komiteen viser også til at Norge er et eksempel på at gode inntektssikringsordninger ikke står i motstrid til god og sunn økonomisk utvikling for landet.

Komiteen viser til at utfordringen framover blir å sikre at alle som vil og kan delta i arbeidslivet

får mulighet til det, ut fra sine forutsetninger. Et reelt inkluderende arbeidsliv, en samordnet og individtilpasset arbeids- og velferdsforvaltning og bedre muligheter til å kombinere arbeid og ytelser, vil være avgjørende for at vi skal lykkes med dette.

Komiteen viser til at formålet med uføreytelser er å sikre inntekt til personer som har fått inntekts- og arbeidsevnen varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte. Fra 2004 har man hatt en todelt ordning bestående av tidsbegrenset uførestønad og varig uførepensjon.

Komiteen viser videre til at tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger og attføringspenger foreslås erstattet av arbeidsavklaringspenger, som er en ny tidsbegrenset ytelse. Arbeidsavklaringspenger foreslås beregnet som skattbar inntekt, med et standardisert barnetillegg. Komiteen merker seg at regelverket for arbeidsavklaringspenger foreslås å tre i kraft i 2009, med tidligst virkning fra 1. mai 2009.

Ytelsen foreslås gitt for en periode fra ett til fire år hvis det er sannsynlig at inntektsevnen kan bedres og stønadsmottakeren kan komme tilbake i arbeid. Komiteen mener det er et klart mål at flest mulig skal tilbake i arbeid gjennom oppfølging i stønadsprioden. Komiteen viser videre til at NAV-kontoret og brukeren samarbeider om en individuell plan i stønadsprioden. Det er klare regler for hvordan dette skal følges opp hvor både mottaker og Arbeids- og velferdsetaten skal medvirke og har rettigheter og plikter.

Uførepensjon skal gis når stønadsmottakeren ikke antas å ha mulighet for å komme tilbake i arbeid, og denne ytelsen beregnes etter samme prinsipp som alderspensjon.

Komiteen viser til Ot.prp. nr. 8 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven (samleproposisjon høsten 2008), jf. Innst. O. nr. 21 (2008–2009), der Regjeringen foreslår å utvide retten til hvilende uførepensjon med fem nye år. Hensikten er at flere mottakere av uføreytelser vil prøve seg i arbeid når de ikke risikerer å få redusert sin uføregrad hvis det skulle vise seg at arbeidsforsøket må avbrytes. Komiteen slutter seg til forslaget.

Komiteen viser til at foreløpig uførepensjon er en midlertidig ytelse som kan innvilges i ventetiden før endelig vedtak om uførepensjon blir tatt. Foreløpig uførepensjon beregnes på samme måte som uførepensjon.

Komiteen merker seg at Arbeids- og inkluderingsdepartementet tar sikte på å fremme en odelsingsproposisjon med forslag om ny uføreytelse og ny alderspensjon til uføre i 2009, på bakgrunn av Uførepensjonsutvalgets innstilling i NOU 2007:4 Ny uførestønad og ny alderspensjon til uføre.

Komiteen viser videre til at menerstatning fra folketrygden skal gi kompensasjon for ulemper av

ikke-økonomisk art ved varig medisinsk invaliditet på minst 15 pst. som skyldes yrkesskade.

Komiteen viser til at det i dag er en lovfestet obligatorisk yrkesskadeforsikring der det utbetales erstatninger i tillegg til folketrygdens ytelser ved yrkesskade. Arbeids- og inkluderingsdepartementet arbeider med et forslag om å slå sammen de to yrkesskadeordningene til en arbeidsskadeforsikring, som en oppfølging av NOU 2004:3 Arbeidsskadeforsikring. Komiteen merker seg at Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil sende forslag om ny yrkesskadeordning sammen med endringer i yrkessykdomsregelverket, foreslått i NOU 2008:11 Yrkessykdommer, ut på høring i løpet av 2008. Komiteen vil understreke behovet for en gjennomgang av hvilke skader og sykdommer som godkjennes under ordningen, og at vurderingen av yrkesskadesystemet følges opp.

Komiteen viser til at utgiftene til uføreytelser økte med 8,0 pst. eller 3,9 mrd. kroner fra 2006 til 2007. Utgiftene i 2007 var på 52 178 mill. kroner, og økningen forklares med en økning i antall uføre. Fra 2003 til 2007 økte antall mottakere av uføreytelser med 32 330 personer, noe som tilsvarer en økning på 11 pst. Andelen kvinner blant mottakerne av uføreytelser var om lag 58 pst. ved utgangen av 2007, mens kvinner utgjorde 65 pst. av mottakerne av tidsbegrenset uførestønad. Totalt er det flere kvinner som mottar uføreytelser enn menn, med ett unntak. I den yngste aldersgruppen 18–29 år er det en noe høyere andel menn som mottar uføreytelser. Komiteen merker seg at også i 2008 har antall uføre økt. Fra utgangen av juni 2007 til juni 2008 har man hatt en samlet vekst på 1,6 pst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i Ot.prp. nr. 4 (2008–2009) Om lov om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner) har foreslått at personer som i dag mottar tidsbegrenset uførestønad med et behovsprøvd barnetillegg på inntil 0,4 G per barn per år, i fremtiden skal få arbeidsavklaringspenger med et standardtillegg per barn på 27 kroner per dag. Dette medlem viser til at det å erstatte et høyt behovsprøvd barnetillegg for denne gruppen med et betydelig lavere standardtillegg vil gi en betydelig inntektsreduksjon for de med lavest inntektsgrunnlag for arbeidsavklaringspenger. Dette medlem viser til at et slikt grep tidligere er karakterisert som "usosialt" av statsministeren i den sittende regjering. Selv om dette medlem ikke nødvendigvis vil innestå fullt ut for en slik påstand, vil dette medlem likevel påpeke at dette forslaget fra Regjeringen ikke vil få Kristelig Folkepartis støtte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at om lag 1 000 pensjonister har hvilende pensjon og 1 800 har redusert sin uføregrad i 2007. 23,2 pst. av uførepensjonistene med 100 pst. uførepensjon hadde arbeidsinntekt. Aldersutviklingen i befolkningen vil på den ene siden gi etterspørsel etter arbeidskraft og dermed bedre arbeidsmuligheter for seniorenene. På den andre siden vil aldersutviklingen generelt tilsi flere i de aldersgrupper der uførhet opptrer hyppigst. Flertallet legger vekt på at gjennomført NAV-organisering, hvilende ytelse, lønnstilskudd, tilbud om arbeidsmarkedstiltak, IA-avtalens oppfølging og blant annet ny uførepensjon med bedre fleksibilitet med hensyn til å kombinere arbeid og trygd, bør gi seg utslag i færre på uførepensjon og færre med 100 pst. uføregrad.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at satsingen som blir gjort for å få uføretrygdde tilbake i arbeid blant annet gjennom tilrettelegging av arbeidsplasser, individuelle planer for tilbakeføring til arbeid og ønsket om å benytte restarbeidsevne for allerede uføretrygdde, gjør at antall uføre i fremtiden bør reduseres betydelig. Det er etter disse medlemmers syn fortsatt altfor mange personer med nedsatt funksjonsevne som både ønsker og kan delta i arbeidslivet, men som ikke slipper til. Disse medlemmer mener at antall personer på uføretrygd ville vært mye lavere dersom Fremskrittspartiets alternative budsjett hadde blitt vedtatt, da flere kapitler og poster som omhandler helse, tilrettelegging og uførhet, er styrket. Disse medlemmer viser til viktigheten av at personer på uføretrygd får hjelp og bistand fra NAV til å prøve seg i arbeidslivet, dersom den enkelte ønsker dette. NAV-kontorene er gitt en rekke virkemidler for å lette denne muligheten, og det er etter disse medlemmers syn altfor få som får denne informasjonen og tilretteleggingen.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor kap. 2655 post 70 reduseres med 1 050 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at en i St.prp. nr. 1 (2007–2008) kunne lese at det i 2006 var omtrent 2 700 uførepensjonister som kom tilbake i arbeid i hel- eller deltidsstilling. Det ble vist til at NAV i 2006 var i kontakt med litt over 8 000 uførepensjonister for å drøfte mulighetene for at disse skulle komme i arbeid. Disse medlemmer konstaterer at tilsvarende tall ikke er å finne for 2007, men forutsetter at det ikke betyr at dette viktige arbeidet har stoppet helt opp.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen intensivere arbeidet med tanke på å få flere uførepensjonister ut i arbeid og i egnet form rapportere til Stortinget."

Post 72 Særtilllegg

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at partene i trygdeoppgjøret i 2008 ble enige om å trappe opp minstepensjonen for enslige minstepensjonister til 1,97 G fra 1. mai 2009 og til 2 G fra 1. mai 2010. Det er nettopp blant denne gruppen pensjonister man finner de som sliter tyngst økonomisk, og flertallet mener at dette er et viktig grep i kampen mot fattigdom. Flertallet mener det er et mål at ny uførepensjon og ny alderspensjon starter med enn garantipensjon på 2 G for enslige. Flertallet understreker at vanlig årlig justering av pensjoner fremdeles skal skje gjennom grunnbeløpsregulering. Videre viser flertallet til at partene ble enige om bedring av ordningen med garantert tilleggspensjon for unge uføre ved at tilleggspensjonen ble økt fra 3,30 til 3,50 pensjonspeng.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av at alderspensjonister og uføretrygdede skal ha den samme lønnsutvikling som de andre i vårt samfunn og viser til at mye av kampen mot fattigdom handler om å løfte disse gruppene opp på et mer anstendig nivå. Disse medlemmer foreslår en økning av minstepensjonen til 2 G for alle. Kap. 2655 post 72 ble derfor økt med 305 mill. kroner i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett.

4.27 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Det foreslås bevilget 8 823,6 mill. kroner for 2009, mot 8 343 mill. kroner i saldert budsjett for 2008. I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr 1 (2008–2009) ble kap. 2661 post 76 økt med 3 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) hvor det ble uttrykt forventninger til en varslet gjennomgang av hjelpemiddelområdet. Komiteen registrerer med tilfredshet at det 25. april 2008 ble nedsatt et offentlig utvalg som har fått i oppdrag å gjennomgå hjelpemiddelområdet og at arbeidet skal slutføres innen 1. desember 2009. Utvalget skal foreta en helhetlig gjennomgang av forvaltning, organisering og finansiering med sikte på å få en vurdering av mulige langsiktige grep som kan gi effektive og langvarige kvalitetsforbedringer i systemet for forvaltning og formidling av hjelpemidler.

Komiteen registrerer også at brukermedvirkning er ivaretatt gjennom utvalgets mandat hvor det heter at utvalget skal:

"Gjennom høringer og på andre måter, sørge for en fortløpende og aktiv forankringsprosess og dialog med en bredt sammensatt referansegruppe og øvrige representanter for brukere og aktører om prinsipielle spørsmål og veivalg."

Post 70 Grunnstønad

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at grunnstønaden i Regjeringens budsjettforslag er økt med 2,3 pst., noe som ligger godt under lønns- og prisvekst for samme periode. Disse medlemmer øker kap. 2661 post 70 med 5 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett.

Post 71 Hjelpestønad

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) der komiteen påpekte utfordringene med bruk av skjønnsutøvelse på dette området. Komiteen er derfor fornøyd med at Hjelpemiddelutvalgets mandat presiserer at utvalget ved gjennomgang av hovedtrekk i regelverket, skal se på forholdet mellom bruk av tilskuddsordninger og utlån av hjelpemidler og forholdet mellom regelstyring, individuelle rettigheter og skjønnsanvendelse.

Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning

Komiteen registrerer at prøveordningen med hjelpemiddelet SpeechEasy til bruk i arbeids- og utdanningssituasjoner for personer som stammer videreføres i 2009, og at det samme gjelder prøveordningen med administrativ organisering av "Tolk på arbeidsplass" under hjelpemiddelsentralene.

Tilrettelegging er viktig for å gjøre arbeid og utdanning tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Komiteen viser til Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), jf. Innst. O. nr. 68 (2007–2008), hvor det innføres plikt til individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver for arbeidsgivere og av lærested og undervisning for skole- og utdanningsinstitusjon. For at lovens formål skal oppnås, må ordningene for hjelpemidler under arbeid eller utdanning fungere godt.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forventning om at sammenslåingen av tilretteleggingsgarantien og "garantibevis for tilrettelegging" vil skape en bedre forståelse av hva tilretteleggingsgarantien innebærer av virkemidler og bistand til den enkelte bruker både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at selvstendig næringsdrivende med nedsatt funksjonsevne kan innvilges rente- og avdragsfritt lån til ordinære moderniserings- og effektiviseringstiltak i egen virksomhet. Lånet avskrives med 10 pst. årlig i 10 år, og kan derfor regnes som en økonomisk stønad. I St.prp. nr. 1 (2004–2005) ble det foreslått en harmonisering av praksisen slik at alle næringsdrivende, uansett om det var én eller flere eiere, skulle betale egenandel på 40 pst. for utstyr med karakter av modernisering eller effektivisering.

Flertallet viser videre til at det ikke er egenandel på stønad til tilrettelegging av det fysiske miljøet på arbeidsplassen gjennom hjelpemidler og/eller ombygging av maskiner eller utstyr.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er urimelig at selvstendig næringsdrivende skal være pålagt en egenandel på 40 pst. av kostnaden for å tilrettelegge arbeidsplassen for personer med nedsatt funksjonsevne. Disse medlemmer vil at selvstendig næringsdrivende skal behandles ut fra de samme bestemmelser som gjelder for offentlig virksomhet. Disse medlemmer mener det vil komme de funksjonshemmede til gode, noe som bekreftes i svar fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet på spørsmål nr. 393 fra Fremskrittspartiet. I svaret påpekes det: "Man må anta at en ved å fjerne egenandelen, kan få en økning i antall søknader om stønad." Disse medlemmer mener at tilgjengelighet for hjelpemidler på alle arbeidsplasser, uten kostnad for arbeidsgiver, er helt avgjørende for å lykkes med å få flere personer med nedsatt funksjonsevne i arbeid og øker kap. 2661 post 73 med 50 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer viser til at man stadig får henvendelser om at ventetid på hjelpemidler i forhold til et arbeidsforhold, er alt for lang. Disse medlemmer viser til notat fra Norges Blindforbund under komiteens høring hvor det står, sitat:

"Vi opplever også til dels lang ventetid på hjelpemidlene. Dette er katastrofalt i forhold til arbeidslivet og utdanning. Konsekvensene blir at mange ikke kommer seg ut i jobb eller får forlenget eller må hoppe av studiet. Det er mange eksempler på synshemmede som har både ressurser, evner, motivasjon og lyst til å jobbe, men ender opp med uførestønad".

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag som sikrer at arbeidsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne tilrettelegges basert på støtteordninger finansiert av NAV."

Post 74 Tilskudd til biler

Komiteen viser til at stønad til bil er viktig for å sikre personer med nedsatt funksjonsevne mulighet til å delta i samfunnslivet på samme premisser som andre. Komiteen viser også til Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), hvor krav til universell utforming av kollektivtransport også inngår, jf. Innst. O. nr. 68 (2007–2008).

Komiteen registrerer at Arbeids- og velferdsdirektoratet arbeider med en ny organisering av bilstønadsområdet, og at siktemålet er en bedre tjeneste for brukerne. I tillegg er det foretatt forbedringer på statistikkområdet og det er inngått nye og mer forpliktende avtaler med billeverandører og bilombygere, som skal bidra til å redusere leveringstiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt Representantforslag nr. 56 (2007–2008) om redusert gjenanskaffelsestid og kjørelengde for gjenkjøp av bil for funksjonshemmede, jf. Innst. S. nr. 222 (2007–2008), der komiteen blant annet uttaler følgende:

"Komiteen understreker betydningen av å ha en bilstønadsordning som sikrer drifts- og trafikksikre biler for funksjonshemmede som er avhengig av bil for å delta i arbeid og aktiviteter."

Disse medlemmer mener det er nødvendig med en gjennomgang av ordningen med trygdebiler med sikte på å redusere kravene til kjørelengde og alder på bilen. Disse medlemmer ber på denne bakgrunn regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for en omlegging av bilordningen i tråd med innholdet i representantforslaget. Disse medlemmer ønsker å redusere gjenanskaffelsestiden for trygdebil og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor kap. 2661 post 74 ble økt med 45 mill. kroner.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med forslag til endringer og forbedringer i ordningen med trygdebiler fra 2010."

Komiteens medlem fra Venstre viser til støtteordningen "Tilskudd til biler" under grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv. gir rett til ny bil etter 11 år. Samtidig vet vi at bilparken stadig blir bedre og at gjennomsnittlig levetid for biler på norske veier i dag er 19 år. På denne bakgrunn vises det til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslo at retningslinjene endres slik at stønadsmottakere får

rett til stønad til ny bil etter 12 år. En slik endring vil gi en innsparing på om lag 270 mill. kroner det første året etter at endringen trer i kraft, men deretter ha en ubetydelig provenyeffekt.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at blinde og svaksynte innenfor dagens regelverk ikke får stønad til synstekniske hjelpemidler som leseleser, tale eller forstøringsprogram til bruk på PC. Flertallet mener det er behov for å tilby slike hjelpemidler for å kunne kommunisere med omverdenen via IKT til denne gruppen. Flertallet foreslår derfor å omdisponere 6,3 mill. kroner innenfor post 75 til for å dekke denne kostnaden. Satsene for bærbart og stasjonært utstyr vil bli justert i tråd med dette.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen omdisponere 6,3 mill. kroner innenfor kap. 2661 post 75 for å dekke kostnaden med at synshemmede utenfor jobb, utdanning eller tillitsverv får synstekniske hjelpemidler. Satsene for bærbart og stasjonært utstyr foreslås i tråd med dette justert ned med ytterligere 650 kroner sammenliknet med forslaget i St.prp. nr. 1 (2008–2009)."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at denne posten er foreslått redusert med 17,6 mill. kroner i St.prp. nr. 1 (2008–2009), noe som innebærer en reduksjon av tilskuddet til stasjonært og bærbart datautstyr til personer med funksjonsnedsettelse. Disse medlemmer merker seg at Regjeringen peker på at prisen på denne typen utstyr er gått ned og at det er bakgrunnen for reduksjonen. Disse medlemmer har på denne bakgrunn støttet Regjeringens forslag. Disse medlemmer kan imidlertid ikke støtte en omfordeling mellom de grupper som omfattes av dette bevilgningsforslaget og mener det er gal prioritering å redusere muligheten for enkelte svaksynte for å styrke andres mulighet til hjelpemidler.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader om servicehunder, som står under kap. 2661 post 76.

Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester

Komiteen er tilfreds med at tiltak for å forbedre høreapparatorganiseringen skal iverksettes fortløpende, for å sikre at regelverk og forvaltning skal fungere mer effektivt og brukervennlig. Komiteen

vil i den sammenhengen understreke viktigheten av at omleggingen ivaretar hensynet til behov for å opprettholde et mangfoldig hjelpemiddelutvalg tilgjengelig i hele landet. I denne sammenhengen mener komiteen at kvalitet, tilgjengelighet og brukervennlighet, må være helt avgjørende for anskaffelsespolitikken.

Komiteen registrerer at lønnsnivået til frilanstolkene foreslås hevet til det statlige lønnsregulativet (fra lønnstrinn 24 til lønnstrinn 26). Komiteen mener denne forbedringen kan utgjøre et grunnlag for å sikre frilanstolkene en positiv lønnsutvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at forsøksordningen med servicehunder finansiert gjennom midler fra stiftelsen Helse og Rehabilitering er avsluttet. Servicehunder er et relativt nytt hjelpemiddel for personer med nedsatt funksjonsevne i Norge. Flertallet mener enkeltpersoners svært positive erfaringer med servicehund, samt en vellykket ordning i Nederland i regi av en privat stiftelse, gir grunnlag for å bistå et forsøksprosjekt. Flertallet mener derfor det er behov for et forsøk med slike hunder i offentlig regi, og ber Regjeringen igangsette et forsøk med servicehund i regi av NAV. Flertallet viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) hvor det bevilges ytterligere 3 mill. kroner til dette over kap. 2661 post 76.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at Regjeringen endelig, etter tre år, har fått på plass en bevilgning til servicehunder. Disse medlemmer er allikevel skuffet over at det kun bevilges penger som et forsøksprosjekt, all den tid det også forrige gang var et forsøksprosjekt. I Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008) ble det bevilget 50 000 kroner til å kartlegge og vurdere nytte og behov for servicehunder. Det blir derfor noe underlig at man etter en slik kartlegging, igjen skal gjennomføre et forsøksprosjekt. Det er svært viktig at et langsiktig løp legges for å trygge utdanning og oppfølging av disse hundene. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet de siste tre årene i sitt alternative statsbudsjett har fremmet forslag om bevilgning til dette formål. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor kap. 2661 post 75 ble økt med 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til høringen i forbindelse med budsjettbehandlingen og de gode argumentene som der fremkom om å godkjenne servicehunder på linje med førerhunder for blinde. Disse medlemmer viser til at det i dag er om lag 25 brukere av ser-

vicehund i Norge. En servicehund er spesialtrenet til å hjelpe en person med en funksjonshemming til for eksempel å plukke opp/hente ting utenfor rekkevidde, hente telefonen, hjelpe til med av- og påkledning, åpne og lukke dører, ta ut av vaskemaskinen etc. Hundene kan også trenes til mer spesielle oppgaver den enkelte måtte ha behov for å utføre. Noen servicehunder er også trent som anfalls- og reaksjonshunder og trykker på alarmknapp når personen får anfall. Brukere av servicehund i dag er blant andre rygg- og nakkeskadde, mennesker med muskelsykdom, reumatisme, Parkinsons sykdom og epilepsi. Felles for alle er at servicehunden bidrar til økt selvstendighet og en mindre slitsom hverdag. Disse medlemmer viser til faglig utvalg for førerhundspørsmål i Norge, som mener at servicehund vil være med å bryte en isolert tilværelse, stimulere til aktivitet og gi brukeren en bedre livskvalitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener på denne bakgrunn at servicehunder for bevegelseshemmede bør godkjennes og finansieres på linje med førerhunder for blinde. Disse medlemmer legger vekt på at servicehunder vil kunne lette hverdagen og gi økt selvstendighet for mange bevegelseshemmede og dermed være et godt tiltak for økt livskvalitet. Provenyeffekten ved å innføre en slik godkjennings- og finansieringsordning anslås av Finansdepartementet å være om lag 11 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil derfor foreslå at bevilgningen under kap. 2661 post 75 settes til 2 978,4 mill. kroner, en økning på 11 mill. kroner sammenliknet med Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til viktigheten av at det blir tildelt nok timer med lese- og skrivehjelp for blinde og sterkt svaksynte personer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å oppheve taket på lese- og skrivehjelpen og øker kap. 2661 post 76 med 1 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak med sikte på å oppheve taket for lese- og skrivehjelp for blinde og svaksynte."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at opplæringskurs for synshemmede dekkes med en sats fra NAV som ikke dekker de reelle kostnader ved opplæringen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en økning av satsen for støtte til opplæringskurs for synshemmede, slik at denne samsvarer med reelle kostnader."

4.28 Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås bevilget 109 753 mill. kroner for 2009, mot 101 101 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at det ved utgangen av 2007 var 639 255 alderspensjonister, og at det er anslått til å være om lag 650 000 alderspensjonister ved utgangen av 2009.

Komiteen viser videre til at antall alderspensjonister med særtillegg utgjorde per 31. desember 2007 176 494. I tillegg var det 50 958 uførepensjonister med særtillegg.

Komiteen vil også vise til årets trygdeoppgjør hvor partene ble enige om en plan for å trappe opp minstepensjonen til enslige minstepensjonister slik at den fra 1. mai 2010 skal utgjøre to ganger grunnbeløpet. Dette innebærer at ordinær sats for særtillegget heves fra 94 pst. av grunnbeløpet til 97 pst. av grunnbeløpet fra 1. mai 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ser på denne særskilte opptrappingen for enslige minstepensjonister og ektepar der begge er minstepensjonister, som et viktig skritt i kampen mot fattigdom.

Komiteen vil påpeke at denne opptrappingen vil føre til at flere med tilleggspensjon vil få pensjonen supplert med et avkortet særtillegg. Antall minstepensjonister vil dermed fortsette å øke i 2009 og 2010. I 2008 ble det anslått at antall minstepensjonister ville øke med 44 000. Av disse er 32 000 alderspensjonister.

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å fjerne inntektsprøvingen for 68-åringer. Det foreslås at endringen trer i kraft fra 1. januar 2009.

Komiteen støtter dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at grunnbeløpsutviklingen har vært høyere eller fulgt lønnsvek-

sten i tiden 2003–2007 og at gjennomsnittlig alderspensjon målt i faste priser har økt med 16,9 pst. i samme periode. Flertallet understreker målet om ekstraordinær økning i minstepensjon også framover slik at den skal utgjøre 2 G i 2010, som partene ble enige om i trygdeoppgjøret våren 2008. Flertallet viser til at slike tiltak bidrar til utjamning av sosiale forskjeller og er et krafttak i kampen mot fattigdom. Videre viser flertallet til styrkingen av bostøtteordningene, for å sikre et godt samla stønadsnivå.

Flertallet ser det som viktig å ha en god seniorpolitikk for å nå målet om å beholde eldre arbeidstakere i arbeidslivet. Flertallet legger derfor vekt på å stimulere til arbeid ved å avvikle reglene for inntektsprøving for 67-åringer fra 2008 og 68-åringer fra 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker, som mange ganger tidligere, på den underregulering grunnbeløpet i folketrygden er blitt utsatt for gjennom svært mange år og det etterslep som har ført til at mange pensjonister har sakkett etter i den økonomiske utviklingen og tapt kjøpekraft i forhold til arbeidstakere.

Disse medlemmer viser til at det i trygdeoppgjøret for 2007 ble lagt til grunn at lønningene til lønnstakere i alt økte med 4,75 pst. fra 2006 til 2007. I rapporten fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene av 4. april 2008 var den faktiske lønnsøkningen på 5,4 pst. Det oppsto dermed et avvik på 0,65 prosentpoeng mellom det som var forventet og den reelle lønnsveksten.

Disse medlemmer har videre merket seg at Regjeringen, i stedet for å benytte dette etterslepet til en ytterligere økning av grunnbeløpet ved årets trygdeoppgjør, valgte å bruke etterslepet til kun å øke minstepensjonene for enslige minstepensjonister fra 1,7933 G til 1,94 G.

Disse medlemmer mener derfor at årets trygdeoppgjør medførte at grunnbeløpet i folketrygden ble ytterligere underregulert, og at oppgjøret var et klart brudd på de retningslinjer som Stortinget fastsatte i 2003.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har innrømmet at årets trygdeoppgjør er et brudd på de fastsatte retningslinjene fra 2003, og viser til hva Regjeringen skriver i St.prp. nr. 74 (2007–2008) Endringer i bevilgninger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Oppfølging av trygdeoppgjøret for 2008 (Heving av enkelte minsteveltelser mv.):

"Etter gjeldende retningslinjer skulle G vært økt til 70 934 kroner fra 1. mai. Det nye grunnbeløpet anslås å medføre en innsparing i utgiftene på 1 948 mill. kroner i forhold til om G hadde blitt regulert etter retningslinjene."

Disse medlemmer konstaterer at grunnbeløpet ble underregulert med 678 kroner. Dette innebærer at norske tilleggspensjonister har fått 1 948 mill. kroner mindre i pensjon enn om man hadde fulgt Stortingets vedtatte retningslinjer.

Disse medlemmer finner det underlig at pensjonistorganisasjonene som bare representerer en del av landets pensjonister påtar seg ansvaret for å frata alle landets tilleggspensjonister en rettighet vedtatt av Stortinget. Spesielt underlig er dette med tanke på at pensjonistorganisasjonene i tidligere år har stått på og vært selve drivkraften for å få vedtatt de gjeldende retningslinjer.

Disse medlemmer viser til at man i forbindelse med behandlingen av årets trygdeoppgjør foreslo å øke grunnbeløpet (G) i folketrygden fra 66 812 kroner til 71 189 kroner. En slik økning av grunnbeløpet tok dermed høyde for at landets pensjonister skulle få tilbakebetalt etterslepet fra året før, samt at man skulle tilbakebetale litt av det historiske etterslepet som norske pensjonister har blitt rammet av i tidligere tider.

Disse medlemmer mener det må være en klar politisk målsetting å avskaffe fattigdom blant landets minstepensjonister.

Disse medlemmer viser til notat fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 24. august 2007. I notatet fremkommer det at minstepensjonistene har, per definisjon, relativt lav inntekt. I overkant av 2/3 av minstepensjonistene oppgir at de ikke har en romslig økonomi.

Disse medlemmer er kjent med at enslige minstepensjonister fikk en inntektsøkning fra 119 820 kr til 136 296 kroner i forbindelse med årets trygdeoppgjør, og at dette var kjærkomment for denne gruppen minstepensjonister.

Disse medlemmer mener imidlertid at det bør være et klart mål om at alle minstepensjonister skal ha en inntekt som er på høyde med fattigdomsgrensen til EU.

Disse medlemmer er imidlertid klar over at en økning av minstepensjonsnivået vil medføre et stigende antall minstepensjonister og et økt antall pensjonister med små offentlige tjenestepensjoner vil bli rammet av samordning og bortfall av tjenestepensjon.

Imidlertid er disse medlemmer opptatt av å bidra til at alle norske pensjonister har et inntektsnivå som gjør det mulig å leve et verdig liv i dagens moderne og velstående Norge.

Disse medlemmer vil påpeke at man er fornøyd med at minstepensjonen til enslige minstepensjonister har blitt økt fra 1,7933 G til 1,94 G.

Disse medlemmer anser dette som et lite gjennomslag for Fremskrittspartiets krav, gjennom flere år, om at minstepensjonen må økes til 2 G, men

registrerer samtidig at partiet har stått og står alene i kravet om å øke minstepensjonen til alle minstepensjonister opp til et nivå på 2 G.

Disse medlemmer er imidlertid misfornøyd med at de øvrige partiene som er representert på Stortinget har valgt å sende regningen på økningen av minstepensjonen til enslige minstepensjonister til landets alders-, uføre- og etterlattepensjonister.

Disse medlemmer registrerer at Fremskrittspartiet er det eneste partiet representert på Stortinget som har valgt å la staten finansiere pensjonsøkningene ved at man bevilger friske midler over statsbudsjettet.

Disse medlemmer viser til at en enslig minstepensjonist i dag får 136 296 kroner per år, og at en minstepensjonist som er gift med en alderspensjonist får ca. 111 720 kroner per år. Ved å øke minstepensjonen til 2 G ville dette ha gitt en enslig minstepensjonist en inntektsøkning med 4 216 kroner årlig, og en minstepensjonist som er gift med en alderspensjonist en inntektsøkning med ca. 28 792 kroner årlig.

Disse medlemmer foreslo å øke minstepensjonen til 2 G fra 1. mai 2009. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett hvor man foreslår at post 73 økes med 1 256 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet siden 1989 har gått inn for at gifte/samboende pensjonister skal ha hver sin fulle grunnpensjon. Disse medlemmer er fornøyde med den nedtrappingen av avkortingen av gifte/samboende pensjonister som Fremskrittspartiet fikk fremforhandlet med den forrige regjeringens partier over tre år, fra 25 pst. avkorting i 2002 til 15 pst. avkorting i 2005.

Disse medlemmer registrerer at avkortingen blir fjernet for de pensjonister som blir omhandlet i sin helhet av ny alderspensjon i folketrygden.

Disse medlemmer mener at all avkorting skal fjernes, og ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 2009 legge frem en egen opptrappingsplan for å nå målet om 100 pst. grunnpensjon til gifte/samboende pensjonister innen 2011.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslo, fra 1. januar 2008, å fjerne inntektsprøvingen for 67-åringer slik at denne gruppen kan arbeide så mye de vil ved siden av full pensjon.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen foreslår, fra 1. januar 2009, å fjerne inntektsprøvingen også for 68-åringer.

Disse medlemmer vil understreke at eldre arbeidstakere utgjør en betydelig ressurs i arbeidslivet, og ønsker å stimulere denne målgruppen til å stå lengre i arbeid. Etter Regjeringens foreslåtte regelendringer får personer som er 69 år avkortet sin pensjon med 40 pst. av arbeidsinntekt som overstiger to ganger folketrygdens grunnbeløp.

Disse medlemmer finner det svært ulogisk og ikke i pakt med ønsket om å stimulere til arbeidsdeltakelse, at kun 69-åringer ikke kan jobbe ved siden av pensjon uten avkorting, mens 67-, 68- og 70-åringer kan det.

Disse medlemmer mener at reglene om inntektsprøving kan oppleves som et hinder for å fortsette i yrkesaktivt arbeid.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor man foreslår å fjerne inntektsprøvingen også for 69-åringer slik at denne gruppen kan arbeide så mye de vil ved siden av full pensjon. Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett hvor man øker bevilgningene til kap. 2670 post 70 og 71 med henholdsvis 50 mill. kroner og 120 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) hvor Kristelig Folkeparti foreslo å oppheve avkortingen av pensjon mot inntekt også for 69–70-åringene, med virkning fra 1. januar 2009. Innenfor den lavere budsjettramme for arbeids- og sosialområdet (rammeområde 7) som regjeringens partiene har vedtatt, vil dette medlem gjenta forslaget, men med virkning fra 1. juni 2009.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag som tar bort avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt også for 69–70-åringer, med virkning fra 1. juni 2009".

Dette medlem vil på dette grunnlag bevilge 109 852,2 mill. kroner under kap. 2670, en økning på 99,2 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre konstaterer at Regjeringen gjennom sitt forslag til budsjett for 2009 gir et inntrykk av å ha fjernet trygdeavkortingen for alle mellom 67 og 70 år mens realiteten er at den kun omfatter 68-åringene. Dette medlem hadde en forventning om at dette ville skje allerede ved årets budsjett, ikke minst fordi pensjonsforliket forskyves til 2011. Dette medlem viser til at Ven-

stre i sitt alternative budsjett foreslår at det allerede nå tas nødvendige skritt for å bidra til at de som ønsker det, kan arbeide lenger uten å bli straffet økonomisk. Dette medlem støtter Regjeringens forslag om å fjerne trygdeavkortingen for arbeidsinntekt for personer som er 68 år, men ser ingen god grunn til at dette ikke også skal gjelde for de som er 69–70 år og viser igjen til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 170 mill. kroner for å fjerne trygdeavkortingen for arbeidsinntekt for alle mellom 67 og 70 år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til at Høyesterett 23. mai 2006 avsa endelig dom (til fordel for staten) i saken om statspensjoner hvor en rekke tidligere høytstående embetsmenn anla sak mot staten. Bakgrunnen for søksmålet var at Stortinget våren 2000 gjorde et vedtak om en endring i lov om Statens Pensjonskasse som har ført til at en statspensjonist som gikk av 30. april 2000, får 51 pst. pensjon av sluttinntekten, mens en som gikk av dagen etter med samme inntekt og innbetaling, får de lovbestemte 66 pst. Disse medlemmer viser videre til at denne saken har vært behandlet av flere ulike rettsinstanser hvor blant annet Oslo tingrett 25. oktober 2005 gav saksøkerne medhold begrunnet ut fra at forskjellsbehandlingen av de to gruppene (før eller etter 1. mai 2008) bydde på en lovteknisk feil.

Disse medlemmer påpeker at antallet personer dette dreier seg nå er anslagsvis under halvparten av de opprinnelige 5 700 pensjonister, og at tallet vil være raskt synkende på grunn av relativt høy alder på den gjenstående pensjonistgruppe.

Komiteens medlem fra Venstre mener ikke at det er grunnlag for å gi kompensasjon eller endre vedtaket med tilbakevirkende kraft, men viser til at Venstre i sitt alternative budsjett forutsetter at lov om Statens Pensjonskasse endres med virkning fra 1. januar 2009 slik at alle likebehandles uavhengig av pensjonsdato. En slik lovendring vil ha en provenyeffekt i 2009 på 122 mill. kroner og gradvis reduseres ettersom tallet av gjenlevende av denne gruppen statspensjonister blir mindre.

Dette medlem viser til Venstres nødvendige lovendringsforslag knyttet til avkortning for 69-åringene og likebehandling av statspensjonister i Innst. O. nr. 1 (2008–2009).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.29 Kap. 2680 Etterlatte

Det foreslås bevilget 2 467,35 mill. kroner for 2009, mot 2 435 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at antall gjenlevende ektefeller har gått ned de siste årene. Dette skyldes redusert dødelighet blant menn og at andelen gjenlevende ektefeller i arbeid eller under utdanning har økt med til sammen over 9 pst. fra 2003 til 2007. Målet om å stimulere etterlatte til å skaffe inntekt ved eget arbeid har lyktes. Den økte yrkesdeltakingen blant kvinner fører til reduksjon i antall etterlatte pensjoner. Samtidig understreker komiteen at det er et viktig grep i kampen mot fattigdom å øke ytelsene til etterlatte uten egen inntekt. Særtillægget er fra 1. mai 2008 trappet opp til 94 pst. og trappes per 1. mai 2009 ytterligere opp til 97 pst. Minstepensjon til enslig minstepensjonist vil utgjøre 2 G fra 1. mai 2010. I 2009 vil opptrappingen gi merutgifter på til sammen 39 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative forslag til statsbudsjett hvor man foreslår å øke post 70 med 11 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at økninger begrunnes i at Fremskrittspartiet foreslår å øke minstepensjonen til 2 G for både høy og lav sats.

4.30 Kap. 2686 Gravferdsstønad

Det foreslås bevilget 130 mill. kroner for 2009, som er det samme som saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at gravferdsstønaden nå er behovsprøvd (med unntak for barn under 18 år), og utgjorde maksimalt 17 952 kroner for 2008.

Komiteen vil videre vise til at det i 2007 var 4 379 som mottok behovsprøvd gravferdsstønad, mot 4 557 i 2006.

Komiteen vil peke på at den behovsprøvede gravferdsstønaden foreslås økt fra opptil 17 952 kroner til opptil 18 744 kroner for 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at den generelle gravferdsstønaden ble fjernet fra og med 1. januar 2003. Selv om at de fleste dødsbo har tilstrekkelige midler til en verdig begravelse vil disse medlemmer påpeke at utgifter til begravelse kan utgjøre en bety-

delig belastning på familieøkonomien, og at en god del etterlatte må oppta lån for å få gravlagt sine nærmeste.

Disse medlemmer mener at alle pårørende uansett økonomisk evne skal få muligheten til å gjennomføre en verdig minimumsbegravelse for sine nærmeste.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at gravferdsstønaden ble endret etter budsjettforlik mellom regjeringen Bondevik II og Fremskrittspartiet i 2003 med den begrunnelse at de fleste dødsbo har tilstrekkelige midler til en verdig begravelse. Flertallet støtter Regjeringens forslag om videreføring av behovsprøvd gravferdsstønad, slik at også de uten særlige midler kan få en verdig begravelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil videre vise til at dagens ordning med at oppsparte midler kommer til fratrukk fra det behovsprøvede beløpet, virker mot sin hensikt for personer med liten formue. Dette er ett av flere forhold som taler for at tiden er moden for en totalgjennomgang og revidering av dagens gravferdsstønad.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 legge frem en egen sak om gravferdsstønaden, der effekten av dagens ordning gjennomgås. Det bes videre om at man i saken får belyst de faktiske kostnader for en

verdige minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store kostnadsforskjeller i forhold til hvor man måtte være bosatt."

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.31 Kap. 2690 Diverse utgifter

Det foreslås bevilget 260 mill. kroner for 2009, mot 270 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.32 Kap. 5701 Diverse inntekter

Det foreslås bevilget 1 821,9 mill. kroner for 2009, mot 1 728,5 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

4.33 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Det foreslås bevilget 18,4 mill. kroner for 2009, mot 27,7 mill. kroner i saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til Regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

5. FORSLAG FRA MINDRETALL

Rammeområde 7 (Arbeid og sosial)

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	219 113 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 123 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Norges forskningsråd	105 479 000	
	70	Tilskudd	30 330 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	10 649 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	889 257 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 067 336 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	8 193 674 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	219 797 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	216 550 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	60 228 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	32 936 000	
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i>	556 700 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	170 485 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	53 140 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	66 750 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 162 220 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	230 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	409 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	168 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	91 500 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 800 000	
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 700 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	3 900 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	190 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	485 600 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	638 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	1 230 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 249 000	
	50	Forskning	6 920 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	150 753 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 570 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 103 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	285 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 310 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	73	Utdanningsstønad	57 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	970 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	28 505 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 653 400 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenges ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	457 700 000	
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	264 928 000	
	75	Feriepenges av sykepenges, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenges, <i>overslagsbevilgning</i>	8 770 000 000	
	71	Legeerklæringer	270 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenges, <i>overslagsbevilgning</i>	10 072 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	493 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	18 775 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	29 160 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	8 960 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> ...	100 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
2661		Grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	71	Hjelpstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	115 660 000	
	74	Tilskudd til biler	930 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 978 400 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	120 540 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	830 000 000	
	78	Høreapparater	500 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	40 730 200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 424 000 000	
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
	73	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 654 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 271 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 085 000 000	
	72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 350 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	105 000 000	
		Totale utgifter		<u>264 326 513 000</u>
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	30 000 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000	
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak ..	1 000 000	
3635		Ventelønn		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	3 200 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 000 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 200 000	
	5	Tvangsmulkt	1 900 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	16 900 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	700 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	76 700 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 600 000	
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	175 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	1 035 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	2 800 000	
	80	Renter	10 000 000	
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	55 000 000	
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	2	Dividende	100 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	3 400 000	
		Totale inntekter		<u>2 251 500 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

- omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, og kap. 732 Regionale helseforetak, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 606,15 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån tidligere gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette ble vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VI

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtale om leie av lokaler til Petroleumstilsynet med leieutgifter inntil 10 mill. kroner utover hva som kan dekkes under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 1 Driftsutgifter.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, postene 21 og 45, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

VIII

Folketrygdytelse

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2009 skal følgende ytelse etter folketrygdloven utgjøre*):

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 188
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes ti	10 980
1c. eller til	14 424
1d. eller til	21 240
1e. eller til	28 800
1f. eller til	35 988
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ¹⁾²⁾	11 988
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³⁾	12 900
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³⁾	25 800
2c. eller til	51 600
2d. eller til	77 400
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	18 744
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴⁾	
for første barn	38 652
for to barn	50 436
for tre og flere barn	57 156

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹⁾ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

²⁾ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴⁾ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

IX

Stortinget ber Regjeringen fremsette forslag om forenklinger i lønnsgarantiordningen i tråd med forslag om i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

X

Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 12. uke–6. måned gjøres betinget av at dialogmøte etter 12. uke er avholdt, og rapport fra dette innsendt Arbeids- og velferdsetaten. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidsgiver et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet.

XI

Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 6.–12. måned gjøres betinget av at arbeidstaker har deltatt på dialogmøte etter 6. måned, eller at arbeidstaker har gjort Arbeids- og velferdsetaten oppmerksom på at innkalling til møtet ikke er mottatt innen en nærmere angitt frist. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidstaker et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt med arbeidstakers tilstedeværelse. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet.

XII

Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag om at selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, fra 1. januar 2009 skal ha rett til:

1. 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
2. 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
3. 100 pst. dekning av pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G)

XIII

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en økning av satsen for støtte til opplæringskurs for synshemmede, slik at denne samsvarer med reelle kostnader.

XIV

Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag som tar bort avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt også for 69-70 åringene, med virkning fra 1. juni 2009.

Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:***Forslag 2*

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede gjøres permanent.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen vurdere om ordningen med arbeids- og utdanningsreiser kan utvides til også å omfatte personer i arbeidsforhold med uførepensjon som hovedinntekt.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen om å etablere et system for langtidsoppfølging av utsatte nordsjøarbeidere, som omfatter helsetilbud og bistand til fortsatt yrkesaktivitet på land der det er mulig.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen om å utrede muligheten for å gi nordsjøarbeidere som har blitt skadet som følge av kjemikalieeksponering, en rimelighetsbasert erstatning.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen utforme og implementere en standard for universell utforming av jernbanestasjoner som også ivaretar hensynet til andre togoperatører enn NSB AS.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen stille krav om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming ved innkjøp av nye tog og ved oppgradering av eksisterende materiell gjennom statens rammeavtale med NSB og anbud innenfor togtrafikken.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen ta en gjennomgang av alle prosjektene innenfor jernbanen og sørge for at disse oppfyller kravet om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjon rettet mot allmennheten blir inkludert i betegnelsen fysiske forhold i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i arbeidsliv og utdanning blir omfattet av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming).

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen sørge for at krav om universell utforming innarbeides i offentlige anbud.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen om snarest å sette en tidsfrist for når all film og alle TV-sendinger skal tekstes av hensyn til hørselshemmede.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 13*

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et forskningsprogram som studerer effekten av ulike attføringstiltak, for å gi svar på hvilke tiltak som bidrar til at ulike grupper arbeidssøkere føres tilbake til arbeid, og hvorvidt de samme grupper arbeidssøkere beholder arbeidet i et gitt antall år etter at tiltak er avsluttet.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag slik at ordningen med ventelønn avskaffes for nye tilfeller fra 2010.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen om en systematisk gjennomgang av sanksjonsbruken i forhold til dagpenger ved arbeidsledighet, med den hensikt at mobilitetskriteriet skal ligge til grunn for sanksjonsbruken i NAV.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen intensivere IA-arbeidet, gjennom økt innsats overfor sykmeldte, bedrifter og NAV, gjennom følgende:

- Aktivt tiltak i samarbeid mellom bedrift og NAV etter tre måneders fravær.
- Arbeidsevneavklaring innen seks måneders fravær, for å finne svar på om den sykmeldte kan komme tilbake til tidligere arbeidsplass.
- Større bruk av attføringsmidler i sykefraværperioden.
- Gradert sykmelding som regel.
- Større ansvarliggjøring av den som sykmelder, og sterkere sanksjoner overfor den som bryter sykmeldingsvilkårene.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 17*

Stortinget ber Regjeringen utrede en billighetserstatningsordning for huleboerne og de tvangsdeporterte i Finnmark og Nord-Troms, og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at fristen for universell utforming av nye bygninger fra 1. juli 2009 blir å anse som en eksakt frist.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen sørge for at muligheten til å påberope seg uforholdsmessig byrde utgår etter at tidsfrister for de enkelte kategorier av bygg, anlegg, uteområder, transport og IKT er satt og nådd. Tiltak i offentlig regi har i utgangspunktet ikke adgang til å påberope seg uforholdsmessig byrde.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen utrede alternative finansieringsordninger og nivå for finansiell støtte til universell utforming av eksisterende bygg/anlegg og uteområder rettet mot allmennheten. Det forutsettes at støtteordningen ikke skal fullfinansiere tiltak og at det ikke skal iverksettes utbetalinger før de aktuelle virksomhetene bruker egne midler på tiltakene. Det forutsettes at støtteordningene ikke skal dekke kostnader til ordinært vedlikehold eller oppussing.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:*Forslag 21*

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at glassflater på bygninger blir merket av hensyn til synshemmede innen 1. januar 2011.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at tidsfristen for universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) settes til 1. januar 2019.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak med sikte på å oppheve taket for lese- og skrivhjelp for blinde og svaksynte.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 24*

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om å gjøre den kommunale sosialhjelpen til et statlig ansvar under NAV.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen snarest mulig gjennomgå lover og forskrifter som Arbeidstilsynet håndhever med sikte på å fjerne unødvendige lover, samt å forenkle eksisterende lovverk og forskrifter.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at fristen for å tilrettelegge eksisterende bygg, anlegg og uteareal m.m. til universell utforming, settes til 2025.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen legge frem en handlingsplan for universell utforming der det fremkommer klare tidsfrister kombinert med treffsikre stimuleringsstilskudd.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til opprettelse av et fond for å fremme fortgang i universell utforming av bygg og anlegg, med forslag til innretning og retningslinjer.

Forslag 29

Stortinget ber Regjeringen intensivere arbeidet med tanke på å få flere uførepensjonister ut i arbeid og i egnet form rapportere til Stortinget.

Forslag 30

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag som sikrer at arbeidsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne tilrettelegges basert på støtteordninger finansiert av NAV.

Forslag 31

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med forslag til endringer og forbedringer i ordningen med trygdebiler fra 2010.

Forslag 32

Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 legge frem en egen sak om gravferdsstønaden, der effekten av dagens ordning gjennomgås. Det bes videre om at man i saken får belyst de faktiske kostnader for en verdig minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store kostnadsforskjeller i forhold til hvor man måtte være bosatt.

Forslag fra Høyre og Venstre:*Forslag 34*

Stortinget ber Regjeringen om å opprettholde sine forpliktelser om å gjøre PRO-senteret til et nasjonalt kompetansesenter for prostituerte.

Forslag fra Høyre:*Forslag 35*

Stortinget ber Regjeringen legge opp til at målrettede tiltak i Arbeids- og velferdsetaten baserer seg på en sanntidsanalyse av all tilgjengelig informasjon. I den grad det er behov for å utrede måten å gjøre dette på, bes Regjeringen igangsette utredning av området, blant annet også for å trekke veksler på andre lands erfaringer.

Forslag 36

Stortinget ber Regjeringen om bekreftelse på at det i forbindelse med hovedoppgjøret i 2018 er utelukket at staten skal bidra til noen ny forhandling om AFP-ordningen.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 37*

Stortinget ber Regjeringen sørge for at Norge snarest ratifiserer FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og tilleggsprotokoll nr. 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) som omhandler diskriminering.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 38*

Stortinget ber Regjeringen om å sikre at det innføres én allmenn tidsfrist for universell utforming av eksisterende bygninger lagt til 1. januar 2019.

Forslag fra Venstre:*Forslag 39*

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at eksisterende bygg, anlegg og uteområder skal være universelt utformet fra 1. januar 2020. Eksisterende transportmidler skal være universelt utformet innen 1. januar 2025.

Forslag 40

Stortinget ber Regjeringen sørge for at prinsippet om aktiviseringsplikt speilvendes og at offentlige og private virksomheter må søke om unntak fra denne hvis kravet skal fravikes.

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 7
(Arbeid og sosial)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	219 113 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 123 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422 000	
	50	Norges forskningsråd	105 479 000	
	70	Tilskudd	30 330 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	10 649 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	889 257 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 067 336 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	8 164 974 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	219 797 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	216 550 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	60 228 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	32 936 000	
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i>	559 700 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	170 485 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	47 140 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	66 750 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 162 220 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	230 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	409 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	168 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd	91 500 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 800 000	
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 700 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	3 900 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	190 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	485 600 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	638 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	1 230 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 249 000	
	50	Forskning	6 920 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	150 753 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 570 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 103 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	320 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 310 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	73	Utdanningsstønad	57 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	970 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	28 630 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	450 000 000	
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	264 928 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 770 000 000	
	71	Legeerklæringer	270 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 072 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	493 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	18 775 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	29 160 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	8 960 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> ..	100 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	115 660 000	
	74	Tilskudd til biler	930 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 967 400 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	123 540 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	830 000 000	
	78	Høreapparater	500 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	40 701 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 354 000 000	
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 654 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 271 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 085 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 350 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	105 000 000	
		Totale utgifter		264 326 513 000
		Inntekter		
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	30 000 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak ..	1 000 000	
3635		Ventelønn		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	3 200 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 000 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 200 000	
	5	Tvangsmulkt	1 900 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	16 900 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	700 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	76 700 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 600 000	
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	175 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	1 035 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	2 800 000	
	80	Renter	10 000 000	
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	55 000 000	
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	2	Dividende	100 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	3 400 000	
		Totale inntekter		2 251 500 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
2. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, og kap. 732 Regionale helseforetak, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 606,15 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån tidligere gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette ble vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VI

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtale om leie av lokaler til Petroleumstilsynet med leieutgifter inntil 10 mill. kroner utover hva som kan dekkes under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 1 Driftsutgifter.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, postene 21 og 45, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

VIII

Folketrygdytelse

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2009 skal følgende ytelse etter folketrygdloven utgjøre*):

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 188
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 980
1c. eller til	14 424
1d. eller til	21 240
1e. eller til	28 800
1f. eller til	35 988
2a-1. Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ¹⁾²⁾	11 988
2a-2. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³⁾	12 900
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³⁾	25 800
2c. eller til	51 600
2d. eller til	77 400
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	18 744
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴⁾	
for første barn	38 652
for to barn	50 436
for tre og flere barn	57 156

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹⁾ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

²⁾ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴⁾ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

IX

Stortinget ber Regjeringen omdisponere 6,3 mill. kroner innenfor kap. 2661 post 75 for å dekke kostnaden med at synshemmede utenfor jobb, utdanning eller tillitsverv får synstekniske hjelpemidler. Satsene for bærbart og stasjonært utstyr foreslås i tråd med dette justert ned med ytterligere 650 kroner sammenliknet med forslaget i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 1. desember 2008

Karin Andersen

leder og ordf. for kap. 640, 642, 3640 og
3642

Lise Christoffersen

ordf. for kap. 601, 634, 635, 3634 og 3635

Åse Gunhild Woie Duesund

ordf. for kap. 621 og 2650

Martin Engeset

ordf. for kap. 648, 666, 2541 og 5705

Robert Eriksson

ordf. for kap. 606, 664, 2670 og 2686

Eva Kristin Hansen

ordf. for kap. 604, 605 og 3605

Per Rune Henriksen

ordf. for kap. 646, 2542, 2653 og 5704

Kari Kjønås Kjos

ordf. for kap. 847 og 2652

Anita Orlund

ordf. for kap. 660, 2620, 2680, 2690 og
5701

André N. Skjelstad

ordf. for kap. 643 og 2655

Alf Ivar Samuelsen

ordf. for kap. 667 og 2661

Kenneth Svendsen

ordf. for kap. 600 og 2540

Vedlegg

Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 20. november 2008

Opprettelse av servicesenteret for utenlandske arbeidstakere i Stavanger

Jeg viser til ditt brev av 17. november 2008 vedrørende opprettelse av et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger.

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble det bl.a. foreslått at Regjeringen vurderer å etablere flere felles informasjons- og saksbehandlingskontorer med representanter fra de mest berørte instansene, basert på erfa-

ringer med det felles servicekontoret som er etablert i Oslo.

De berørte departementene, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og politidepartementet, har vurdert en opprettelse av et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger. Jeg vil informere om at det legges opp til at et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger vil bli etablert i løpet av annet halvår 2009.